

DIE ERNÄHRUNGSWIRTSCHAFT

GOSPODARKA WYŻYWIENIA

Mitteilungsblatt der Zentralkammer für die Gesamtwirtschaft im G. G. Hauptgruppe Ernährung und Landwirtschaft
Wiadomości Centralnej Izby dla Ogólnej Gospodarki w G. G. Główny Oddział Wyżywienia i Rolnictwa

Bezugspreis monatlich Zl. 3,10 zuzügl. Trägerlohn bzw. Postzustellgebühren. Erscheint jeweils zum 5. und 20. eines Monats. Bei höherer Gewalt oder sonstigen Einwirkungen besteht für den Verlag keine Verpflichtung für eine Ersatzlieferung.

Anzeigenbedingungen: 1 mm hohe und 22 mm breite Zeile 50 Gr. Grundschrift Nonpareille, Textspalte 1 mm Höhe und 94 mm Spaltenbreite Zl. 4.— Erm. Grundpreise II. Preisliste Nr. 1. Briefschr.: Agrarverlag, Krakau, Nürnbergstr. 5a Telefon 116 79 und 116 80

Prenumerata monatlich Zl. 3,10 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę pocztową. Ukazuje się 5 i 20 każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania.

Warunki ogłoszeń: wielkość 1 mm wys. i 22 szer. 50 gr. Pismo podstawowe Nonpareille, szpalt tekstowa 1 mm wys. i 94 szer. Zl. 4.—. Zniżona ceny ogłoszeń w Cenniku Nr. 1. Adres: Wydawn. Rolnicze, Krakau, Nürnbergstr. 5a. Telefon: 116 79 i 116 80

Nr. 8

20. 4. 1942

Jahrgang - Rok II

Betreuungsaufgaben der Hauptgruppe Zadania opiekuńcze Grupy Głównej

Von H. Rhoesa, Abteilungsleiter in der Hauptgruppe Ernährung und Landwirtschaft, Zentralkammer

Die fachliche Betreuungsarbeit der Hauptgruppe ist grundsätzlich auf den im Betrieb schaffenden Menschen ausgerichtet. In der Aufgabenstellung kommt aber daneben der Betreuung der Betriebe eine besondere Bedeutung zu. Leistungssteigerung ist die Devise, unter der die Leistungsfähigkeit der Betriebe an sich und der bestmögliche Arbeitskräfteeinsatz zu entwickeln sind. Es ergibt sich aus der einheitlichen, fachlichen Betreuungsaufgabe eine zwangsläufige aber sachlich notwendige Arbeitsteilung in Betriebsbetreuung (Betreuung der Menschen) einerseits und Betriebsbetreuung (Betreuung des Betriebes an sich) andererseits. Das Ziel jedoch bleibt: Betriebe und Unternehmen als zuverlässige Faktoren auf dem Gebiet der Marktordnung zu schaffen und zu gestalten.

Die Betriebe werden hierbei insbesondere eine weitgehende Beratung auf allen Gebieten des Betriebslebens erhalten und dazu eine besondere Förderung der für zweckmäßig und notwendig erachteten betriebswirtschaftlichen Durchführungsmaßnahmen erfahren. Eine umfassende Schulung und Beratung der in diesen Betrieben tätigen Menschen sowie Förderung der beruflichen Fortbildung wird ergänzend hierzu durchgeführt. Hierbei muß betont werden, daß die Einheitlichkeit von Maßnahmen auf allen Gebieten der Betreuungsarbeit gewährleistet bleibt durch die Zusammenfassung aller Betriebe der Ernährungs- und Landwirtschaft in der Hauptgruppe gleicher Bezeichnung, sowie der darin tätigen Personen.

Arbeitsmäßige Abgrenzungen innerhalb dieses Betreuungskreises gegenüber anderen Hauptgruppen werden im Interesse der einheitlichen Ausrichtung von Betrieb und Mensch innerhalb der Ernährungs- und Landwirtschaft nur insoweit in Erscheinung treten dürfen, als sie der Einheitlichkeit und Ausrichtung innerhalb der Ernährungs- und Landwirtschaft zweckdienlich sind.

Aufbauend auf die durch die Marktordnung vorgeschriebenen und bereits durchgeführten Betriebsprüfungen erfolgt die für die Betriebsbetreuung notwendige Betriebsüberwachung. Die hierbei erkannten Mängel betrieblicher Art und fachlicher Natur sind Ausgangspunkt für den Ansatz der eigentlichen, allgemeinen Betreuungsarbeit. Hierbei kann es sich sowohl um einen einzelnen Betrieb bestimmten Faches, wie auch um eine Gruppe gleich-

Fachowa opieka Grupy Głównej rozciąga się przede wszystkim na działających w przedsiębiorstwie ludzi. W ramach zadań Grupy ma obok tego szczególnie znaczenie opieka nad przedsiębiorstwami. Podniesienie wydajności jest dewizą, pod którą należy rozumieć wydajność przedsiębiorstw jako takich oraz jak najintensywniejsze spożytkowanie sił roboczych. W ten sposób z zadań jednolitej i fachowej opieki wynika z jednej strony przymusowy, ale ze względów rzeczowych konieczny podział pracy w zakresie opieki zawodowej (opieka nad ludźmi), z drugiej zaś opieka nad przedsiębiorstwem (opieka nad przedsiębiorstwem jako takim). Jako cel pozostaje tworzenie i organizowanie warsztatów i przedsiębiorstw, które by były godnymi zaufania czynnikami na terenie reglamentacji rynku.

Przedsiębiorstwom udzielać się będzie przy tym przede wszystkim daleko idących wskazówek z zakresu wszystkich dziedzin, dotyczących działalności danego przedsiębiorstwa, a ponadto podjęte zostaną wobec przedsiębiorstw specjalnie kroki wykonawcze, które okażą się ze względów przemysłowo-gospodarczych konieczne i celowe. Dodatkowo zostanie przeprowadzone wyszkolenie i poradnictwo względem czynnych w przedsiębiorstwach ludzi, jak również i popierane będzie kształcanie zawodowe. Przy tym należy podkreślić, że jednolitość kroków, podjętych na wszystkich terenach pracy opiekuńczej jest zapewniona przez uchwycenie wszystkich przedsiębiorstw gospodarki aprowizacyjnej i rolnej w Grupie Głównej tej samej nazwy, jak również czynnych tamże ludzi.

Uzasadnione względami organizacji pracy odgraniczenia w obrębie tej akcji opiekuńczej w stosunku do innych grup głównych będą mogły w interesie jednolitego wyposażenia przedsiębiorstw i ludzi w gospodarce Wyżywienia i Rolnictwa mieć miejsce tylko o tyle, o ile są one celowe ze względu na ujednoczenie i organizację wewnętrznej gospodarki Wyżywienia i Rolnictwa.

W oparciu o ustalone w ramach reglamentacji rynku i już przeprowadzone rewizje przedsiębiorstw, wykonywany jest konieczny ze względów opiekuńczych nadzór nad przedsiębiorstwami. Sposzczerzone przy tej okazji braki produkcyjne i fachowe są punktem wyjścia do zastosowania właściwych ogólnych kroków opiekuńczych. Może tutaj wchodzić w rachubę tak poszczególny dział zawo-

artiger Betriebe handeln. Die Zweckmäßigkeit und Notwendigkeit der durchzuführenden Maßnahmen werden allein — verantwortlich durch die Regierung — Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft — bestimmt. Die eigentliche Durchführungsaufgabe liegt bei dem der Hauptgruppe angeschlossenen Hauptverband, dem der Betrieb oder die Betriebe fachlich und beruflich und damit mitgliedsmäßig angehören. Es kann sich hierbei um die Erstellung von vorbildlichen Fachbetrieben im einzelnen handeln, die aber gleichzeitig allgemein dem Fach, bzw. dem Beruf als Lehr- und Ausbildungswerkstätten dienen; es kann sich aber auch um fachliche Betriebsgruppen handeln, wie beispielsweise Molkereien, Zuckerrfabriken, Mühlen usw., die betriebswirtschaftlich und betriebstechnisch zu reorganisieren sind. Alle Fragen der Betriebsorganisation, sowohl vom betriebstechnischen wie auch kaufmännischen Gesichtspunkt aus betrachtet, berühren nunmehr das Betreuungsgebiet der Hauptgruppe bzw. des zuständigen Hauptverbandes und sind zu einer verpflichtenden Angelegenheit geworden, der Rechnung getragen werden muß. Die einzelnen Gebiete des betrieblichen Lebens lassen sich nun nicht mehr in geteilte Betreuungsaufgaben zergliedern und von verschiedenen Stellen durchführen, sondern der Betrieb ist „eine Einheit“, der Anspruch darauf erhebt als solche behandelt zu werden. Es ist deshalb Vorsorge getroffen, daß die Beratung und Förderung der Betriebe und Menschen in der Ernährungs- und Landwirtschaft sich auf alle Gebiete des Betriebs- und Berufslebens erstreckt. Hierbei handelt es sich nicht nur um die in der Marktordnung verankerten Bestimmungen über die Errichtung, Erweiterung und Schließung von Betrieben, Kontingentszuteilungen, Rohstoffbehandlung, Qualitätsbestimmung, Verkehrs- und Transportfragen, sondern auch um Bank-, Kredit-Versicherungs-, Rechts- und Steuerangelegenheiten, sozialwirtschaftliche Unterweisung, Herausgabe von Richtlinien auf den Gebieten der Buchhaltung, Kalkulation, des Kontenrahmens sowie aller sonstigen betriebswirtschaftlichen Fragen, einschließlich von Rationalisierungsmaßnahmen und deren Überwachung. Desgleichen nimmt einen breiten Raum innerhalb der Betreuungsarbeit die berufliche und fachliche Beratung, Ausbildung und Förderung der tätigen Menschen innerhalb der Ernährungs- und Landwirtschaft ein, die ganz dem jeweiligen Zweck dienlich, betriebsgebunden sein kann, aber auch außerbetrieblich erfolgen wird.

Auch auf diesem Gebiet gilt der Anspruch auf jene Geschlossenheit innerhalb der Betreuungsarbeit, wie sie für den Betrieb als „eine Einheit“ hervorgehoben ist.

Registrierung und Musterung von Vieh Rejestracja i klasyfikacja bydła

Von W. Grafmann, Referent in der Regierung des Generalgouvernements, Hauptabt. Ernährung u. Landwirtschaft

Vor dem Krieg war in Polen eine Marktordnung, wie sie bereits seit Jahren im Reich eingeführt wurde, nicht bekannt. Die Kriegsverhältnisse erfordern aber die gerechte, gleichmäßige Verteilung der verknappten Erzeugnisse der Landwirtschaft an die Bevölkerung. Daher wurde sofort nach Beendigung des Feldzuges auch im Generalgouvernement die Marktordnung eingeführt, die auch eine straffe Bewirtschaftung der Viehbestände mit sich brachte.

Um die Fleischversorgung auch für künftige Zeiten planmäßig durchzuführen und zu sichern, ist im Generalgouvernement die Registrierung, Musterung und Kennzeichnung des gesamten Viehbestandes angeordnet worden. Es handelt sich dabei um eine Maßnahme, die in diesem Umfange wohl erstmalig in einem Land zur Durchführung gelangt und daher auch noch keine Vorbilder hat. Sie schafft die Grundlage für die Verwirklichung vieler Pläne.

dowy w jednym przedsiębiorstwie, jak również grupa przedsiębiorstw jednego rodzaju. Celowość i konieczność kroków, które mają być podjęte, jest ustalana jedynie przez odpowiedzialny w tym względzie Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa. Właściwe zadania wykonawcze spoczywają na włączonym do Grupy Głównej Związku Głównym, do którego należy przedsiębiorstwo, względnie przedsiębiorstwa, ze względów fachowych i zawodowych, zatem w charakterze członka. Może tu chodzić w szczególności o tworzenie wzorowych przedsiębiorstw fachowych, które jednak na ogół służą równocześnie, jako fachowe względnie zawodowe warsztaty szkoleniowe; nie mniej jednak wchodzi w rachubę także fachowe grupy przedsiębiorstw, jak np. mleczarnie, cukrownie, młyny itd., które pod względem organizacji gospodarczej lub technicznej winny być zreorganizowane. Wszystkie zagadnienia organizacji przedsiębiorstwa, tak z punktu widzenia technicznego, jak i kupieckiego, wchodzi w zakres opieki Grupy Głównej, względnie właściwego Związku Głównego, i należy im poświęcić uwagę, jako sprawom, których załatwienie jest szczególnie nagłe. Poszczególne gałęzie życia przemysłowego nie dadzą się rozczłonkować na różne zadania opiekuńcze, ani te ostatnie nie mogą być wykonane przez różne placówki, ale przedsiębiorstwo jest tu „jedną jednostką“, która wymaga, aby ją traktowano jako całość gospodarczą. Dlatego postarano się o to, ażeby poradnictwo i podciąganie wzywać przedsiębiorstw i ludzi w ramach Gospodarki Wyżywienia i Rolnictwa zostało rozciągnięte na wszystkie gałęzie życia przemysłowego i zawodowego. Chodzi tutaj nie tylko o zaszeregowanie z reglamentacją rynku przepisy o tworzeniu, rozbudowie i zamykaniu przedsiębiorstw, przydziałach kontyngentowych, o obchodzeniu się z surowcami, ustaleniu jakości, zagadnieniach ruchu i transportu, lecz również o sprawy bankowe, kredytowe, ubezpieczeniowe, prawne i podatkowe o instrukcje społeczno-gospodarcze, wydawanie wskazówek z dziedziny księgowości, kalkulacji, planów kont i wszystkich innych spraw przemysłowo-gospodarczych łącznie z zarządzeniami racjonalizacyjnymi i nadzorem nad wykonaniem tych ostatnich. W ramach prac opiekuńczych znajduje również szerokie zastosowanie poradnictwo i wykształcenie fachowo-zawodowe oraz wyszkolenie i popieranie ludzi, czynnych w gospodarce Wyżywienia i Rolnictwa. Wszystko to może dla celów doraźnych być związane ściśle z przedsiębiorstwem, ale również odhywać się może poza ramami przedsiębiorstwa.

Również i na tym terenie aktualny jest postulat jednolitości prac opiekuńczych w tym samym stopniu, jak jest przedsiębiorstwo jako jednostka ekonomiczna.

Przed wojną nie znano w Polsce reglamentacji rynku, jaką zaprowadzono od szeregu lat w Niemczech. Warunki wojenne wymagają jednak sprawiedliwego i równomiernego rozdziału ograniczonych ilości produktów rolnych pomiędzy ludność. Dlatego natychmiast po ukończeniu działań wojennych wprowadzono również w Generalnym Gubernatorstwie reglamentację rynku, która objęła także sprężynę gospodarowania stanem bydła.

Celem przeprowadzenia i zapewnienia również na przyszłość planowego zaopatrzenia w mięso, zarządzone w Generalnym Gubernatorstwie rejestrację, klasyfikację, i znakovanie stanu bydła. Chodzi tu o postępowanie, które w takim stopniu bodaj poraz pierwszy znalazło zastosowanie i dla którego też nie ma żadnych wzorów. Ma ono dostarczyć podstaw do wykonania różnych planów, które zawsze były w projekcji, jednak skazane były z góry na

die alle wohl schon immer angestrebt wurden, aber mangels der erforderlichen Voraussetzungen und Kontrollmöglichkeiten im Voraus zum Scheitern bestimmt waren.

Anlässlich der Musterung wird nicht nur der tatsächliche Viehbestand festgestellt, sondern die Musterung und Einreihung der Tiere in Klassen schafft eine Übersicht über den Wert und die Beschaffenheit des vorhandenen Viehbestandes. Die oft überalterten und nicht mehr leistungsfähigen Tiere reiht die Musterungskommission in eine bestimmte Klasse ein. Diese Tiere werden bei Bedarf der Schlachtung zugeführt. Junge, insbesondere weibliche Tiere müssen auf jeden Fall der Nachzucht erhalten bleiben und somit soll eine Verjüngung des Viehbestandes erreicht werden.

In vielen Fällen ist die Futtergrundlage der landwirtschaftlichen Betriebe zu klein, um die gehaltenen Tiere ordnungsmäßig zu ernähren. Für den Tierhalter ist es zweckmäßiger, wenn er 2 Kühe gut ernährt, als daß er 3 Kühe hält, denen er nicht genügend Futter geben kann. Die Leistung der kleineren Anzahl gut ernährter Tiere ist größer als die der größeren Anzahl schlecht ernährter Tiere. Die anlässlich der Registrierung angelegten Betriebsblätter gewähren dem Fachmann einen sehr genauen Überblick über die Verhältnisse des Betriebes. Er kann sofort feststellen, in welchen Betrieben zuviel Tiere gehalten werden und entsprechende Herausnahmen veranlassen.

Die Erhaltung der Viehbestände auf dem einen wirtschaftlich vertretbaren Stand war die Hauptveranlassung zur Durchführung der Registrierung. Jeder Viehbestand wird erheblich vermindert, wenn erhebliche Viehmengen durch den Schleichhandel abgezogen werden. Die Unterbindung des Schleichhandels mit Vieh und Fleisch wird daher vor allem durch die angeordnete Maßnahme angestrebt.

Das anfallende Fleisch kann daher gerecht auf die gesamte Bevölkerung verteilt werden, ohne daß der finanzkräftige Teil der Bevölkerung durch Zukäufe aus dem Schleichhandel der Viehwirtschaft im Generalgouvernement schädigt.

Bekanntlich stammt das durch den Schleichhandel in den Verkehr gebrachte Fleisch zum großen Teil aus Schwarzschlachtungen. Diese werden aber nicht durch die Fleischschau bzw. Fleischbeschauerärzte auf die Gebrauchtbarkeit untersucht. Darauf ist es zurückzuführen, daß im Generalgouvernement in mehreren Fällen Menschen an Trichinose erkrankten. Auch andere Krankheiten werden durch die ordnungsgemäße Beschau von den Menschen ferngehalten. Somit liegt letzten Endes die Bekämpfung der Schwarzschlachtungen durch die Registrierung auch im Interesse der Erhaltung der menschlichen Gesundheit.

Die Gesundheit der Tiere wird durch Auftreten von Seuchen gefährdet. Tiere, die an einer ansteckenden Krankheit verenden, wurden bisher oft nicht ordnungsgemäß beseitigt, weil die Tierhalter die Kadaver nicht ablieferten. Die mit der Registrierung verbundenen Maßnahmen werden künftig die Tierhalter dazu zwingen, die gegebenen veterinär-polizeilichen Anordnungen einzuhalten.

Die Nutzviehmarktregelung, die im Reich wie im Generalgouvernement angestrebt wird, wird durch die Anordnung eine Grundlage erhalten, auf die ein Aufbau möglich und wahrscheinlich auch erforderlich ist.

Die Anordnung bringt noch weitere wesentliche Regelungen und ist somit von grundlegender Bedeutung. Sie wird dazu beitragen, weitere Ordnung im Generalgouvernement zu schaffen und somit den Aufbau zu fördern.

Viehregistrierung

Die Registrierung des gesamten Viehbestandes an Rindvieh, Schweinen und Schafen im Generalgouvernement ist durch eine Anordnung des Leiters der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Ge-

nerallandes wegen des Mangels an Viehbeständen und der Möglichkeit der Kontrolle.

Bei der Registrierung der Viehbestände ist es nicht nur die tatsächliche Anzahl der Tiere, sondern auch die Beschaffenheit der Tiere, die registriert werden. Die Registrierung der Tiere in Klassen schafft eine Übersicht über den Wert und die Beschaffenheit des vorhandenen Viehbestandes. Die oft überalterten und nicht mehr leistungsfähigen Tiere reiht die Musterungskommission in eine bestimmte Klasse ein. Diese Tiere werden bei Bedarf der Schlachtung zugeführt. Junge, insbesondere weibliche Tiere müssen auf jeden Fall der Nachzucht erhalten bleiben und somit soll eine Verjüngung des Viehbestandes erreicht werden.

In vielen Fällen ist die Futtergrundlage der landwirtschaftlichen Betriebe zu klein, um die gehaltenen Tiere ordnungsmäßig zu ernähren. Für den Tierhalter ist es zweckmäßiger, wenn er 2 Kühe gut ernährt, als daß er 3 Kühe hält, denen er nicht genügend Futter geben kann. Die Leistung der kleineren Anzahl gut ernährter Tiere ist größer als die der größeren Anzahl schlecht ernährter Tiere. Die anlässlich der Registrierung angelegten Betriebsblätter gewähren dem Fachmann einen sehr genauen Überblick über die Verhältnisse des Betriebes. Er kann sofort feststellen, in welchen Betrieben zuviel Tiere gehalten werden und entsprechende Herausnahmen veranlassen.

Wydawnictwo

Rolnicze — Krakau, Nürnbergstraße 5a

dostarcza w przeciągu krótkiego czasu

książek fachowo-rolniczych

dobrze odżywione, aniżeli gdyby miał 3 krowy, którym nie może dać dostatecznej ilości paszy. Wydajność małej ilości dobrze odżywionych zwierząt jest większa, aniżeli większej ilości źle odżywionych sztuk. Wykazy hodowlane założone w związku z rejestracją zapewniają fachowcowi dokładny pogląd na warunki gospodarstwa. Może on natychmiast stwierdzić, w których gospodarstwach trzyma się za wiele bydła i spowodować odpowiednie zmniejszenie stanu.

Głównym celem przeprowadzenia rejestracji było utrzymanie stanu bydła na gospodarstwie uzasadnionym poziomie. Każdy stan ilościowy ulegnie znacznemu zmniejszeniu, jeżeli duża liczba pójdzie na handel pokątny. Dlatego też wydane zarządzenia mają na celu przede wszystkim zlikwidowanie nielegalnego handlu bydłem i mięsem. Stąd przypadające z produkcji mięso może być sprawiedliwie podzielone między całą ludność, bez tego, aby posiadająca pieniądze część ludności przez zakupy w pasku hamowała gospodarowanie bydłem w Generalnym Gubernatorstwie.

Jak wiadomo, mięso puszczone w obieg przez handel pokątny pochodzi w poważnej mierze z uboju nielegalnego. Mięso to nie jest badane przez oglądaczy względnie weterynarzy pod względem zddatności spożywczej. Stąd pochodzą liczne w Generalnym Gubernatorstwie wypadki zachożeń na strychninę. Również przed innymi chorobami chroni się ludzi za pomocą przepisowego badania mięsa. W ten sposób prowadzona za pomocą rejestracji walka z nielegalnym ubojem leży także w interesie zdrowia ludzkiego.

Stan zdrowotny zwierząt narażony jest na niebezpieczeństwo zarazy. Dotychczas zwierzęta padłe wskutek choroby zaraźliwej, nie były we właściwy sposób usuwane, ponieważ hodowcy nie odstawiali padliny. Zarządzenia wydane w związku z rejestracją zmuszą hodowców na przyszłość do zachowywania odnośnych przepisów policyjno-weterynaryjnych.

Regulacja rynku bydła użytkowego, ku której zdąża się tak w Rzeszy, jak i w Generalnym Gubernatorstwie, zyska w omawianych zarządzeniach podstawę, na której można będzie oprzeć prawdopodobnie dalszą pożądaną rozbudowę.

Zarządzenie reguluje jeszcze inne istotne sprawy i posiada dzięki temu zasadnicze znaczenie. Przyczyni się ono do stworzenia dalszych elementów porządku w Generalnym Gubernatorstwie i tym samym do jego odbudowy.

Rejestracja bydła

Rejestracja całego stanu bydła, świń i owiec w Generalnym Gubernatorstwie została wprowadzona zarządzeniem Kierownika Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa z dn. 10 marca

neralgouvernements vom 10. März 1942, Verordnungsblatt Seite 143 verfügt worden. Über diese Anordnung wurden bereits kurze und allgemein gehaltene Ausführungen gemacht. In den nachstehenden Ausführungen soll die Durchführung der Registrierung erläutert werden.

In jeder Gemeinde wird für Rindvieh, Schweine und Schafe je ein Viehregister errichtet. Mit der Durchführung der Registrierung werden Markthelfer beauftragt. Wegen der Vielzahl der Gemeinden ist es nicht möglich, in jeder Gemeinde einen Markthelfer für die Führung eines Viehregisters einzustellen. Daher muß jeder Markthelfer die Register mehrerer Gemeinden führen. Er betreut und überwacht sämtliche Tierhalter und Tiere haltende Betriebe, die in seinem Dienstbezirk wohnhaft sind. Zur Vervollständigung seiner Aufzeichnungen führt er außer dem Viehregister noch ein Karteiblatt über jeden Betrieb, aus dem die Größe des Betriebes und die gehaltene Viehzahl hervorgeht. Er hat seinen Dienstsitz und Dienstraum in einer der Gemeinden seines Dienstbezirkes.

Viehhandelsbetriebe, die zum Handel mit Zucht- und Nutzvieh zugelassen sind, führen ein besonderes Viehregister. Der Leiter des Viehhandelsbetriebes erfüllt sämtliche Aufgaben eines Markthelfers und hat die Pflicht eines Tierhalters.

Anlässlich der ersten Viehmusterung werden erstmalig sämtliche in der Gemeinde gehaltenen Rinder, Kälber, Schweine, über 4 Wochen alte Ferkel, Schafe und über 4 Wochen alte Schafflämmer in das Viehregister eingetragen. Die Zuführung des weiblichen Tieres zum Vatertier wird in dem Register vermerkt. Die nach der ersten Viehregistrierung erfolgten Geburten und Fehlgeburten sind fristgemäß dem Markthelfer zu melden. Auch die Einfuhr von Tieren in das Generalgouvernement ist dem zuständigen Markthelfer sofort bekanntzugeben.

Überwachung der Tiere

Um den Verbleib der Tiere überwachen zu können, wurde die unmittelbare Abgabe von Vieh von Erzeugern zu Erzeugern verboten, mit folgenden Ausnahmen:

1. Die Abgabe von eingetragenen Herdbuchtieren von Erzeugern zu Erzeugern ist weiterhin möglich, wenn das zuständige Tierzuchtamt hierzu seine schriftliche Genehmigung erteilt.
2. Die unmittelbare Abgabe von Ferkeln und Schweinen bis zu 40 kg von Tierhalter zu Tierhalter auf behördlich zugelassenen Ferkel- und Nutzviehmärkten ist auch ferner zulässig. Es müssen jedoch die gegebenen Bestimmungen über die Abgabe eingehalten werden.

Im übrigen ist die Abgabe von Rindern, Kälbern, Schweinen und Schafen nur über Viehhandelsbetriebe zulässig. Als Abgabe ist Verkauf, Tausch, Schenkung, Vermietung oder jeder andere Besitzwechsel zu verstehen. Die Viehhandelsbetriebe tragen sämtliches Vieh, das sie verkaufen, oder dessen Verkauf sie vermitteln, in ihr Viehregister ein, um es bei der Abgabe wieder zu löschen. Der Viehhandelsbetrieb registriert nicht Schlachtvieh, das vom Kreisviehmarkt durch ihn direkt zu einem Schlachtviehmarkt oder anderen Verbraucherplatz gebracht wird.

Die Löschung aus dem Viehregister erfolgt, wenn der Tierhalter den Nachweis über den Verbleib des Tieres schriftlich erbracht hat. Bei der Veräußerung eines Tieres an einen zum Nutz- und Zuchtviehhandel zugelassenen Betrieb wird von dem Viehhandelsbetrieb beim Handelsabschluß eine Bescheinigung über den Erwerb des Tieres ausgestellt und dem Veräußerer übergeben. Der Veräußerer kann gegen Abgabe dieser Bescheinigung bei dem für seinen Betrieb zuständigen Markthelfer die Löschung des Tieres beantragen. Aus der Bescheinigung muß der neue Besitzer hervorgehen. Ist der Erwerber kein Viehhandelsbetrieb, so kann der Veräußerer die Auslieferung des Tieres erst vornehmen, wenn ihm durch den Erwerber eine

1942, Dziennik Urzędowy str. 143. Na temat tego zarządzenia zostały już ogłoszone krótkie i ogólne uwagi. Poniżej zamierzamy objaśnić przeprowadzenie samej rejestracji.

W każdej gminie zostanie utworzony rejestr zwierząt dla bydła rogatego, świń i owiec. Dla prowadzenia rejestracji używać się będzie targowników. Ze względu na wielką ilość gmin jest rzeczą niemożliwą, ustanawiać w każdej gminie targownika celem prowadzenia rejestrów zwierząt; dlatego każdy targownik musi prowadzić rejestry dla większej ilości gmin. Targownik opiekuje się i wykonuje nadzór nad wszystkimi hodowcami zwierząt, jak również i przedsiębiorstwami hodującymi bydło (gospodarstwami), które mają swoją siedzibę w jego rejonie służbowym. Dla uzupełnienia rejestracji, targownik prowadzi poza rejestrami zwierząt jeszcze osobno kartoteki dla każdego przedsiębiorstwa, z których wynika wielkość przedsiębiorstwa i ilość hodowanych zwierząt. Targownik ma siedzibę służbową i biuro w jednej z gmin swojego rejonu służbowego.

Przedsiębiorstwa handlu zwierzętami, które są dopuszczone do handlu bydlętem hodowlanym i użytkowym, prowadzą specjalny rejestr zwierząt. Kierownik przedsiębiorstwa handlu zwierzętami ma zadania targownika oraz obowiązki posiadacza zwierząt.

Z okazji pierwszego przeglądu zostaną zarejestrowane po raz pierwszy wszystkie hodowane w gminie sztuki bydła, cielęta, świnię, prosięta ponad cztery tygodnie, owce i jagnięta ponad cztery tygodnie. Fakt doprowadzenia zwierzęcia-samiczki do rozplodnika zostanie zaznaczony w rejestrze. Urodzenia i poronienia, które nastąpiły po pierwszej rejestracji zwierząt, winny być w terminie zgłoszone targownikowi. Również importowane do Generalnego Gubernatorstwa zwierzęta należy natychmiast zgłosić właściwemu targownikowi.

Kontrola zwierząt

Celem kontroli nad miejscem pobytu zwierząt zakazano bezpośredniego oddawania zwierząt przez hodowcę innemu hodowcy z następującymi wyjątkami:

1. oddawanie bydła stadnego przez hodowcę innemu hodowcy jest nadal dopuszczalne, jeżeli właściwy urząd hodowli zwierząt udzieli na to pisemnego zezwolenia.
2. bezpośrednio oddawanie prosiąt i świń do 40-u kilogramów od hodowcy do hodowcy na dopuszczonych przez władze targach prosiąt i bydła użytkowego, jest również nadal dopuszczalne. Należy jednak zachować obowiązujące przepisy.

Poza tym wolno oddawać bydło rogate, cielęta, świnię i owce tylko za pośrednictwem przedsiębiorstw handlu zwierzętami. Jako oddawanie rozumie się sprzedaż, zamianę, darowiznę, użyczenie, wynajęcie, względnie każdą inną zmianę posiadacza. Przedsiębiorstwa handlu zwierzętami wpisują wszelkie zwierzęta, które kupują, względnie w których kupnie pośredniczą, do swojego rejestru zwierząt i wykreślają je przy oddawaniu. Przedsiębiorstwo handlu zwierzętami nie rejestruje bydła rzeźnego, dostarczanego za jego pośrednictwem z powiatowych targów zwierzęcych na targi zwierząt ubojowych, względnie innych miejsc przetwórczych.

Wykreślenie z rejestru zwierząt następuje, skoro posiadacz pisemnie udowodni miejsce pobytu zwierzęcia. Przy sprzedaży zwierzęcia na rzecz dopuszczonego przedsiębiorstwa handlu zwierzętami użytkowymi i hodowlanymi, to ostatnie wystawia, po dobiegu targu, poświadczenie o natychmiastowym oddaniu zwierzęcia, które wręcza sprzedawcy. Sprzedawca może za oddaniem tego poświadczenia wnieść u właściwego dla swego przedsiębiorstwa targownika o wykreślenie zwierzęcia. Z poświadczenia musi wynikać, kto jest no-

Bescheinigung von dem für den Erwerber zuständigen Markthelfer über die Eintragung des Tieres in das Viehregister ausgehändigt wird.

Wie bereits erwähnt, kann auf dem von der Kreishauptmannschaft zugelassenen Nutzvieh- und Ferkelmärkten der Besitzwechsel von Tierhalter zu Tierhalter ohne Einschaltung eines Viehhandelsbetriebes erfolgen. Es sind zu schaltung eines Viehhandelsbetriebes Ferkel- und Läufer-schweine bis zu einem Gewicht von 40 kg zugelassen. Die Tiere müssen mit einer amtlichen Ohrmarke versehen sein. Die Veräußerung darf nur an Personen erfolgen, die einen polizeilichen Ausweis bei sich führen, aus dem die derzeitige Anschrift des Erwerbers ersichtlich ist.

Nach dem Besitzwechsel haben Veräußerer und Erwerber gemeinsam bei dem am Markt befindlichen Vertreter des Viehhandelsbetriebes die Besitzveränderung mündlich anzuzeigen. Der Vertreter des Viehhandelsbetriebes stellt daraufhin eine Bescheinigung über den Besitzwechsel aus. Der Veräußerer erhält diese Bescheinigung und hat die Löschung des Tieres aus dem Register zu beantragen. Während die zweite Bescheinigung durch den Viehhandelsbetrieb dem Markthelfer, der für den Erwerber zuständig ist, durch die Post zugeschickt wird.

Die Ablieferung

Bei der Ablieferung von Schlachtvieh auf Kreis- und Schlachtviehmärkten erhält der Erzeuger eine Ablieferungsbescheinigung z. ZL in Form eines Prämienscheines, der ihn zum Bezug von Leder und Zigaretten berechtigt. Künftig wird ihm von dem Prämienschein ein Durchschlag ausgehändigt. Dieser Durchschlag ist besonders kenntlich gemacht und kann keine Verwendung zum Bezug von Prämienwaren finden. Er hat ihn bei dem für ihn zuständigen Markthelfer einzureichen, damit die Löschung vorgenommen wird.

Die Löschung eines hausgeschlachteten Tieres aus dem Register kann durch Abgabe des Stammabschnittes (oberer Teil) des von der Kreishauptmannschaft ausgestellten Schlachtscheines bei dem zuständigen Markthelfer erfolgen.

Bei Notschlachtungen ist der Tierkörper nach erfolgter Fleischschau dem Schlachthof des zuständigen Kreisviehmarktes abzuliefern. Der Leiter des Schlachthofes stellt dem Ablieferer eine Bescheinigung über die Ablieferung des Tierkörpers aus, die dann wiederum zur Löschung des Tieres aus dem Viehregister berechtigt. Es sei darauf hingewiesen, daß aus zwingenden marktornderischen Gründen in keinem Falle dem Tierhalter das notgeschlachtete Vieh zum Eigenverbrauch belassen werden kann.

Verendet ein Tier, so muß der Tierkörper der Tierkörperverwertungsanstalt oder Wasenmeisterei zugeführt werden. Ist beides nicht möglich, so hat die Verscharrung auf dem Verscharrungsplatz der Gemeinde zu erfolgen. Die Verscharrung der Kadaver wird polizeilich überwacht. Der zuständige Bürgermeister oder Vogt stellt eine Bescheinigung aus, die zur Löschung dient.

Wird Vieh aus dem Gebiet einer Gemeinde verbracht, ohne daß ein Besitzwechsel erfolgt, so ist keine Umschreibung erforderlich, wenn eine Verbringung auf kürzere Zeit und nur auf eine geringe Entfernung erfolgt und die beiden zuständigen Markthelfer ihr Einverständnis zu dieser Regelung geben. Erfolgt jedoch eine Verbringung auf längere Zeit und weitere Entfernung, so ist von dem für die Gemeinde zuständigen Markthelfer, in der das Vieh vorläufig verbleiben soll, eine Bescheinigung über die Eintragung in das Viehregister beizubringen, die zur Löschung aus dem Viehregister der abgebenden Gemeinde berechtigt.

Im engen Zusammenhang mit der Registrierung steht die Musterung und Kennzeichnung des gesamten Viehbestandes im Generalgouvernement.

Auf diese Maßnahmen soll in einem weiteren Aufsatz eingegangen werden.

wym nabywcą. Jeżeli nabywcą nie jest przedsiębiorstwo handlu zwierzętami, sprzedawca może odstawić zwierzę dopiero wtenczas, kiedy od nabywcy otrzyma zaświadczenie, o wciągnięciu zwierzęcia do rejestru, wystawione przez właściwego dla nabywcy targownika.

Jak wyżej wspomniano, zmiana posiadacza zwierząt może dokonać się na dopuszczonych przez starostów powiatowych targach zwierząt użytkowych i prosiąt bez pośrednictwa przedsiębiorstwa handlu zwierzętami. Do bezpośredniej sprzedaży są dopuszczone prosięta i nierogaciana do 40-u kilogramów. Zwierzęta muszą być zaopatrzone w urzędowe koleczyki. Sprzedaż może nastąpić tylko osobom, które mają przy sobie policyjny dowód osobisty, z którego wynika obecny adres kupującego.

Po zmianie posiadania, tak sprzedawca, jak i kupujący winni razem zgłosić ustnie obecnemu na targu przedstawicielowi przedsiębiorstwa handlu zwierzętami fakt zmiany posiadacza. Przedstawiciel przedsiębiorstwa handlu zwierzętami wystawia wtenczas poświadczenie o zmianie posiadania. Poświadczenie to otrzymuje sprzedawca, który winien wnieść o wykreślenie zwierzęcia z rejestru, podczas gdy drugie poświadczenie zostaje przesłane przez przedsiębiorstwo handlu zwierzętami pocztą właściwemu dla nabywcy targownikowi.

Odstawa

Przy odstawię bydła rzeźnego na powiatowych i innych targach bydła ubojowego, otrzymuje producent zaświadczenie dostawy, na razie w formie kwitu premiowego, który uprawnia go do nabycia skóry i papierosów. Na przyszłość wręczana będzie przebitka kwitu premiowego. Ta przebitka jest specjalnie znakowana i nie może być użyta, celem nabycia towarów premiowych. Winna ona być wręczona właściwemu targownikowi, celem wykreślenia zwierzęcia z rejestru.

Wykreślenie z rejestru zwierzęcia, ubitego w uboju domowym, może nastąpić za oddaniem odcinka głównego wystawionej przez starostwo powiatowe karty uboju (górną część karty) właściwemu targownikowi.

Przy ubojach z konieczności należy zwierzę w stanie bitym, po dokonaniu oględzin, odstawić do rzeźni właściwego powiatowego targu zwierząt. Kierownik rzeźni wystawia odstawiającemu poświadczenie o odstawięciu zwierzęcia w stanie bitym, które uprawnia do dokonania wykreślenia zwierzęcia z rejestru. Zwraca się uwagę na to, że względu na konieczne powody o charakterze reglamentacyjno-rynkowym, w żadnym wypadku nie można pozostawić zwierzęcia, ubitego z konieczności, właścicielowi do własnego użytku.

Bydło padłe winno być dostarczone do zakładu utylizacyjnego, względnie do rakarza. Jeżeli ani jedno ani drugie nie jest możliwe, należy padlinę zakopać na grzebowisku gminnym. Zakopywanie padliny jest policyjnie kontrolowane. Właściwy burmistrz, względnie wójt, wystawiają poświadczenie, które służy do skreślenia z rejestru.

O ile bydło przepędza się z jednej gminy do drugiej bez równoczesnej zmiany posiadacza, przepisanie nie jest wymagane, o ile oczywiście chodzi o przepęd na krótki czas, albo na małą odległość, a obaj właściwi targownicy wyrażą swoją zgodę. Jeżeli jednak przepęd dokonany ma być na dłuższy czas i na większą odległość, należy wziąć od targownika właściwego dla gminy, w której zwierzę przejściowo ma być ulokowane, poświadczenie o wpisaniu do rejestru zwierząt, które to poświadczenie uprawnia do wykreślenia danego zwierzęcia z rejestru gminy pochodzenia.

W ścisłym związku z rejestracją pozostaje przegląd i znakowanie wszystkich zwierząt w Generalnym Gubernatorstwie.

Czynności te zostaną omówione w dalszym opracowaniu.

Krakauer Großmühlen Krakowskie zakłady przemiałowe

Bei dem vorwiegend landwirtschaftlichen Charakter des ehemaligen Polen hätte man eine bedeutende Anzahl moderner verarbeitender Betriebe der landwirtschaftlichen Erzeugung vermuten können. Tatsächlich ist das, was vorgefunden wurde, bis auf die Monopol- und Zuckerindustrie keineswegs als erheblich zu bezeichnen. Besonders auffällig ist das Fehlen von Lagerungsmöglichkeiten und von modernen Mühlenanlagen, wie sie im Reich in jedem größeren Einzugsgebiet dort vorhanden sind. Die einzige wirklich vorbildliche Großmühle des Generalgouvernements ist die Luszcarnia-Großmühle in Krakau.

Es ist eine neuzeitliche 150 Tonnen-Mühle, die von einem Berliner Mühlenfachmann nach der Übernahme durch die deutsche Verwaltung in Betrieb genommen worden ist. Wie überall, wo etwas nach besonders lukrativen kaufmännischen Gesichtspunkten ausgerichtet ist, steckt auch in diesem Unternehmen jüdisches Kapital. Da sich in dem Fall der jüdische Anteil auch persönlich bekundete, mußte die erste Amtstätigkeit des neuen Betriebsleiters eine gründliche Säuberung des ganzen Werkgeländes sein. 1500 Fuhren Schmutz werden abgefahren, ehe das Aussehen des Betriebes deutschem Reinlichkeitssinn entsprach.

Die Mühle selbst ist noch verhältnismäßig neu, die 33 Doppelstühle sind in gutem Gang und können jetzt durch die Neuaufrichtung einer modernen Riffelmaschine von der Mühle selbst pfleglich erhalten werden. Überhaupt hält die neue Betriebsleitung ihr besonderes Augenmerk auf den Maschinenpark, der erheblich modernisiert und erweitert worden ist. Die Erstellung einer Tischlerei ergänzt den Werkstättenbestand.

Durch den Anschluß einer Haferflockenproduktion mit deutschen Maschinen und die Aufnahme von Mischfutterherstellung wurde der Mühlenbetrieb bedeutend ergänzt und erweitert. Der fast fertiggestellte Bau der Mischfutterfabrik und die geplante Errichtung eines 10 000 Tonnen-Silos sowie ausreichender Kohlenbunker werden dem an sich eindrucksvollen Werksgelände auch nach außen einen imposanten Ausdruck geben. Den sozialen Anforderungen nach deutscher Auffassung trägt der neuerrichtete Kantinenbetrieb mit eigenen Stallungen Rechnung. Schon jetzt ist zu erkennen, daß die Krakauer Großmühlen sich in Kürze aus einem Judenbetrieb zum Musterbetrieb entwickelt haben werden.

Wobec przewagi rolnictwa, jaka charakteryzowała dawną Polskę, spodziewać by się należało znacznej ilości nowoczesnych zakładów przetwarzających produkty rolnicze. W rzeczywistości jednak tego, co się napotkało, nie można poza przemysłem monopolowym i cukrowniczym określić jako wybitne. Szczególnie rzuca się w oczy brak magazynów i nowoczesnych młynów, takich, jakie się spotyka na każdym większym obszarze produkcyjnym w Rzeszy. Jedynym rzeczywiście wzorowym zakładem przemiałowym Generalnego Gubernatorstwa jest Młyn-Luszcarnia w Krakowie.

Jest to nowoczesny młyn 150-tonowy, który po objęciu kraju przez administrację niemiecką został uruchomiony przez berlińskiego fachowca przemysłu przemiałowego. Jak wszędzie, gdzie urządziło się coś z widokiem na lukratywne zyski handlowe, tak i tu tkwił kapitał żydowski. Ponieważ jednak w tym wypadku udział żydostwa zaznaczył się również osobistą obecnością, pierwsza czynność nowego kierownika przedsiębiorstwa musiała pójść w kierunku gruntownego oczyszczenia całego terenu fabrycznego; 1500 fur śmieci musiano usunąć zanim wygląd zakładu doprowadzony został do stanu odpowiadającego niemieckiemu zmysłowi czystości.

Młyn sam jest stosunkowo nowy; 33 potrójne walce są w dobrym stanie i mogą być obecnie po postawieniu nowej ryflerki we własnym zakresie odpowiednio pielęgnowane. Nowe kierownictwo zwraca szczególną uwagę głównie na park maszynowy, który został w znacznym stopniu zmodernizowany i powiększony. Urządzenie stolarni uzupełniło ilość posiadanych warsztatów.

Przez dołączenie produkcji płatków owsianych przy pomocy maszyn niemieckich i przejęcie produkcji miazanek pastewnych uzupełniono i rozszerzono młyn w znacznym stopniu. Wykończona prawie fabryka mieszanek pastewnych i planowana budowa elewatora o pojemności 10.000 ton oraz wystarczającego pomieszczenia na węgiel nadażą i tak już rzucającemu się w oczy terenowi fabrycznemu wygląd na zewnątrz imponujący. Wymaganiom społecznym na niemiecki sposób ujętym, odpowiada nowoczesna kantyna z własnymi stajniami.

Już teraz widać, że krakowskie zakłady przemiałowe, wkrótce zaniemiając się z fabryki należącej do żydów w warsztatach wzorowy.

Nochmals über Biertreber Jeszcze o wytlókach jęczmiennych

In der Folge 6 unserer Zeitschrift haben wir einen interessanten, der Zeitung „Landware“ entnommenen Beitrag über Biertreber als Futtermittel erscheinen lassen. Zur Ergänzung dieser Ausführungen sei, nach derselben Zeitung, noch folgendes angeführt.

Auch der Futterwert der Trockentreber hängt naturgemäß unter anderem von der Beschaffenheit der Gerste ab. Die über die Zusammensetzung der Trockentreber durchgeführten Untersuchungen ergaben folgende Mittelwerte:

Wassergehalt	9,2%
Rohprotein	21,3%
Fett	7,3%
Stickstofffreie Extraktstoffe	41,9%
Rohfaser	15,8%
Aschebestandteile	4,5%

W numerze 6-tym naszego pisma przytoczyliśmy za piśmem „Landware“ ciekawy artykuł o wytlókach jęczmiennych jako paszy. Dla uzupełnienia podanych poprzednio informacji przytaczamy za tym samym piśmem następujące jeszcze szczegóły.

Wartość pastewna wytlóków suszonych zależy oczywiście między innymi również od jakości użytego jęczmienia. Badania dotyczące składu chemicznego suszonego wytlóków dały następujące wyniki (w wartościach przeciętnych):

zawartość wody	9,2%
surowa proteina	21,3%
tłuszcz	7,3%
wolne od azotu substancje wyciągowe	41,9%
surowe włókno	15,8%
składniki popiołu	4,5%

Der Gehalt an verdaulichem Eiweiß beträgt etwa 14,1%, der Stärkewert im Durchschnitt 50,3 kg. Infolge des sich daraus errechnenden Nährstoffverhältnisses gehören die Trockentreber ebenfalls zu den Kraftfuttermitteln.

Die Trockentreber eignen sich bestens als Futter für alle Tierrgattungen. Sie werden zweckmäßig trocken oder schwach angefeuchtet und vermischt mit Hacksel oder Wurzelfrüchten verabfolgt. Milchvieh und Mastvieh gibt man täglich je Stück 2—3 kg. Mastschafen bis 0,5 kg je Kopf und Tag. Von Schweinen werden die Trockentreber weniger gut ausgenutzt. Bei Pferden können Trockentreber 50% der Hafergabe ersetzen. Bei der Aufbewahrung ist für trockene und luftige Lagerung Sorge zu tragen. Vielfach werden getrocknete Biertreber mit 50—60 Prozent Melasse gemischt und stellen in dieser Form ein empfehlenswertes Futtermittel dar.

Treberpreßwasser

Die Charakteristik der Biertreber als Futtermittel wäre unvollständig, wenn nicht auf die Verwendung des Treberpreßwassers eingegangen würde, das bei der Trebertrocknung durch Abpressen der nassen Treber mit Hilfe der Spindelkonusspresse anfällt. Dieses Preßwasser kann in großen Gefäßen aufgestellt werden, damit sich der „Schlamm“ absetzt. Das darüber stehende Wasser kann abgehebert oder die Trennung von Schlamm und Wasser durch Zentrifugieren vorgenommen werden. Schließlich kann man auch an ein Filtrieren des Preßsaftes oder an ein Abpressen mit Hilfe der Trubpresse denken. Bei all diesen Maßnahmen ist aber zu beachten, daß sowohl das Preßwasser als auch der Schlamm leicht sauer werden.

Der anfallende Schlamm kann entweder auf Walzenapparaten getrocknet werden, die für die Hefetrocknung im Gebrauch sind, oder zusammen mit den abgepreßten Trebern. Vorläufig kommt das Treberpreßwasser nur in geringem Umfang zur Verwertung. Vereinzelt wird es mit Erfolg zum Tränken der Pferde benutzt. Allerdings ist der Anteil, der hierbei Verwendung finden kann, nur gering. Zum Teil läßt man den Schlamm absetzen, hebt das überstehende Wasser ab und verfüllt den Schlamm an Schweine.

Die Zusammensetzung des anfallenden Treberwassers und des nach zweistündigem Absetzen anfallenden Schlammes war nach gepflögten Untersuchungen etwa folgende:

	Treberpreßwasser	Schlamm
Wassergehalt	95,3%	92,0%
Eiweißgehalt	2,14%	3,64%
Trockensubstanz	4,7%	8,0%
Eiweiß i. Tr.	45,5%	45,5%

Dabei ist die Wertigkeit des Eiweißes sicher die gleiche wie bei den Trebern.

Auf Grund weiterer Versuche, die an Malzbiersuden durchgeführt wurden, ergab sich folgende Mengenberechnung:

- Aus
- 100 kg Braugerste entstanden
- 75 kg Malz, daraus
- 116 kg Naßtreber, daraus durch Abpressen
- 58,5 kg abgepreßte Treber und
- 57,5 kg Treberpreßwasser.
- Aus den abgepreßten Trebern
- 21 kg Trockentreber mit 4,3 kg Eiweiß und
- 57,5 kg Treberpreßwasser mit 1,2 kg Eiweiß.

Das Eiweiß des Treberpreßwassers geht fast restlos in den Schlamm über, der auf eine der obengenannten Arten gewonnen werden kann.

Es wurde ferner festgestellt, daß bei zweistündigem Aufstellen zum Absetzen gewichtsmäßig etwa 40 Prozent

Zawartheit strawnego białka wynosi około 14,1%, przeciętna zaś wartość skrobiowa 50,3 kg. Z uwagi na wynikający z powyższych przeliczeń stosunek składników odżywczych należy wytloki suszone zaliczyć również do pasz treściwych.

Wytloki suszone nadają się doskonale na paszę dla wszystkich gatunków inwentarza. Skarmia się je najlepiej bądź w stanie suchym, bądź lekko zwilżonym, zmieszane z sieżką lub z korzeniowymi. Bydlu mlecznemu i tuczemu podawać je można w ilości 2—3 kg, tuczonym owcom zaś do 0,5 kg na sztukę dziennie. Trzoda chlewna wyzyskuje wytloki suszone mniej korzystnie. Koniom mogą one zastąpić 50% dawki owsa. Przechowanie suszonych wytlaków wymaga suchych i przewiewnych pomieszczeń. Często miesza się je z 50—60 procentami melasy; stanowią one w tej formie paszę godną ze wszech miar zalecenia.

Wytloczyny ciekłe z prasowania

Dla uzupełnienia charakterystyki wytlaków jęczmieniowych jako paszy należy jeszcze wspomnieć o możliwości spożytkowania wytloczyn płynnych, otrzymywanych jako produkt uboczny przy prasowaniu mokrych wytlaków za pomocą t. zw. prasy śrubowej. Te wytloczyny płynne nastawia się w dużych naczyniach, aby ułatwić przede wszystkim opadnięcie mułu na dno. Płyn uwolniony od mułu można odciągnąć lewarem lub też dla całkowitego oddzielenia płynu od mułu użyć wirówki (centryfugi). Ostatecznie można skutek ten uzyskać również za pomocą przepuszczenia wytloczonego płynu przez filtr lub przez prasę. W każdym z tych wypadków należy jednak pamiętać o tym, że zarówno wytloczyny ciekłe jak i muł łatwo ulegają skaśnieniu.

Otrzymany jednym z tych sposobów muł suszyć można bądź oddzielnie na aparatach walcowych używanych do suszenia drożdży, bądź razem z wytlakami. Wytloczyny płynne nie mają jeszcze dotychczas dużego zastosowania. Używa się ich tu i ówdzie z dobrym skutkiem do pojenia koni, ale w ten sposób da się zużytkować tylko niewielki ułamek ilości pożądanego cieczy. Muł, pozostały po odciągnięciu wody lewarem, skarmia się również trzodą chlewną.

Wytloczyny płynne po opadnięciu szlamu w ciągu 2 godzin posiadają według wyniku przeprowadzonych badań następujący skład:

	w wytloczynach płynnych	w mule
Zawartheit wody	95,3%	92,0%
zawartheit białka	2,14%	3,64%
substancja sucha	4,7%	8,0%
białko w pozost. such.	45,5%	45,5%

Wartość białka nie ustępuje niczym białku zawartemu w wytlakach.

Dalsze próby przeprowadzone na wywarach piwa słodowego dały następujące wyniki ilościowe:

- Zc
- 100 kg jęczmienia browarnianego otrzymano
- 15 kg słodu. Z tego
- 116 kg wytlaków mokrych, następnie po wytlaczeniu
- 58,5 kg wytlaków prasowanych i
- 57,5 kg wytloczyn płynnych.
- Z wytlaków prasowanych:
- 21 kg wytlaków suchych z 4,3 kg białka
- 57,5 kg wytloczyn ciekłych z 1,2 kg białka.

Białko zawarte w wytloczynach płynnych przedostaje się prawie w całości do mułu, uzyskanego w jeden z wyżej przytoczonych sposobów.

Stwierdzono dalej, że po dwugodzinnym trwaniu procesu osadzania się tworzy się na wadze około 40% wody i około 60% mułu o podanym wyżej składzie. Ponieważ ilość białka przy całkowitym spożytkowaniu mułu wynosi około 27,9% tej ilości białka, którą otrzymuje się

Wasser und 60 Prozent Schlamm von der genannten Zusammensetzung anfallen. Da die Menge an Eiweiß, welche durch restlose Verwertung des Schlammes gewonnen werden kann, etwa 27,9 Prozent derjenigen Eiweißmenge beträgt, welche mit den Trockentrebern gewonnen wird, ist die Verwertung des Treberpreßwassers durchaus ernsthaft in Erwägung zu ziehen. Es erübrigt sich, hinzuzufügen, daß bei der Verfütterung der nassen oder frischen Biertreber Treberpreßwasser nicht anfällt und Eiweiß dementsprechend nicht verlorengeht.

Die restlose und zweckmäßige Verwendung der Biertreber ist von größtem Wert, vor allem für die Milchleistung zahlreicher Ställe. Enthalten die Treber doch allein etwa 60 Prozent des Eiweißes der zur Malz- und Bierbereitung verwendeten Gerste und etwa achtmal soviel Eiweiß wie die zufallende Bierhefe und das Faßgeläger.

Treber für die menschliche Ernährung

Die Tatsache, daß bei der Verfütterung der eiweißreichen Biertreber an Nutzvieh erhebliche Nährstoffverluste durch Stoffwechselforgänge usw. entstehen, und daß von der dem Tier zugeführten Eiweißmenge schließlich nur ein Bruchteil der menschlichen Ernährung in Form von Fleisch oder Milch zugute kommt, legte — ähnlich wie bei der Bierhefe — den Gedanken nahe, das Eiweiß aus den Trebern zu extrahieren, um es für die menschliche Ernährung nutzbar zu machen. Diese Art der Verwertung wäre besonders günstig, da die für die menschliche Ernährung zur Verfügung stehende Eiweißmenge zur Zeit begrenzt ist. Leider sind die Treber an sich für die menschliche Ernährung kaum brauchbar, da sie schwer verdaulich sind. In der Form, wie sie anfallen, ergeben sich also in dieser Beziehung nur geringe Möglichkeiten.

Die beste Form für ein aus Trebern hergestelltes Nahrungsmittel wäre sicher ein leicht löslicher Würfel, wie er von den Hefeextrakten her bekannt ist. Für die Herstellung eines solchen Extraktes aus den Trebern ist die Extraktion des in den Trebern schon in löslichem Zustand vorhandenen Eiweißes und der Abbau des gesamten in den Trebern enthaltenen Eiweißes zu einer löslichen Form erforderlich. Diesbezügliche Untersuchungen erwiesen, daß die Ergebnisse bei der Extraktion des Eiweißes aus den Trebern mit Hilfe von Salzlösungen ungenügend sind, während die Behandlung mit verdünnten anorganischen Säuren für die Praxis brauchbare Möglichkeiten zu eröffnen scheint.

w. Wytłokach suchych, spożytkowanie wytłoczyn ciekłych musi być brane bardzo poważnie w rachubę. Zbyteczne jest zaznaczać, że przy skarmianiu wytłoków w stanie mokrym nie otrzymuje się już wytłoczyn płynnych, skutkiem czego powyższe sposoby skarmiania wytłoków nie narażają na utratę białka.

Całkowite i celowe spożytkowanie wytłoków piwnych jest ogromnej wagi szczególnie dla obór w gospodarstwach mlecznych. Wystarczy nadmienić, że same wytłoki zawierają około 60% białka zawartego w jęczmieniu używanym do wyrobu słodu i piwa, a razem około osiem razy tyle białka, ile go posiadają drożdże piwne i osad beczkowy.

Wytłoki jako pożywienie dla ludzi

Fakt, że przy skarmianiu inwentarzem bogatych w białko wytłoków jęczmiennych traci się w ostatecznym rezultacie znaczną ilość substancji odżywczych skutkiem procesów przemiany materii i t. p. i że z ogólnej ilości białka, zawartej w paszy dla zwierząt, pozostaje dla pożywienia ludzkiego tylko niewielki jego ułamek w postaci mięsa i mleka, nasuwają — podobnie jak przy drożdżach piwnych — myśl, czyby nie dało się wyciągnąć białka z wytłoków i w ten sposób udostępnić je bezpośrednio dla celów żywienia ludzkiego. Powyższy sposób użytkowania wytłoków miałby dziś duże znaczenie z uwagi na to, że ilości białka, stojące do dyspozycji żywności ludzi, są obecnie dość ograniczone. Niestety wytłoki nie nadają się w postaci bezpośredniej na żywność dla ludzi, gdyż są one trudno strawne, w tej więc formie, którą posiadają jako produkt uboczny, istnieje niewielka możliwość ich zastosowania.

Najodpowiedniejszą postacią, w jakiej wytłoki dałyby się przerabiać na preparaty spożywcze, byłaby łatwo rozpuszczalna kostka, podobna do kostek znanych ekstraktów z drożdży. Sporządzenie takiego ekstraktu z wytłoków wymagałoby wyciągnięcia z wytłoków białka, zawartego już w nich w stanie rozpuszczalnym oraz doprowadzenie całej zawartej w wytłokach ilości białka do postaci łatwo rozpuszczalnej. Badania prowadzone w tym kierunku wykazały, że wyciągnięcie białka z wytłoków za pomocą rozczyńców soli daje wyniki niewystarczające; natomiast stosowanie w tym celu rozcieńczonych kwasów nieorganicznych zdaje się otwierać raczej jakieś praktyczne możliwości.

Wie deckt die Welt ihren Fettbedarf? Jak pokrywa się światowe zapotrzebowanie tłuszczów?

Die Versorgung der Bevölkerung mit pflanzlichen und tierischen Fetten spielt im Ernährungshaushalt der verschiedenen Erdteile und Völker eine wichtige Rolle. Um so verwunderlicher ist es, daß bisher einigermaßen sichere Schätzungen des Weltfettverbrauches und seiner Zusammensetzung nach Erdteilen und Fettarten fehlten. Diese Lücke schließt vorläufig ein bemerkenswerter Beitrag über „die Fettwirtschaft der Welt“ in der „Internationalen Agrar-Bundschau“ (IAR 1942/3) aus der Feder von Dr. A. W. Schütt auf. Die überschlüssigen und notgedrungen schematischen Berechnungen bedürfen zwar noch einer weiteren Verfeinerung, aber sie lassen schon in der vorliegenden Form unschwer die innere Struktur der Weltfettwirtschaft erkennen.

Gesamtfetterzeugung der Welt

Der Fettverbrauch der Welt ist in normalen Zeiten auf insgesamt 25,8 Mill. Tonnen jährlich zu schätzen. Die verschiedenen Fettarten sind hieran folgendermaßen beteiligt:

Zaopatrzenie ludności w tłuszcze roślinne i zwierzęce odgrywa w gospodarce żywienia poszczególnych kontynentów i narodów ważną rolę. Tymbardziej więc dziwić się należy, że dotychczas brak było względnie dokładnych oszacowań światowej konsumpcji tłuszczów oraz podziału tej konsumpcji na kontynenty i według poszczególnych gatunków tłuszczów. Tę lukę na razie wypełnia godna uwagi praca na temat „Światowa gospodarka tłuszczowa“. Przybliżone wskutek naglącej potrzeby schematyczne obliczenia wymagają wprawdzie jeszcze dalszego, dokładniejszego opracowania, nie mniej jednak pozwalają już w dotychczasowym ujęciu na łatwe poznanie wewnętrznej konstrukcji światowej gospodarki tłuszczowej.

Ogólna produkcja światowa tłuszczów

Światową konsumpcję tłuszczów należy ocenić w normalnych czasach na ogólną ilość 25,8 milionów ton rocznie. Na to składają się następujące gatunki tłuszczów:

Pflanzliche Fette	11,2 Millionen t
Milchfett	8,3 " "
Schweinefett	3,5 " "
Rinderfett	1,8 " "
Hammel- und Ziegenfett	0,5 " "
Waltran	0,5 " "

Bei Milchfett wurde der Fettgehalt der Trinkmilch, bei Hammelfett der Fettgehalt der Ziegenmilch einbezogen, während der Berechnung der Pflanzenfette der Ölgehalt der einzelnen Ölfrüchte und Ölsaaten zugrunde liegt.

Die Kuhmilcherzeugung der Welt ist auf jährlich 277 Millionen t mit einem durchschnittlichen Fettgehalt von 3% zu schätzen. Bei der Berechnung des Schweinefettes ist von einem Welt Schweinebestand von 289 Millionen Stück auszugehen und weiter anzunehmen, daß bei einmaligen Umschlag je Schwein 12 kg Reinfett anfallen. Der Rinderbestand der Welt beläuft sich auf 650 Millionen Stück. Bei einer Schlachtquote von 20% des Bestandes und unter Annahme von 14 kg Reinfett je Stück ergeben sich 1,8 Millionen t Rinderfett. An Schafen zählt die Welt etwa 600 Millionen Stück. Bei einer Schlachtquote von 40% und einem Fetanfall von 1,25 kg je Stück ergibt sich eine Fettgewinnung von 0,35 Mill. t, zu denen schätzungsweise 0,15 Mill. t Milchfett hinzukommen.

Weltdurchschnittsverbrauch

Bei knapp 2,2 Milliarden Menschen in der Welt errechnen sich im Weltdurchschnitt 11,9 kg Fett je Kopf und Jahr. Zieht man den Fettverbrauch für technische Zwecke ab, so ergibt sich ein Speisefettverbrauch von 22 Millionen t oder je Kopf der Weltbevölkerung jährlich 10 kg. Dieser Verbrauch mag auf den ersten Blick unbedeutend erscheinen, wenn man ihn dem Verbrauch von Zerealien aller Art gegenüberstellt. 586 Millionen t Getreide und Reis verbraucht die Welt jährlich, weiter 220 Millionen t Kartoffeln und 26 Mill. t Zucker. Was sind dagegen schon rund 26 Mill. t Fett? Und doch verlangt die Fetterzeugung die Bereitstellung ausgedehnter landwirtschaftlicher Nutzflächen, denn die Fetterzeugung über den Umweg des Tiermagens setzt pflanzliche Futtermittel voraus.

Wie verteilt sich der Weltfettverbrauch?

Die Fetterzeugung pflanzlicher und tierischer Fette verteilt sich auf die einzelnen Weltteile wie folgt:

Europa	25%
UdSSR	9%
Nord- und Mittelamerika	16%
Südamerika	12%
Asien (ohne UdSSR)	27%
Afrika	8%
Ozeanien	3%

Alle Erdteile mit Ausnahme Europas sind Fettüberschußgebiete. Nordamerika für sich allein genommen ist Fett-Zuschußgebiet.

Um zu einer Fettbilanz der einzelnen Erdteile zu kommen, die die tatsächliche Eigenerzeugung widerspiegelt, muß natürlich die Zufuhr von Futtergetreide und Kraftfutter aller Art aus anderen Erdteilen ebenso wie der Fetthandel zwischen den Erdteilen ausgeschaltet werden.

Als dann ergibt sich für Europa ohne UdSSR ein jährlicher Normalverbrauch von 9 Millionen t Fett, von denen vor dem Krieg 4,5 Millionen t durch echte Eigenerzeugung gedeckt wurden. Der europäische Selbstversorgungsgrad war also mit etwa 50% insgesamt anzunehmen. Ohne Großbritannien, dessen Ernährung beinahe vollständig weitgehend von überseeischen Zufuhren abhängig ist, verbrauchte Europa 7,5 Millionen t Fett, von denen 4,4 Millionen t im europäischen Bereich erzeugt wurden. Mithin ergibt sich für Festlandeuropa (ohne UdSSR) etwa um das Jahr 1937 ein Selbstversorgungsgrad von rund 60%. Unter Berücksichtigung der Ausdehnung der Fetterzeugung in Europa seit Kriegsbeginn und der Rationierung des Ver-

tscheze roslinne	11,2 mil. t
tscheze mleczny	8,3 " "
tscheze wieprzowy	3,5 " "
tscheze bydłecy	1,8 " "
tscheze owcey i kozie	0,5 " "
tran wielorybi	0,5 " "

Przy tschezach mlecznych wzięto pod uwagę zawartość mleka do picia, przy tschezach owcezych i koziech — zawartość tschezu w mleku kozim, natomiast przy wycenie tschezów roslinnych wzięto za podstawę zawartość olejów poszczególnych owoców i nasion oleistych.

Światową produkcję mleka krowiego szacuje się rocznie na 277 mil. ton, przy przeciętnej zawartości tschezu 3%. Przy zestawieniu ilości tschezu wieprzowego punktem wyjściowym jest światowy stan nierogacizny, oceniany na 289 mil. sztuk, oraz przeciętna ilość dwunastu kilogramów czystego tschezu z uboju jednej sztuki. Światowy stan bydła rogatego wynosi 650 mil. sztuk, przyjmując, że na ubój idzie 20% tego stanu, a każda sztuka daje 14 kilogramów czystego tschezu, dochodzi się do 1,8 mil. ton tschezu bydłecy. Liczba owiec na świecie wynosi około 690 mil. sztuk. Przy 40% uboju i wydajności 1,25 kilogramów tschezu na sztukę, osiąga się ogółem 0,35 mil. t tschezu, do czego dochodzi około 0,15 mil. t tschezu, zawartego w mleku owczym.

Przeciętna konsumpcja światowa

Ludzkość liczy beznazła 2,2 miliarda głów. Na każdą głowę wypada przeciętnie 11,9 kg tschezu rocznie. Po odjęciu zużycia tschezu na cele techniczne, pozostają na konsumpcję jadalną 22 miliony ton, t. zn. na głowę 10 kg rocznie. Powyższe zapotrzebowanie może się wydać na pierwszy rzut oka, a zwłaszcza w zestawieniu z konsumpcją zbóż wszelkiego rodzaju, nie wiele znaczące. Świat zużywa rocznie 586 milionów ton zbóż i ryżu, 220 milionów ton ziemniaków i 26 milionów ton cukru. Cóż w porównaniu z tym znaczy 26 milionów ton tschezu? A jednak produkcja tschezu wymaga wielkich obszarów użytków rolnych, chociażby dlatego, że warunkiem produkcji tschezów zwierzęcych jest produkcja pasz roslinnych.

Jakie jest spożycie tschezu?

Światowa produkcja tschezów roslinnych i zwierzęcych rozpada się na poszczególne kontynenty jak następuje:

Europa	25%
Z. S. S. R.	9%
Ameryka Półn. i Środk.	16%
Ameryka Połud.	12%
Azja (bez Z. S. S. R.)	27%
Afryka	8%
Oceania	3%

Wszystkie kontynenty, z wyjątkiem Europy, wykazują nadwyżkę produkcji w stosunku do zapotrzebowania. Sama Ameryka Północna importuje tscheze.

Ażeby dojść do bilansu rzeczywistej produkcji własnej poszczególnych kontynentów, należy oczywiście wyłączyć dowóz zbóż pastewnych i pasz treściwych wszelkiego rodzaju z innych kontynentów, jak również międzykontynentalny handel tschezowy.

W ten sposób okaże się, że Europa bez Z. S. S. R., zużywa rocznie normalnie 9 mil. ton tschezu, z czego przed wojną pokrywała 4,5 milionów ton własnej produkcji. Stopień własnego zaopatrzenia Europy mierzył się więc około połową. Bez Wielkiej Brytanii, której wyżywienie, jak wiadomo, w znacznym stopniu zależne jest od dowozu zamorskiego, potrzebowała Europa 7,5 mil. ton tschezu, z czego 4,4 mil. ton produkowała we własnym zakresie. Tym samym stopień zaopatrzenia własnego wynosi dla samego kontynentu europejskiego (bez Z. S. S. R.) w roku 1937 okragło 60 procent. Biorąc pod uwagę powiększenie produkcji tschezów w Europie od chwili rozpoczęcia wojny

brauches reicht die europäische Eigenherzeugung aus, um die kriegsnotwendige Versorgung sicherzustellen. Jede weitere Steigerung der Fetterzeugung, an der alle europäischen Völker tatkräftig mitwirken müssen, verbessert die Fettselfstversorgung spürbar.

Der Welthandel

Einschließlich des Fettwertes der Kraftfuttermittel wurden in der Welt vor dem Kriege jährlich rund 5,5 Millionen Tonnen Fett gehandelt. Das sind 22% der geschätzten Fetterzeugung der Welt. Von der Weltfettausfuhr in Höhe von 5,5 Millionen t kommen 64% aus Asien und Afrika, und zwar 42% aus Asien und 22% aus Afrika, weiter 24% aus Südamerika, 9% aus Ozeanien und 3% aus der UdSSR. Von der Weltfettausfuhr (5,5 Mill. t) gelangten 82% jährlich nach Europa einschließlich Großbritannien, bzw. 56% nach Festlandeuropa (ohne UdSSR) und 18% nach Nord- und Mittelamerika. Auf Asien und Afrika zusammen entfielen demnach 73% des echten Fettüberschusses der Welt, nämlich 4 Millionen t.

Es bedarf keiner besonderen Hervorhebung, daß dieser Krieg nicht ohne Einfluß auf die künftige Verteilung der Weltfetterzeugung bleiben wird. Unabhängig hiervon muß die europäische Landwirtschaft danach trachten, die eigene Erzeugung noch wesentlich zu steigern. Irgendwelche Absatzschwierigkeiten sind in absehbarer Zeit bekanntlich nicht zu befürchten. Eine Steigerung der europäischen Erzeugung muß in erster Linie bei den Ölpflanzen aller Art einsetzen. Erfreulicherweise haben alle europäischen Länder dieser Notwendigkeit bereits weitgehend Rechnung getragen. Die Steigerung der Pflanzenfetterzeugung verbreitert zugleich die wirtschaftseigene Futtergrundlage, so daß sich von hier aus auch eine Erhöhung der tierischen Fetterzeugung ergeben wird.

Die Rationalisierung des Speiseverbrauchs, die Produktion europäischer Produkte, um die Versorgung sicherzustellen, ist ein notwendiges Element der Ernährungspolitik. Jeder weitere Anstieg der Produktion europäischer Produkte, der die Versorgung sicherstellt, ist ein notwendiges Element der Ernährungspolitik. Jeder weitere Anstieg der Produktion europäischer Produkte, der die Versorgung sicherstellt, ist ein notwendiges Element der Ernährungspolitik.

Światowy handel tłuszczami

Światowy handel tłuszczami obejmował przed wojną, razem z zawartością tłuszczów w paszach treściwych, okragło 5,5 mil. ton rocznie. Ilość ta równa się 22% szacunkowej produkcji światowej tłuszczu. Z światowego eksportu tłuszczów w wysokości 5,5 mil. ton pochodzi 64% z Azji i Afryki, a mianowicie: 42% z Azji i 22% z Afryki, dalej 24% z Południowej Ameryki, 9% z Oceanii i 3% z Z. S. S. R. Z światowego importu tłuszczów (5,5 mil. ton) dochodziło 82% rocznie do Europy razem z Wielką Brytanią, względnie 56% do Europy kontynentalnej (bez Z. S. S. R.) i 18% do Ameryki Północnej i Środkowej. Na Azję więc i Afrykę razem przypadało w ten sposób 73% czystej nadwyżki światowej produkcji tłuszczów, czyli 4 mil. ton.

Nie potrzeba specjalnie podkreślać, że obecna wojna wpłynie na przyszły rozdział światowej produkcji tłuszczów; niezależnie jednak od tego, musi europejska gospodarka rolna dążyć do zasadniczego podwyższenia własnej produkcji. W najbliższym czasie nie należy się obawiać jakiegokolwiek zbytu. Wzrost produkcji europejskiej winien przejawiać się w pierwszej linii w uprawie wszelkiego rodzaju roślin oleistych. Pocięającym objawem jest, że konieczność tę uznają już wszystkie kraje europejskie. Podniesienie produkcji tłuszczów roślinnych poszerza również możliwości wytwarzania pasz, także i z tej przyczyny wzrośnie produkcja tłuszczów zwierzęcych.

AGRAR-RUNDSCHAU PRZEGLĄD ROLNICZY

Neue Wege der ländlichen Verbraucherversorgung

In dem Bestreben, der Stadtsucht in jeder Beziehung durch eine fortschrittliche Gestaltung der Lebensbedingungen des Landvolks entgegenzutreten, hat man in Deutschland einer nach Möglichkeiten vorteilhaften Versorgung mit den Gütern des täglichen Bedarfs gesucht. Bisher war der Bauer darauf angewiesen, in den meist recht kleinen ländlichen Gemischtwarengeschäften mit ihren beschränkten Warensortiment oder bei einem gelegentlichen Stadtbesuch einzukaufen. Die letztere Gelegenheit besteht infolge der Marktordnungsmaßnahmen heute nur noch dann, wenn hierfür besondere Zeit geopfert wird, die der Arbeit auf dem Lande entzogen wird. Kurz vor Kriegsausbruch hatte man im Reich mit dem Absatz von Fischen in ländlichen Verkaufszirken durch den „motorisierten Laden“ sehr gute Erfolge erzielt, die der Anlaß waren, nimmehr auch den Vertrieb anderer Waren auf diese Weise vorzunehmen. So sind gegenwärtig vier verschiedene Typen von Verkaufswagen im Bau, und zwar für Lebensmittel und Kolonialwaren, Haus-, Küchen- und landwirtschaftliche Kleingeräte, Textilien aller Art und für Fische, Marinaden usw. Die mit einem Anhängerwagen versehenen Fahrzeuge können durch wenige

Nowe drogi zaopatrywania konsumenta wiejskiego

W celu przeciwstawienia się pod każdym względem tak rozpowszechnionemu wśród ludności wiejskiej pędowi do miasta przez postępowe ukształtowanie warunków życiowych na wsi; starano się w Niemczech wyszukać możliwości korzystnego zaopatrywania wsi w artykuły pierwszej potrzeby. Dotychczas chłop zdany był na zaopatrywanie się w małych sklepikach wiejskich o ograniczonym asortymencie towarów, względnie na okazyjny pobyt w mieście. Możliwość odwiedzania miast jest obecnie wskutek zarządzeń targowych ograniczona, chyba że ktoś poświęca na wyjazd do miasta specjalnie swój czas, marując go na niekorzyść robót rolnych. Na krótko przed wybuchem wojny osiągnięto w Rzeczy dobre wyniki przy sprzedaży ryb na wsiach za pomocą t. zw. „sklepów zmotoryzowanych“, co dało zachętę do zorganizowania w ten sam sposób również zbytu innych towarów. Obecnie buduje się cztery typy różnych samochodów-sklepów, dostosowanych do objazdowej sprzedaży artykułów żywnościowych, towarów kolonialnych, przyborów kuchennych, domowych, drobnych narzędzi rolniczych; towarów wiejskich wszelkiego rodzaju, wreszcie ryb, marynat itp. Takie samochody wraz z przycepką mogą za pomocą kilku

Handgriffe in einen regelrechten Verkaufsstand mit Schnellwaage, Registrierkasse und Warenausstellung verwandelt werden. Der Platz des Kaufmannes befindet sich im Wageninneren. Jeder Wagen hat eine bestimmte Anzahl von Dörfern nach einem festen Plan regelmäßig in entsprechenden Abständen zu besuchen. Die ersten Fahrzeuge werden in Kürze in den neuen deutschen Ostgebieten eingesetzt und auf ihre Verwendbarkeit und Zweckmäßigkeit geprüft werden.

Fortschritte der Nahrungsmitteltrocknung

Die Konservierung landwirtschaftlicher Erzeugnisse für die menschliche Ernährung durch Trocknung hat in den letzten Jahren große Fortschritte gemacht. Unter den süd- und südosteuropäischen Ländern hat vor allem Italien sich dieses Verfahren bedient. Auch Ungarn hat seine Trocknungsindustrie ausgebaut; es bringt beachtliche Mengen Trockenobst und Gemüsemehl in Würfelform auf den Markt. Bulgarien besitzt bereits 40 Gemüsetrocknereien, während Rumänien bestehende Betriebe erweitert oder während Rumänien bestehende Betriebe erweitert oder neue Bauten errichtet hat. Grüne Bohnen, Erbsen, Zwiebeln und Rote Rüben werden hier in größeren Mengen konserviert. Einen Aufschwung hat die Trocknungsindustrie in Holland, Belgien, Frankreich und Norwegen zu verzeichnen. Der Ausbau dient neben einer besseren Eigenversorgung vor allen Dingen der Ausfuhr und trägt dazu bei, daß die bei der Ernte abfallenden Mengen restlos verwertet werden können, während früher viel Frucht dem Verderb anheimfiel und der menschlichen Ernährung verloren ging. Auch eine entsprechende Besserung der wirtschaftlichen Lage der Gemüsebauern ist hierdurch eingetreten. In Deutschland erstreckt sich die Trocknung vor allem auf Bohnen, die etwa 10 vH des GesamttrockenGemüses ausmachen, Karotten, Möhren, Spinat, Weißkohl (25 vH) und Rotkohl, sowie Zwiebeln und Gewürzkräuter. Neuerdings ist auch die Trocknung von Speisekartoffeln in dünnen Scheiben mit gutem Erfolg aufgenommen worden. Es ist gelungen, die wertvollen Vitamine und Mineral-salze weitgehend zu erhalten.

Landwirtschaftliche Dienstpflicht in Frankreich

Durch ein vor kurzem in Frankreich erlassenes Gesetz wird die Tätigkeit in der Land- und Forstwirtschaft und im bäuerlichen Handwerk für staatswichtig erklärt. Für alle Männer zwischen 21 u. 46 Jahren wurde die landwirtschaftliche Dienstpflicht eingeführt. Das Gesetz hat zur Folge, daß Angehörige der genannten Wirtschaftszweige nicht in andere Berufe übergehen dürfen. Nach den neuen Bestimmungen können außer den zur Land- und Forstwirtschaft zählenden Personen auch alle anderen Arbeitskräfte im Alter zwischen 21 und 46 Jahren zu landwirtschaftlichen Arbeitsleistungen herangezogen werden. Unter „anderen Arbeitskräften“ versteht man vor allem die städtischen Arbeitslosen, die Kurzarbeiter und diejenigen, die früher auf dem Lande tätig waren. Von der Dienstpflicht werden nicht nur Franzosen, sondern auch Nordafrikaner sowie Ausländer mit Asylrecht erfaßt. Neu geschaffen wurde ein „Generalsekretariat für Versorgungsmöglichkeiten aus der Landwirtschaft“, das die landwirtschaftliche Erzeugung mobilisieren soll, um die bisherige Ungleichmäßigkeit der Versorgung der einzelnen Landesteile auszugleichen.

Stärkerer Kartoffelanbau in der Türkei

Die türkische Regierung hat die Absicht, neben dem Getreide die Kartoffel zu einem Volksnahrungsmittel werden zu lassen, während augenblicklich Kartoffeln in der Türkei ein Luxus sind. Kostet doch gegenwärtig ein Kilogramm Kartoffeln in Ankara nicht weniger als 60 Pfg., ein für die breiten Schichten der Bevölkerung tatsächlich uner-schwinglicher Preis. Bisher wurden in der Türkei rund 160 000 Morgen mit Kartoffeln bebaut und auf dieser Fläche rund 250 000 Tonnen geerntet. Die türkische Regie-

chwytów zamienić się w prawdziwy stragan sprzedaży wraz z wagą pośpieszną, kasą rejestracyjną i wystawą towarów. Miejsce dla sprzedawcy znajduje się wewnątrz wozu. Każdy z wozów ma wyznaczoną ilość wsi, które musi obsłużyć w regularnych odstępach czasu. Pierwsze wozy zostaną wkrótce oddane do obsługi terenów nowego niemieckiego wschodu i zostaną w ten sposób wypróbowane co do swojej użyteczności i celowości.

Postępy w sposobie suszenia środków spożywczych

Konserwacja środków spożywczych pochodzących z produkcji rolnej za pomocą suszenia poczyniła w ostatnich latach duże postępy. Wśród południowych i południowo-wschodnich krajów Europy posługiwały się tym sposobem przede wszystkim Włochy. Także Węgry rozbudowały swój przemysł suszarniany; dostarczają one na rynek znacznych ilości suszonych owoców i mąki jarzynowej w kostkach. Bułgaria posiada obecnie 40 suszarni jarzyn, a równocześnie Rumunia rozbudowuje już istniejące oraz urządza nowe zakłady tego rodzaju. Konserwuje

Handel pokątny utrudnia zaopatrzenie ludności w żywność

się tam wielkie ilości zielonej fasoli, grochu, cebuli i buraków. Rozwój przemysłu suszarnianego zaznaczył się także w Holandii, Belgii, Francji i Norwegii, jego rozbudowa służy poza lepszym zaopatrzeniem własnym przede wszystkim potrzebom eksportu i przyczynia się do całkowitego wyzyskania odpadków, pozostałych ze zbiorów, podczas gdy dawniej wiele plonów ulegało zepsuciu ze szkodą dla wyżywienia ludności. Dzięki akcji suszenia nastąpiła również odpowiednia poprawa położenia gospodarczego hodowców jarzyn. W Niemczech suszy się przede wszystkim fasolę, która dochodzi do 10% ogólnej ilości jarzyn suszonych, następnie karotkę, marchew, szpinak, kapustę białą (25%) i kapustę czerwoną, jak również cebulę i rośliny korzenne. Ostatnio podjęto również z dobrym wynikiem suszenie ziemniaków jadalnych w cienkich plasterkach, przy czym udało się zachować wysoki procent wartościowych witamin i soli mineralnych.

Przymus pracy rolnej we Francji

W niedawno ogłoszonej we Francji ustawie uznano pracę rolną i leśną w zakresie rzemiosła rolniczego za ważną z uwagi na cele państwowe. Dla wszystkich mężczyzn między 21-szym a 46-tym rokiem życia została wprowadzona przymusowa praca w rolnictwie. Wskutek tej ustawy nie mogą zatrudnieni w wymienionych gałęziach gospodarczych przerzucać się do innych zawodów. Według nowych przepisów mogą poza osobami pracującymi w rolnictwie i leśnictwie być zaciągane do prac rolnych wszystkie inne siły robocze w wieku między 21 a 46 lat. Pod „innymi siłami roboczymi“ rozumie się przede wszystkim bezrobotnych w miastach, zatrudnionych dorywczo, oraz te osoby, które dawniej na roli pracowały. Obowiązkowi pracy podlegają nie tylko Francuzi, lecz także pochodzący z północnej Afryki oraz cudzoziemcy, korzystający z prawa azylu. Nowo utworzony „Sekretariat Generalny dla możliwości zaopatrzenia przez rolnictwo“ ma zmobilizować produkcję rolną w celu wyrównania nie-współmierności zaopatrzenia poszczególnych części kraju.

WzmóŜona uprawa ziemniaków w Turcji

Zamierzeniem rządu tureckiego jest uczynić obok zboża również i z ziemniaków srodek pożywienia mas, obecnie bowiem ziemniaki są w Turcji luksusem. Obecnie kilogram ziemniaków kosztuje w Ankarze zł. 1,20, co dla szerokiej warstw ludności stanowi cenę rzeczywiście wygórowaną. Dotychczas obsadzano w Turcji ziemniakami okrągło

zung plant nun, geeignetes Saatgut bereitzustellen und die Anbaufläche auf 300 000 Morgen zu erhöhen. Auf diese Weise hofft man, eine Kartoffelernte von rund 600 000 Tonnen zu erzielen.

Planmäßige Ackernutzung in Europa

Eine zunehmende Zahl von Ländern ist seit Beginn dieses Jahres dazu übergegangen, die Bodennutzung durch umfassende Anbaupläne zu regeln und die Frühjahrbestellung nach diesen Plänen durchführen zu lassen. So haben die Landwirtschaftskammern in Rumänien für alle landwirtschaftlichen Besitzungen von mehr als 25 ha Anbaupläne entworfen, welche die zweckvollste Ordnung der Frühjahrbestellung und den wirksamsten Arbeitseinsatz verbürgen. In Bulgarien, wo die Flächengliederung für die Bestellung bereits im großen Umriß festgelegt war, hat der Ministerrat einen Generalkommissar eingesetzt, der die Frühjahrbestellung sowie die Durchführung der Maßnahmen zu ihrer Förderung leiten wird. Die Getreidedirektion wird Saatgut, die Landwirtschafts- und Genossenschaftsbank Kredite bereitstellen. Die Belgrader Regierung gab einen Anbauplan bekannt, der für die wichtigsten Ackerfrüchte bestimmte Saatlflächen als Sollleistung festlegt. Ein Aufruf des türkischen Ministerpräsidenten an die Bauern, der zur Erzeugungssteigerung auffordert, gibt die Richtung für die Anbauerweiterung an und stellt jegliche Förderung der landwirtschaftlichen Arbeiten in Aussicht. Ungarn wartet mit einem Spezialprogramm auf: es verpflichtet seine Bauern, Ölsaaten, vor allem Sonnenblumen, Leinsaat und Ricinus, in einem bestimmten Verhältnis zur Größe des einzelnen Besitzes anzubauen. Auch Norwegen bebaut den Acker nach bestimmten Richtlinien, die auf einer in Oslo abgehaltenen Landwirtschaftstagung noch einmal erörtert wurden und dabei allseitige Zustimmung fanden. Mit allen diesen richtungweisenden Programmen wird die ernährungswirtschaftliche Erzeugung auf den Bedarf der Bevölkerung und die Außenhandelsinteressen der einzelnen Länder im Rahmen der zwischenstaatlichen Arbeitsteilung auf dem Kontinent abgestimmt. Sie bedeuten also einen wichtigen Beitrag zur allgemeinen europäischen Agrarordnung sowie zur Leistungssteigerung der Landwirtschaft Europas.

Wiederaufbau der griechischen Landwirtschaft

Von allen südosteuropäischen Ländern hat keines seine Landwirtschaft so sehr vernachlässigt wie Griechenland, dessen Bevölkerung schon seit Jahrzehnten immer mehr zu einer Händler- und Seefahrernation geworden war. Man war stolz darauf, daß die griechische Flagge in nahen und ferneren Häfen, ja selbst in Übersee, mit einem verhältnismäßig starken Prozentsatz unter den Flaggen der seefahrenden Nationen vertreten war und glaubte, sich darauf verlassen zu können, daß die griechischen Schiffe immer wieder die im eigenen Lande nur ungenügend erzeugten agrarwirtschaftlichen Güter, wie Getreide und Viehzuchtprodukte, in ausreichenden Mengen nach Griechenland bringen würden.

Nicht daß man die Landwirtschaft ganz und gar vernachlässigt hätte; Feigen, Oliven, Weintrauben und Wein, Korinthen, Tabak usw. wurden in großen Mengen erzeugt und fanden guten Absatz im Auslande. Der Handel mit diesen Erzeugnissen und die Schifffahrtsdienste brachten auch die Devisen, die zur Bezahlung der eingeführten Agrarprodukte erforderlich waren. Dagegen war die Erzeugung lebensnotwendiger Produkte wie Getreide, Kartoffeln und Zuckerrüben nur ganz ungenügend entwickelt und entsprechend der geringen Wertschätzung, die man der Landwirtschaft beilegte, erfreute sich auch der Bauernstand keiner besonderen Achtung.

Die Folgen dieser verfehlten Wirtschaftspolitik sind nun für Griechenland außerordentlich fühlbar geworden von allen europäischen Staaten hat es in diesem Winter am

150 000 morgów, a sprzęt wynosił okragło 250 000 ton. Rząd turecki planuje obecnie udostępnienie odpowiedniego rodzaju sadzeniaków i podwyższenie powierzchni uprawy ziemniaków do 300 000 morgów. W ten sposób spodziewane jest otrzymanie zbiorów w wysokości 600 000 ton.

Planowe wykorzystanie ziemi uprawnej w Europie

Coraz więcej krajów przystąpiło z początkiem bieżącego roku do uregulowania gospodarki rolnej drogą wyczerpujących planów uprawy i zarządzoło przeprowadzenie zasiewów wiosennych zgodnie z tymi planami. W ten sposób Izby Rolnicze w Rumunii zaprojektowały dla wszystkich gospodarstw rolnych powyżej 25 hektarów plany uprawy, które zapewniają możliwie najcelowsze zorganizowanie zasiewów wiosennych oraz najskuteczniejszą wyzyskanie sił roboczych. W Bułgarii, gdzie ustanowiony już został w ogólnym zarysie podział obszarów uprawnych, Rada Ministrów powołała Komisarza Centralnego, który będzie kierował akcją zasiewów wiosennych oraz wyda zarządzenia zapewniające przeprowadzenie tej akcji. Urząd Zbożowy dostarczy zboża siewnego, a Bank Rolniczo-Spółdzielczy kredytów. Rząd w Belgradzie ogłosił plan uprawy, ustalający obowiązkowe obsianie najważniejszymi płodami rolnymi określonych obszarów. Wzywająca do wzmożenia produkcji odezwa tureckiego prezesa Rady Ministrów do chłopów daje wskazówki w kierunku rozszerzania uprawy i zapowiada popieranie robót rolniczych w każdej formie. Węgry występują z programem specjalnym: zobowiązują mianowicie swoich rolników do obsiania pewnego arealu, proporcjonalnego do wielkości gospodarstwa, roślinami olejistymi, przede wszystkim słonecznikiem, lnem i rącznikiem (rycynusem). Również Norwegia kieruje uprawą rolną według ustalonego planu, który został powtórnie przedstawiony na odbyłym w Oslo zjeździe rolniczym i spotkał się z ogólnym uznaniem. Wszystkie te programy kierunkowe mają na celu zestrojenie produkcji środków spożywczych na poziomie zapotrzebowania ludności oraz interesów handlu zagranicznego poszczególnych krajów w ramach międzynarodowego podziału pracy na kontynencie europejskim. Przyczyniają się one więc do ulepszenia organizacji rolnictwa europejskiego jak również do podwyższenia wydajności produkcji rolnej.

Odbudowa gospodarki rolnej w Grecji

Żaden z krajów południowo-wschodniej Europy nie zaniedbał tak swojej gospodarki rolnej jak Grecja, której ludność już od dziesiątek lat zaliczała się do narodów kupców i żeglarzy. Grecy byli dumni, że flaga grecka reprezentowana była w bliskich i dalekich portach, a nawet za oceanami, w stosunkowo wielkim procencie, wśród flag innych narodów żeglarskich i wierzyli, że mogą zdać się na okręty greckie, które zawsze dowiozą w wystarczającej ilości produkty rolne, jak zboże i przetwory zwierzęce, których brak jest we własnym kraju.

Nie znaczy to, ażeby rolnictwo było zupełnie zaniedbane: figi, oliwki, winogrona, wino, rodzynki korynckie, tytoń itd. uprawiano w dużych ilościach, które znajdowały szeroki zbył za granicą. Handel tymi produktami, jak i transporty zamorskie dostarczały również dewiz, potrzebnych na zapłatę importowanych produktów rolnych. Natomiast produkcja artykułów żywnościowych pierwszej potrzeby, jak zboże, ziemniaki i buraki cukrowe, była niedostatecznie rozwinięta, a wskutek małego znaczenia, przypisywanego rolnictwu, również i stan chłopski nie cieszył się specjalnym uznaniem.

Skutki tej błędnej polityki gospodarczej dały się obecnie w Grecji odczuć bardzo dotkliwie. Ze wszystkich państw europejskich Grecja musiała w czasie tej zimy najciężej walczyć o zaopatrzenie swojej ludności i tylko gotowe nieść pomoc mocarstwa okupacyjne, służące wciąż wielkimi dostawami, uchroniły kraj przed klęską głodową.

schwersten um die Versorgung seiner Bevölkerung ringen müssen und nur die Hilfsbereitschaft der Besatzungsmächte, die immer wieder zu größeren Lieferungen bereit waren, hat das Land vor einer Hungersnot bewahrt. Noch haben sich aber große Teile der Bevölkerung nicht zu der Erkenntnis durchgerungen, daß Griechenland jetzt alle Kräfte einsetzen muß, um seine Ernährung aus eigener Scholle zu sichern. Hier erwächst nun der griechischen Staatsführung die große doppelte Aufgaben, sowohl alle Maßnahmen zum Wiederaufbau einer leistungsfähigen Landwirtschaft zu treffen wie die Bevölkerung durch Aufklärung und Propaganda zur Mitarbeit an diesem Werke zu gewinnen. Das griechische Landwirtschaftsministerium hat bereits im vorigen Jahr gewisse Maßnahmen für den Herbstanbau eingeleitet, um die landwirtschaftliche Erzeugung in diesem Jahr zu steigern. Durch Presse, Film und Rundfunk ergicht an das griechische Volk der Ruf: „Zurück aufs Land“! In diesem Sinne hat der Generalsekretär des Landwirtschaftsministeriums, Patizzi, einen Aufruf an das griechische Volk gerichtet, in dem vor allem ein verstärkter Anbau von Getreide, Kartoffeln, Zuckerrüben, Oliven und Industriepflanzen gefordert wird. Der Staat will Mittel für die Modernisierung der Landwirtschaft bereit stellen, auch wird die Einführung eines Landdienstjahres für die gesamte griechische Jugend gefordert.

Auch weitere praktische Maßnahmen sind getroffen worden. In jüngster Zeit wurden z. B. große Mengen von Saatgutkartoffeln an die Landbevölkerung verteilt und die Bauern werden in der richtigen Durchführung des Kartoffelanbaues unterwiesen. Die Erzeugung der exportfähigen Produkte wie Wein, Korinthen, Feigen, Tabak usw. soll noch gesteigert werden.

Förderung des Ölfruchtanbaus in Kroatien

Dem Beispiele der anderen Südoststaaten folgend, läßt sich die kroatische Regierung die Förderung des Ölsaatenanbaus, insbesondere des Sojabohnenanbaus, sehr angelegen sein. Das Landwirtschaftsministerium wird in diesem Jahre 7 000 dz Sojabohnen verteilen und eine Propagandaschrift für den Sojabohnenanbau in Hunderttausenden von Exemplaren verteilen lassen. Unter Beteiligung verschiedener Wirtschaftsorganisationen und Genossenschaften wurde eine neue Gesellschaft, die „Ölfrucht-A. G.“ („Uljopod“) gegründet, der die besondere Aufgabe übertragen wurde, den Sojabohnenanbau durch Vertragsabschlüsse mit den Ölbauern zu fördern.

Landwirtschaftliche Organisation in Italien

Unter Ausnützung der in mehr als anderthalb Kriegsjahren gesammelten Erfahrungen nimmt Italien jetzt eine Vereinfachung seiner landwirtschaftlichen und ernährungswirtschaftlichen Organisation vor. Vor allem wurde die Lebensmittelverteilung vereinfacht, die bisher in den Händen verschiedener besonderer Organe mit dem Charakter einer Aktiengesellschaft lag und hierdurch der einheitlichen Gesichtspunkte entbehrte. Das vom Duce geschaffene und von ihm geleitete „Interministerielle Komitee für die Versorgung, Verteilung und die Preise“ hat in seiner ersten Sitzung beschlossen, daß die Verteilung in Zukunft bei den Provinzialunionen der Konföderation der Kaufleute zu zentralisieren ist, die in jeder Provinz ein besonderes Verteilungsbüro einzurichten haben. Hierdurch wird der ganze Verteilungsvorgang eine wesentliche Beschleunigung zum Besten der Verbraucher erfahren.

Auch im landwirtschaftlichen Organisationswesen im engeren Sinne sind Vereinfachungen in Angriff genommen worden. Gegenwärtig bestehen in den italienischen Provinzialhauptstädten mindestens sieben landwirtschaftliche Behörden, mit denen es der in Geschäften nach der Stadt kommende Bauer zu tun hat. Hier war eine Vereinfachung dringend geboten. Landwirtschaftsminister Parechi, der selbst aus den Reihen der praktischen Landwirte kommt, verschloß sich den berechtigten Wünschen der Bauern

Mimo to jeszcze znaczna ilość ludności nie doszła do przekonania, że Grecja musi wyczerpać wszystkie siły, ażeby zapewnić swoje wyżywienie we własnym zakresie. Przed kierownikami greckiej nawy państwowej stanęło obecnie podwójne ciężkie zadanie: raz, czynienia wszystkiego co możliwe w kierunku odbudowy wydajnej gospodarki rolnej, a po wtóre pozyskania do współpracy w tej dziedzinie całej ludności drogą oświecenia i propagandy. Greckie Ministerstwo Rolnictwa już w przeszłym roku wydało pewne zarządzenia dotyczące zasiewów jesiennych, celem podniesienia produkcji rolniczej w roku bieżącym. Przez prasę, kino i radio rozszerza się wśród narodu greckiego hasło: „Wracać do roli“. W tym sensie skierował generalny sekretarz Ministerstwa Rolnictwa, Patizzi, odczwę do narodu greckiego, w której nawołuje przede wszystkim do wzmoczonej uprawy zboża, ziemniaków, buraków cukrowych, oliwek i roślin przemysłowych. Państwo zamierza przeznaczyć środki dla unowocześnień gospodarki rolnej; żąda się również zaprowadzenia rocznej przymusowej służby na roli dla całej młodzieży greckiej.

Wydano także i inne praktyczne zarządzenia. Niedawno dokonano np. rozdziału sadzeniaków między ludność rolniczą; nadto instruuje się chłopów na temat należytego przeprowadzenia uprawy ziemniaków. Produkcją artykułów eksportowych, jak wino, rodzynki korynckie, figi, tytoń itd. nie tylko nie ulegnie zmniejszeniu, lecz ma być w miarę możliwości powiększona. Jeżeli akcja instrukcyjna i propagandowa rządu greckiego znajdzie spodziewany oddźwięk w szerokich masach narodu, Grecja będzie w stanie zbudować wydajne rolnictwo i będzie mogła uzyskać na równi z innymi krajami Europy południowo-wschodniej charakter kraju rolniczego.

Popieranie uprawy roślin olejnych w Chorwacji

Postępując za przykładem innych państw Europy południowo-wschodniej, rząd chorwacki skłania się do popierania uprawy roślin olejnych a zwłaszcza soi. Ministerstwo Rolnictwa rozdzieli w tym roku 7000 kwintali soi i wyda specjalną broszurę propagującą uprawę soi w setkach tysięcy egzemplarzy. Przy udziale różnych zrzeszeń gospodarczych i spółdzielni utworzone zostało nowe товарищество akcyjne pod nazwą „Uljopod“, któremu powierzono zadanie krzewienia uprawy soi drogą zawierania umów z plantatorami.

Struktura rolna we Włoszech

Wyzyskując doświadczenia, zebrane w czasie przeszło półtora roku wojny, podejmują Włochy obecnie zadanie uproszczenia swojej struktury rolnej i aprowizacyjnej. Przede wszystkim został uproszczony podział środków żywnościowych, który dotychczas pozostawał w rękach różnych specjalnych organów o charakterze spółek akcyjnych i wskutek tego był pozbawiony jednolitych podstaw. Utworzony przez Mussoliniego i przez niego prowadzony „Międzyministerialny Komitet dla Apropowacji, Rozdziału i Cen“ postanowił na pierwszym swoim posiedzeniu, że rozdział należy w przyszłości zcentralizować w związkach prowincjonalnych Konfederacji Kupców, która w każdej prowincji ma utworzyć specjalne biuro rozdzielcze. W wyniku powyższego procesu rozdziału dozna znacznego przyspieszenia z korzyścią dla spożywców.

Również w organizacjach rolniczych w węższym znaczeniu podjęto szereg uproszczeń. Obecnie istnieje w głównych miastach prowincjonalnych co najmniej po siedem najrozmaitszych władz rolniczych, z którymi ma do czynienia chłop przyjeżdżający za intercyjami. Ten stan wymagał szczególnego uproszczenia. Minister Rolnictwa Parechi, który sam pochodzi z warstwy pracujących rolników, nie odmówił uprawiedliwym żądaniom rolników i przede wszystkim rozwiązał dopiero przed kilku laty do życia powołane Konsorcja Prowincjonalne Producentów Rol-

nicht und hat zunächst die erst vor wenigen Jahren ins Leben gerufenen Provinzialkonsortien der landwirtschaftlichen Erzeuger aufgelöst. Die organisatorische Arbeit dieser Konsortien in den Provinzen wird von den normalen Sektionen der Bauernkonföderation ersetzt werden, während ihre ausführende Tätigkeit von den alten bewährten Agrarkonsortien übernommen wird. Diese organisatorische Maßnahme bedeutet eine Vereinfachung des Apparates, die nicht nur dem Vorteile der Bauernschaft dient, sondern auch einer rationelleren Arbeit der Kriegswirtschaft im allgemeinen zustatten kommt.

Die Versorgungslage der Schweiz

Im Schweizer Nationalrat erstattete Bundesrat Stampfli einen Bericht über die schweizerische Versorgungslage, der wachsende Schwierigkeiten der Nahrungsmittelversorgung erkennen ließ. Wenn 46% der gesamten schweizerischen Anbaufläche umgebrochen würden, so würde dies bei entsprechender Umstellung auf die Kriegsernährung reichen. Wenn der heutige Verbrauch an Brotgetreide, der größer ist als früher, aufrechterhalten werden soll, würde dies eine monatliche Einfuhr von 36 000 t erfordern. Der Tonnagemangel macht sich immer stärker bemerkbar und wird sich aller Voraussicht nach noch verschlimmern. Der eigene schweizerische Schiffsraum beträgt gegenwärtig nur 114 000 BRT; seine Erhöhung ist praktisch so gut wie unmöglich, da weitere ausländische Schiffe nicht zu haben sind. Ob eine Brotrationierung auch weiterhin vermieden werden kann, hängt ganz von den nächsten Zufuhren, der kommenden Inlandernte und den künftigen Ablieferungen der Landwirtschaft ab.

Japan steigert die Agrarerzeugung im Kriege

Die japanische Ernährung aus eigener Scholle ist bekanntlich sicher gestellt, und zwar ohne daß Japan an und für sich auf Zuschüsse aus den jetzt eroberten Gebieten angewiesen wäre. Diese Leistung kann man erst dann richtig würdigen, wenn man bedenkt, daß Japan sich seit Jahren im Kriegszustand befindet. Trotzdem ist es gelungen, die durch den chinesischen Krieg zunächst eingetretenen Rückgänge der Erzeugung wieder aufzuholen. Gleichzeitig wurde eine Vorratspolitik betrieben, die jegliche Gefährdung der japanischen Ernährung durch etwaige Feindmaßnahmen hinfällig machen würde. Trotz der durch anhaltende Stürme beeinträchtigten Ernten lauten die Schätzungen für das wichtigste japanische Nahrungsmittel, den Reis, auf 55,5 Mill. koku (1 koku = rd. 1,8 Hektoliter), wozu noch 8,4 Mill. koku Vorräte sowie die günstigen Ernten aus Formosa und Korea mit 33,8 Mill. koku hinzukommen, so daß insgesamt 97,7 koku für die japanische Ernährung zur Verfügung stehen, gegenüber Ernteerträgen von 90,7 bzw. 92,6 Mill. koku im letzten und vorletzten Jahre. Der im Jahre 1940 für die japanische Landwirtschaft verkündete Zehnjahresplan hat also bereits seine ersten Erfolge gezeitigt. Diese werden besonders deutlich sichtbar, wenn man die Ernteergebnisse von Korea in Betracht zieht, die weniger als in Altjapan unter den Unbilden der Witterung zu leiden hatten. Hier belief sich die Reiserzeugung im Erntejahr 1939/40 auf 14,4 Mill. koku, im nächsten Jahr auf 21,2 Mill. und im laufenden Jahr wird sie nach der zweiten Schätzung mit 24,9 Mill. koku angegeben, was allein gegenüber dem Vorjahr eine Zunahme von 15,8 vH bedeutet. Der Erzeugungswert der Reisernte beträgt rd. 40 vH des Wertes aller Agrarerzeugnisse, woraus die überragende Stellung dieses Nahrungsmittels zu ersehen ist. Auch bezüglich der Hektarerträge steht Japan heute an der Spitze aller reisanbauenden Länder. Die Maßnahmen des japanischen Zehnjahresplans erstrecken sich im übrigen nicht nur auf eine Steigerung der Reis-, Weizen-, Kartoffel- und Gemüseernten; sie fördern auch den Anbau von Ramie, Hanf und Flachs, deren Erträge ebenfalls bedeutend zunahmten.

nych. Czynności organizacyjne tych konsorcjów zostaną po prowincjach przejęte przez normalne sekcje Konfederacji chłopskich, podczas gdy czynności wykonawcze zostaną przejęte przez stare, wypróbowane Konsorcja Agrarne. Powyższe zmiany organizacyjne dają w wyniku uproszczenie aparatu, korzystne nie tylko dla chłopów, ale również dla całokształtu funkcjonowania gospodarki wojennej.

Sytuacja aprowizacyjna Szwajcarii

W szwajcarskiej Radzie Narodowej przedstawił członek Rady Związkowej, Stampfli, sprawozdanie na temat sytuacji aprowizacyjnej Szwajcarii, które pozwala wnosić o wzrastających trudnościach w zaopatrywaniu środkami żywnościowymi. Gdyby można było 46% całego szwajcarskiego obszaru rolnego scalić, względnie przeszeregować, wystarczyłoby to, przy odpowiednim przedstawieniu produkcji, na cele żywienia podczas wojny. Jeżeli jednak ma zostać utrzymana dotychczasowa konsumpcja zbóż chlebowych, która jest większa, aniżeli dawniej, potrzeba miesięcznie dowozu 36 000 ton. Brak tonażu daje się coraz bardziej odczuć i według wszelkiego prawdopodobieństwa stanie się jeszcze dotkliwszy. Własny szwajcarski tonaż okrętowy wynosi obecnie tylko 114 000 ton rej. brutto; jego powiększenie jest praktycznie wręcz niemożliwe, ponieważ już więcej okrętów z zagranicy nie można dostać. Dalsze uniknięcie racjonalizacji chleba będzie zależało w zupełności od następnych dowozów, przyszłych żniw krajowych oraz dostaw od rolników.

Japonia podwyższa wojenną produkcję rolniczą

Japonia, jak wiadomo, jest samowystarczalna, jeżeli chodzi o wyżywienie ludności z własnych obszarów i w zasadzie nie jest zdana na nadwyżki produkcyjne terenów dopiero co zdobytych. Fakt ten oceni się należycie dopiero wtedy, gdy się zważy, że Japonia od lat znajduje się w stanie wojny. Mimo wszystko udało się powstałe wskutek wojny chińskiej niedobory produkcji znowu wyrównać, a równocześnie zastosować gospodarowanie na podstawie zapasów, co usuwa wszelkie możliwości zagrożenia aprowizacji Japonii przez wrogie działania wojenne. Mimo że trwające burze ujemnie wpływają na plony, określa się szacunkowo zbiory najważniejszego artykułu żywnościowego Japonii, ryżu, na 55,5 milionów koku (koku równa się około 1,8 hektolitru). Do tego dochodzi 8,4 milionów koku zapasów oraz 33,8 milionów koku z korzystnych zbiorów na Formozie i Korei. Tak więc Japonia ma dla swego żywienia do dyspozycji 97,7 koku ryżu wobec 90,7 w przeszłym i 92,6 milionów koku w zaprzyszłym roku. Ogłoszony w roku 1940 plan 10-letni dla rolnictwa japońskiego wykazał w ten sposób pierwsze wyniki, występujące szczególnie wyraźnie, jeżeli wliczy się zbiory w Korei, które w mniejszym stopniu aniżeli w kraju macierzystym narażone były na niekorzystne przejawy klimatyczne. W Korei wyniosła produkcja ryżu w roku gospodarczym 1939—40 14,4 mil. koku, w następnym roku 21,2 mil., a w bieżącym roku wyniesie ona według powtórnego oszacowania około 24,9 mil. koku, co w stosunku do roku poprzedniego oznacza przybytek o 15,8%. Wartość produkcyjna zbiorów ryżowych wynosi okragło 40% wartości całej produkcji rolnej, co świadczy o wybitnym znaczeniu tego środka pożywienia. Również pod względem osiągniętych wyników z poszczególnego hektara Japonia zajmuje dziś naczelne miejsce wśród krajów uprawiających ryż. Japoński plan dziesięcioletni objął nie tylko wysiłki w kierunku powiększenia zbiorów ryżu, pszenicy, ziemniaków i jarzyn, ale również ramii, konopi i lnu. Zbiory tych ostatnich również wydatnie się powiększyły.

Więcej uwagi warzywom

STEUER UND SPRACHY PRAWNE RECHT I PODATKOWE

Das vertragliche Pfandrecht

Pfandrecht ist eine zur Sicherung einer Forderung bestimmte Belastung einer beweglichen Sache, welche den Gläubiger (den Pfandgläubiger) berechtigt, seine Befriedigung aus dem verpfändeten Gegenstande zu suchen. Das Pfandrecht ist ein durchaus von dem Bestehen einer Forderung abhängiges Nebenrecht. Besteht eine Forderung nicht mehr, so erlischt auch das Pfandrecht. War das Schuldverhältnis, aus dem die Forderung entstand, nichtig — so ist auch die Verpfändung vom Beginn an nichtig. Die Pfandbestellung ist unwirksam, wenn eine Klage auf Erfüllung der gesicherten Forderung nicht zugelassen wird, z. B. bei einer Forderung aus einem Spiele oder aus einer Wette (Art 610 des polnisch. G. B. d. Sch. Verh.), oder aus einem Vertrag nach dem ein Vertragsteil dem anderen nur den Unterschied zwischen dem Preis (Notierung) einer Ware, oder eines Wertpapiers, der am Tage des Abschlusses und dem Preis (Notierung) der am Tage der Abwicklung (dem Stichtag) bestand, zu zahlen hat, s. g. Prämiengeschäft (Art. 611 G. B. d. Sch. Verh.).

Das Pfandrecht wird durch Einigung über die Bestellung und Übergabe der Pfandsache erworben. Nur bei Bestellung des s. g. Registerpfandrechts (siehe weiter) bleibt die Pfandsache im Besitz des Eigentümers (des Verpfänders).

Einigung über Bestellung des Pfandrechts

Sind Pfandgläubiger und Verpfänder Kaufleute und geschah die Verpfändung im Betrieb des Handelsgewerbes, so hat die Einigung über Bestellung des Pfandrechts in Form eines schriftlichen Verpfändungsvertrages, mit dem öffentlich beglaubigten Datum seiner Errichtung zu erfolgen (Art. 507 § 2 HGB.).

Zum Betriebe des Handelsgewerbes gehören alle in diesem Betrieb während seines Bestehens geschlossenen Geschäfte. Es ist hier ein objektiver Maßstab nach der Verkehrsanschauung anzulegen. In meisten Fällen wird die Beurteilung durch die Vermutung des Art. 498 HGB. erleichtert.

Auch für den Bereich des allgemeinen bürgerlichen Rechts ist auf dem Gebiet des Code Napoléon (Teile des Generalgouvernements, die nördlich der ehemal. österreichisch-russischen Staatsgrenze von 1914 liegen) ist ein öffentlich beglaubigter schriftlicher Pfandvertrag vorgeschrieben (2074 C. N.).

Individuelle Bestimmung, Zahl, Menge und Gewicht des Pfandgutes gehört zum gesetzlich vorgeschriebenen Inhalt des Vertrages (unzertrennlicher Teil des Vertrages).

Im Bereich des Allg. BGB. 1811 — (Teil des Generalgouvernements der südlich der österreichisch-russischen Grenze 1914 liegt) ist die Bestellung des Pfandrechts — soweit nicht im Betriebe des Handelsgewerbes erfolgt (siehe oben) — an keine Form gebunden (§ 451 Allg. BGB. 1811). Demgemäß im Streitfalle Zeugenbeweis nach ZPO. zulässig. Daß durch einen schriftlichen, öffentlich beglaubigten Verpfändungsvertrag die Rechte der Parteien, auch im Bereiche des Allg. BGB. 1811 besser geschützt sind, ergibt sich von selbst.

Umowne prawo zastawu

Prawem zastawu nazywany obciążenie ruchomości, przeznaczone dla zabezpieczenia roszczenia; prawo zastawu uprawnia wierzyciela (wierzyciela-zastawnika) do zaspokojenia się z rzeczy zastawionej. Prawo zastawu posiada charakter wybitnie akcesoryjny i jest zależne od istnienia wierzytelności. Skoro wygasła wierzytelność, przestaje również istnieć prawo zastawu. Jeżeli zobowiązanie, z którego powstała wierzytelność, było nieważne, bezskuteczne jest również od początku prawo zastawu. Jest ono tak samo bezskuteczne wtedy, jeżeli skarga o wykonanie zabezpieczonego roszczenia nie zostanie dopuszczona, np. roszczenia z gry lub zakładu (art. 610 polskiego Kodeksu Zobowiązań), albo roszczenia z umowy dyferencyjnej, według której jedna strona zobowiązuje się drugiej wypłacić różnicę, powstałą pomiędzy ceną (notowaniem giełdowym) w dniu zawarcia umowy, a między ceną, względnie notowaniem giełdowym, w dniu wypełnienia transakcji (t. zw. umowa premiowa art. 611 polskiego Kodeksu Zobowiązań).

Prawo zastawu powstaje przez zgodę na ustanowienie prawa zastawu i wręczenie przedmiotu zastawu. Tylko przy ustanowieniu zastawu t. zw. rejestrowego (patrz niżej), pozostaje przedmiot zastawu w posiadaniu właściciela (zastawcy).

Umowa zastawnicza

Jeżeli zastawca i zastawnik są kupcami, a ustanowienie zastawu jest czynnością handlową dla obu stron, umowa zastawu dochodzi do skutku w formie stwierdzonej pisemnie z datą urzędowo ustaloną (art. 507 § 2 polskiego Kodeksu Handlowego).

Za czynność handlową uważa się każdą czynność, związaną z prowadzeniem przedsiębiorstwa w czasie trwania tego przedsiębiorstwa. Należy tutaj zastosować ocenę obiektywną, zależnie od potrzeb obrotu handlowego. Ocenę przeważającej ilości wypadków ułatwi domniemanie z art. 498 polskiego Kodeksu Handlowego.

Również w zakresie ogólnego prawa cywilnego przewidziano na terenie obowiązywania Kodeksu Napoleona (tereny Generalnego Gubernatorstwa, położone na północ od dawniejszej granicy rosyjsko-austriackiej z roku 1914) urzędowo uwierzytelioną umowę zastawniczą o formie pisemnej (2074 K. N.).

Indywidualne postanowienia, liczba, ilość i waga przedmiotu zastawu należą do ustawą przepisanej treści umowy (integralna część umowy).

Na terenie obowiązywania Ogólnego Kodeksu Cywilnego z roku 1811 (tereny Generalnego Gubernatorstwa, leżące na południe od granicy rosyjsko-austriackiej z roku 1914) ustanowienie prawa zastawu — o ile zastaw nie jest handlowy — (patrz wyżej) — nie jest związane żadną określą formą (§ 451 O. K. C. 1811). Tym samym jest dopuszczalny, na wypadek sporu, dowód ze świadków na zasadach K. P. C. Rozumie się samo przez się, że pisemna, urzędownie uwierzytelioną umowa zastawnicza chroni interesy stron lepiej, również i w zasięgu obowiązywania O. K. C. 1811.

Wird ein Registerpfandrecht bestellt, also ein besitzloses Pfandrecht, so verbleibt die Pfandsache weiter im Besitz (auch in Benutzung) des Eigentümers.

Auch hier ist ein schriftlicher Verpfändungsvertrag, mit öffentlich beglaubigter Unterschrift des Verpfänders, die Voraussetzung der Eintragung (beim Registerpfandrecht an Maschinen, Apparaten und Kraftfahrzeugen — genügt ein Antrag des Verkäufers, dem Urschriften des Kaufvertrages, oder öffentlich beglaubigte Abschriften beiliegen).

Das Registerpfandrecht entsteht mit der Eintragung in das Register der Pfandrechte beim örtlich (nach Lage des Pfandgutes) zuständigen Bürgergericht. Aus Zweckmäßigkeitsgründen ist hier — wie es bei Führung der Grundbücher der Fall ist — die Führung des Pfandrechtsregisters innerhalb der polnischen Gerichtsbarkeit geboten. Eine Ausnahme bildet nur Pfandrechtbestellung an Kraftfahrzeugen. Hierzu ist das Register von der Behörde zu führen die für die Zulassung der Kraftfahrzeuge örtlich zuständig ist.

Rechtliche Grundlagen zur Bestellung eines Registerpfandrechts sind:

1. Das Registerpfandrecht an Erzeugnissen der Landwirtschaft (Ges. v. 22. März 1928 in der Fassung v. 8. August 1939 — GBl. R. P. ex 1939, Pos. 482;

2. Das Registerpfandrecht an Rohholz, Schnittholz, Sperrholz, Furniere und andere forst- und forstwirtschaftlichen Erzeugnissen (Ges. v. 14. März 1932 — GBl. RP. ex 1932, Pos. 317).

3. Das Registerpfandrecht an Maschinen und Apparaten (Ges. v. 15. Juni 1939 — GBl. R. P. ex 1939, Pos. 394).

4. Registerpfandrecht an Kraftfahrzeugen (Ges. v. 28. April 1938 — GBl. RP. ex 1939, Pos. 302).

Praktische Bedeutung dürften heute noch die zwei letzten Gesetze haben.

Der Kreis der zur Bestellung des Registerpfandrechts berechtigten Personen ist begrenzt und ergibt sich aus den Bestimmungen der obenbezeichneten Gesetze.

Andere Fälle eines vertraglichen Besitzlosenpfandrechts ergeben sich aus der Verordnung über die Emissionsbank in Polen v. 15. Dezember 1939 — VBl. GG. S. 268, und aus der Verordnung über das Früchtepfandrecht für die Lieferanten von Saatgut und Düngemitteln (VBl. GG. S. 127).

Übergabe des Pfandgutes

Handelt es sich nicht um ein Besitzlosenpfandrecht, das sich auf eine, der obenbezeichneten Gesetze stützt, so ist physische Übergabe des Pfandgutes zu Händen des Pfandgläubigers eine Voraussetzung der Gültigkeit der Bestellung (Art. 2073 C. N., § 447 Allg. BGB. 1811). Im Bereich des C. N. ist die Übergabe auch zu Händen eines Dritten zulässig — Art. 2076 C. N.

Pfandbestellung, bei der Übergabe eine Voraussetzung ihrer Gültigkeit ist, ist (wird) unwirksam, wenn der Pfandgläubiger (im Bereich C. N. auch der Dritte — der Pfandhalter) nicht die tatsächliche, unmittelbare Gewalt über das Pfandgut erlangt, oder auf die Ausübung dieser Gewalt verzichtet.

Die Übergabe muß eine physische sein, d. h. durch z. B. Aufstapelung der Pfandsachen auf dem Grundstück des Verpfänders, nebst Anbringung von Pfandtafeln und Umzäunung des Stapelplatzes mittels unverschlossenen Zaunes, wird die Übergabe nicht ersetzt. Auch nicht durch Lagerung in einem Raum, zu dem der Verpfänder jeder Zeit freien Zutritt haben kann usw.

Przy ustanowieniu zastawu rejestrowego, a więc zastawu, bez posiadania rzeczy zastawionej, ta ostatnia pozostaje nadal w posiadaniu (również w użytkowaniu) właściciela. Warunkiem wpisu prawa zastawu do rejestru zastawowego jest i w tym wypadku pisemna, umowa zastawnicza z publicznie uwierzytelnionym podpisem zastawcy (przy zastawie rejestrowym na maszynach, aparatach i pojazdach mechanicznych wystarcza wniosek sprzedawcy z załączeniem oryginałów umowy kupna-sprzedaży, albo uwierzytelnionych odpisów tej ostatniej).

Zastaw rejestrowy uzyskuje skutki prawne przez wpis prawa zastawu do rejestru zastawowego właściwego sądu grodzkiego. Ze względu na celowość jest w tym wypadku wskazane, aby — podobnie jak to jest z księgami gruntowymi — rejestr zastawowy był prowadzony wewnątrz sądownictwa polskiego. Wyjątek stanowi tylko ustanowienie prawa zastawu na pojazdach mechanicznych. Tutaj rejestr prowadzi miejscowo właściwa władza, od której zależne jest zezwolenie dopuszczenia pojazdów mechanicznych.

Podstawami prawnymi ustanowienia prawa zastawu rejestrowego są:

1) Zastaw rejestrowy na produktach rolnych (ustawa z 22 marca 1928 w brzmieniu z 8 sierpnia 1939 r. — Dz. U. R. P. z 1939 r. Poz. 482);

2) Zastaw rejestrowy na drzewie surowym, drzewie tartym, dykie, fornirach i innych przetworach leśnych i drzewnych (ustawa z 14 marca 1932 — Dz. U. R. P. z roku 1932 Poz. 317);

3) Zastaw rejestrowy na maszynach i aparatach (ustawa z 15 czerwca 1939 — Dz. U. R. P. z roku 1939 Poz. 394);

4) Zastaw rejestrowy na pojazdach mechanicznych (ustawa z 28 kwietnia 1938 — Dz. U. R. P. z 1939 r. Poz. 302).

Praktyczne znaczenie posiadają bodaj dzisiaj jeszcze tylko dwie ostatnie ustawy.

Koło osób uprawnionych do ustanawiania zastawu rejestrowego jest ograniczone i wynika z przepisów wyżej cytowanych ustaw.

Inne wypadki umownego prawa zastawu bez równoczesnego przejęcia w posiadanie przedmiotu zastawu wynikają z rozporządzenia o Banku Emisyjnym w Polsce z 15 grudnia 1939 — Dz. Rozp. GG. str. 268, i rozporządzenia o prawie zastawu na płodach dla dostawców nasion i nawozów (Dz. Rozp. GG. str. 127).

Wręczenie przedmiotu zastawu

Z wyjątkiem rejestrowego prawa zastawu, które opiera się na jednej z wyżej wymienionych ustaw, fizyczne wręczenie przedmiotu zastawu do rąk zastawnika jest warunkiem ważnego ustanowienia prawa (art. 2073 K. N. — § 447 O. K. C. z r. 1811). W zasięgu obowiązywania Kodeksu Napoleona dopuszczalne jest również wręczenie do rąk osoby trzeciej — art. 2076 K. N.

Ustanowienie zastawu, którego ważności warunkiem jest wręczenie rzeczy zastawionej jest (staje się) bezskuteczne, jeżeli zastawnik (w zasięgu obowiązywania K. N. również wspomniana wyżej osoba trzecia) nie wejdzie w faktyczne, bezpośrednie władanie przedmiotem zastawu, albo z tego władania zrezygnuje.

Wręczenie musi mieć charakter fizyczny. Nie może ona np. nastąpić przez złożenie przedmiotów zastawu na gruncie zastawcy i wzniesienia ogrodzenia nie zamkniętego, albo przez złożenie przedmiotów zastawu w pomieszczeniu, do którego zastawca ma w każdym czasie wolny dostęp i t. p.

§ ANORDNUNGEN u. VERORDNUNGEN ROZPORZĄDZENIA i ZARZĄDZENIA

Gewerbesteuerverordnung

Rozporządzenie o podatku przemysłowym

Allgemeines

§ 1: Steuerberechtigte

Zugunsten der Gemeinden wird eine Gewerbesteuer erhoben.

§ 2: Steuergegenstand

(1) Der Gewerbesteuer unterliegt jeder stehende Gewerbebetrieb, soweit er im Generalgouvernement ausgeübt wird. Unter Gewerbebetrieb ist ein Handels- und Gewerbeunternehmen im Sinn des Staatseinkommensteuergesetzes vom 14. Dezember 1935 (Gesetzblatt der Republik Polen 1936 Nr. 2 Pos. 6) zu verstehen. Im Generalgouvernement ausgeübt wird ein Gewerbebetrieb, soweit für ihn im Generalgouvernement eine Betriebsstätte unterhalten wird.

(2) Als Gewerbebetrieb gilt stets und in vollem Umfang die Tätigkeit

1. der offenen Handelsgesellschaften, Kommanditgesellschaften, bei denen die Gesellschafter als Unternehmer (Mitunternehmer) anzusehen sind;
2. der Kapitalgesellschaften (Aktiengesellschaften, Kommanditgesellschaften auf Aktien, Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Kolonialgesellschaften, bergrechtliche Gewerkschaften), der Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften und der Versicherungsvereine auf Gegenseitigkeit.

(3) Als Gewerbebetrieb gilt auch die Tätigkeit der sonstigen juristischen Personen des privaten Rechts und der nicht rechtsfähigen Vereine, soweit sie einen wirtschaftlichen Geschäftsbetrieb (ausgenommen Land- und Forstwirtschaft) unterhalten.

§ 3: Betriebsstätte

(1) Betriebsstätte ist jede feste örtliche Anlage oder Einrichtung, die der Ausübung eines stehenden Gewerbebetriebs dient.

(2) Als Betriebsstätten gelten:

1. die Stätte, an der sich die Geschäftsleitung (Mittelpunkt der geschäftlichen Oberleitung) befindet;
2. die Zweigniederlassungen, Fabrikationsstätten, Warenlager, Einkauf- und Verkaufsstellen, Landungsbrücken (Anlegestellen von Schiffahrtsgesellschaften), Kontore und sonstige Geschäftseinrichtungen, die dem Unternehmer (Mitunternehmer) oder seinem ständigen Vertreter (z. B. einem Prokuristen) zur Ausübung des Gewerbes dienen;
3. Bauausführungen, deren Dauer zwölf Monate überstiegen hat oder voraussichtlich übersteigen wird.

(3) Ein Eisenbahnunternehmen hat eine Betriebsstätte nur in den Gemeinden, in denen sich der Sitz der Verwaltung, eine Station oder eine für sich bestehende Betriebs- oder Werkstätte oder eine sonstige gewerbliche Anlage befindet, ein Bergbauunternehmen nur in den Gemeinden mit oberirdischen Anlagen, in denen eine gewerbliche Tätigkeit entfaltet wird.

(4) Ein Unternehmen, das der Versorgung mit Gas, Wasser, Elektrizität oder Wärme dient, hat keine Betriebsstätte in den Gemeinden, durch die zwar eine Zuleitung geführt, in denen aber Gas, Wasser, Elektrizität oder Wärme nicht abgegeben wird.

Przepisy ogólne

§ 1: Podmiot podatku

Podatek przemysłowy pobiera się na rzecz gmin

§ 2: Przedmiot podatku

(1) Podatkowi przemysłowemu podlega każde stałe przedsiębiorstwo, o ile wykonywane jest w Generalnym Gubernatorstwie. Przez przedsiębiorstwo rozumieć należy przedsiębiorstwo handlowe i przemysłowe w rozumieniu ustawy o państwowym podatku dochodowym z dnia 14 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. 1936 Nr. 2 poz. 6). W Generalnym Gubernatorstwie wykonuje się przedsiębiorstwo, o ile utrzymuje się dla niego na obszarze Generalnego Gubernatorstwa zakład pracy (§ 3).

(2) Za przedsiębiorstwo uważa się zawsze i w pełnym zakresie działalność

1. jawnych spółek handlowych, spółek komandytowych i innych spółek, w których spółników uważać należy za przedsiębiorców (współprzedsiębiorców);
2. spółek kapitałowych (spółek akcyjnych, spółek komandytowych na akcje, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, towarzystw kolonialnych, gwarectw), spółdzielni zarobkowych i spółdzielni gospodarczych i towarzystw ubezpieczeń wzajemnych.

(3) Za przedsiębiorstwo uważa się również działalność innych osób prawnych prawa prywatnego i towarzystw, nie posiadających zdolności prawnej, o ile utrzymują gospodarczy zakład zarobkowy (z wyjątkiem gospodarki rolnej i leśnej).

§ 3: Zakład pracy

(1) Zakładem pracy jest każdy miejscowy stały zakład lub urządzenie, służące wykonywaniu stałego przedsiębiorstwa.

(2) Za zakłady pracy uważa się:

1. miejsce, w którym znajduje się zarząd przedsiębiorstwa (osrodek głównego kierownictwa handlowego);
2. oddziały, wytwórnie, składy towarów, miejsca zakupu i sprzedaży, pomosty do lądowania (przystanie towarzystw żegluga), kantory i inne urządzenia handlowe, służące przedsiębiorcy (współprzedsiębiorcy) lub jego stałemu zastępcy (np. prokurentowi) do wykonywania przedsiębiorstwa;
3. budowlę, których trwanie przekroczyło 12 miesięcy lub przypuszczalnie przekroczy.

(3) Przedsiębiorstwa kolejowe posiada zakład pracy tylko w tych gminach, w których znajduje się siedziba zarządu, stacja kolejowa lub samodzielny zakład pracy lub warsztat lub inny zakład przemysłowy, przedsiębiorstwo górnicze tylko w gminach z zakładami nadziemnymi, w których rozwija się działalność przemysłową.

(4) Przedsiębiorstwo, służące zaopatrzeniu w gaz, wodę, elektryczność lub ciepło, nie posiada zakładu pracy w gminach, przez które prowadzi wprawdzie przewód dopływowy, lecz w których nie dostarcza się gazu, wody, elektryczności lub ciepła.

§ 4: Befreiungen

(1) Von der Gewerbesteuer sind befreit:

1. die Ostbahn, die Deutsche Post Osten, die Generaldirektion der Monopole im Generalgouvernement mit Betrieben;
2. die Emissionsbank;
3. die öffentlichen oder unter Staatsaufsicht stehenden Sparkassen;
4. die im Artikel 5 Nr. 3 bis 10 und 12 des Gesetzes über die Registergebühren von Unternehmungen und Beschäftigungen vom 25. April 1938 (Gesetzblatt der Republik Polen Nr. 34 Pos. 293) in Verbindung mit den §§ 12 bis 14 der Verordnung vom 26. Juli 1939 (Gesetzblatt der Republik Polen Nr. 76 Pos. 510) näher bezeichneten Unternehmen.

(2) Die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Finanzen) kann den Kreis der befreiten Unternehmen und den Umfang der Befreiung erweitern oder einschränken.

§ 5: Hebeberechtigte Gemeinde

Die stehenden Gewerbebetriebe unterliegen der Gewerbesteuer in der Gemeinde, in der eine Betriebstätte zur Ausübung des stehenden Gewerbes unterhalten wird. Befinden sich Betriebstätten desselben Gewerbebetriebs in mehreren Gemeinden oder erstreckt sich eine Betriebstätte über mehrere Gemeinden, so wird die Gewerbesteuer in jeder Gemeinde nach dem Teil des Steuermaßbetrags erhoben, der auf sie entfällt.

§ 6: Steuerschuldner

(1) Steuerschuldner ist der Unternehmer. Als Unternehmer gilt der, für dessen Rechnung das Gewerbe betrieben wird. Wird das Gewerbe für Rechnung mehrerer Personen betrieben, so sind diese Gesamtschuldner.

(2) Im Fall eines Wechsels in der Person des Unternehmers ist Steuerschuldner bis zum Ende des Kalendermonats, in dem der Wechsel eintritt, der bisherige Unternehmer, vom Beginn des folgenden Kalendermonats ab der neue Unternehmer.

§ 7: Besteuerungsgrundlagen

(1) Besteuerungsgrundlage für die Gewerbesteuer ist der Gewinn aus dem Gewerbebetrieb (Gewinn aus Handels- und Gewerbeunternehmen).

(2) Daneben kann mit Zustimmung der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Finanzen) die Lohnsumme als Besteuerungsgrundlage gewählt werden.

Gewerbesteuer nach dem Gewinn aus Gewerbebetrieben

Grundlage und Steuermaßbetrag

§ 8: Ermittlung des Gewinns aus Gewerbebetrieb

(1) Der Gewinn aus Gewerbebetrieb ist nach den für die Staatseinkommensteuer geltenden Vorschriften zu ermitteln.

(2) Maßgebend ist der Gewinn aus Gewerbebetrieb des Kalenderjahrs, das dem Erhebungszeitraum (§ 10) unmittelbar vorangegangen ist. Bei Gewerbetreibenden, die Bücher nach den Vorschriften des Handelsrechts zu führen verpflichtet sind und solche tatsächlich führen, gilt der Gewinn aus Gewerbebetrieb als in dem Kalenderjahr bezogen, in dem das Wirtschaftsjahr oder die Wirtschaftsjahre geendet haben.

(3) Umfaßt infolge Umstellung des Wirtschaftsjahrs der für die Ermittlung des Gewinns maßgebende Zeitraum mehr oder weniger als zwölf Monate, so ist das mutmaßliche Ergebnis der ersten zwölf Monate als Gewinn aus Gewerbebetrieb zugrunde zulegen.

(4) Ist der Gewerbebetrieb neu gegründet oder ist ein bereits bestehender Gewerbebetrieb infolge Wegfalls des Befreiungsgrundes steuerpflichtig geworden, so ist das mutmaßliche Ergebnis der ersten zwölf Monate des Gewerbebetriebs als Gewinn aus Gewerbebetrieb zugrunde zulegen.

§ 4: Zwolnienia

(1) Od podatku przemysłowego zwolnione są:

1. Kolej Wschodnia, Niemiecka Poczta Wschodu, Generalna Dyrekcja Monopolów w Generalnym Gubernatorstwie łącznie z zakładami;
2. Bank Emisyjny;
3. publiczne lub będące pod nadzorem państwowym kasy oszczędności;
4. przedsiębiorstwa, określone bliżej w artykule 5 p. 3 do 10 i 12 ustawy o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć z dnia 25 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 293) w połączeniu z §§ 12 do 14 rozporządzenia z dnia 26 lipca 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76 poz. 510).

(2) Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Finansów) może zakres zwolnionych przedsiębiorstw oraz rozmiary zwolnienia rozszerzyć lub ograniczyć.

§ 5: Gmina uprawniona do poboru podatku

Stale przedsiębiorstwa podlegają podatkowi przemysłowemu w tej gminie, w której utrzymuje się zakład pracy celem wykonywania stałego przedsiębiorstwa. Jeżeli zakłady pracy tego samego przedsiębiorstwa znajdują się w kilku gminach lub jeżeli zakład pracy jest położony na terenie kilku gmin, to podatek przemysłowy pobiera się w każdej gminie według tej części kwoty wymiarowej podatku, która na nią przypada.

§ 6: Podatnik

(1) Podatnikiem jest przedsiębiorca. Za przedsiębiorcę uważa się tego, na którego rachunek prowadzi się przedsiębiorstwo. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi się na rachunek kilku osób, to są one solidarnymi dłużnikami.

(2) W razie zmiany osoby przedsiębiorcy podatnikiem aż do końca miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiła zmiana, jest dotychczasowy przedsiębiorca, z początkiem następnego miesiąca kalendarzowego nowy przedsiębiorca.

§ 7: Podstawy opodatkowania

(1) Podstawę opodatkowania dla podatku przemysłowego stanowi zysk z przedsiębiorstwa (zysk z zakładów handlowych i przemysłowych).

(2) Oprócz tego można za zgodą Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Finansów) przyjąć sumę wynagrodzeń jako podstawę opodatkowania.

Podatek przemysłowy według zysku z przedsiębiorstwa

Podstawa opodatkowania i kwota wymiarowa podatku

§ 8: Ustalenie zysku z przedsiębiorstwa

(1) Zysk z przedsiębiorstwa należy ustalać według przepisów, obowiązujących dla państwowego podatku dochodowego.

(2) Miarodajnym jest zysk z przedsiębiorstwa z tego roku kalendarzowego, który poprzedził bezpośrednio okres poboru (§ 10). Odnosnie do osób, wykonujących przedsiębiorstwo, które obowiązane są prowadzić księgi podług przepisów prawa handlowego i księgi takie istotnie prowadzą, zysk z przedsiębiorstwa uchodzi jako osiągnięty w tym roku kalendarzowym, w którym skończył się rok lub upłynęły lata gospodarcze.

(3) Jeżeli wskutek zmiany roku gospodarczego okres, miarodajny dla ustalenia zysku, obejmuje mniej lub więcej niż dwanaście miesięcy, to przyjąć należy za podstawę przypuszczalny wynik pierwszych dwunastu miesięcy jako zysk z przedsiębiorstwa.

(4) Jeżeli przedsiębiorstwo jest nowo założone lub jeżeli istniejące już przedsiębiorstwo w wyniku zgaśnięcia warunków zwolnienia podlega opodatkowaniu, to za podstawę przyjąć należy przypuszczalny wynik pierwszych dwunastu miesięcy jako zysk z przedsiębiorstwa.

(5) Wird im Laufe des Erhebungszeitraums ein Gewerbebetrieb neu gegründet oder ein bereits bestehender Gewerbebetrieb infolge Wegfalls des Befreiungsgrundes steuerpflichtig, so gilt Abs. 4 entsprechend.

§ 9: Steuermeßzahl und Steuermeßbetrag

(1) Bei der Berechnung der Gewerbesteuer nach dem Gewinn aus Gewerbebetrieb ist von einem Steuermeßbetrag auszugehen. Dieser ist durch Anwendung eines Hundertentzes (Steuermeßzahl) auf den Gewinn aus Gewerbebetrieb zu ermitteln. Der Gewinn aus Gewerbebetrieb ist auf volle 100 Zloty nach unten abzurunden.

(2) Die Steuermeßzahlen für den Gewinn aus Gewerbebetrieb betragen:

1. bei natürlichen Personen und bei Gesellschaften im Sinn des § 2 Abs. 2 Nr. 1:

für die ersten 2 400 Zloty des Gewinns aus Gewerbebetrieb	0 v. M.
für die weiteren 2 400 Zloty des Gewinns aus Gewerbebetrieb	1 v. M.
für die weiteren 2 400 Zloty des Gewinns aus Gewerbebetrieb	2 v. M.
für die weiteren 2 400 Zloty des Gewinns aus Gewerbebetrieb	3 v. H.
für die weiteren 2 400 Zloty des Gewinns aus Gewerbebetrieb	4 v. H.
für alle weiteren Beträge	5 v. H.
2. bei anderen Unternehmen 5 v. H.

§ 10: Festsetzung des Steuermeßbetrags

Der Steuermeßbetrag wird für das Rechnungsjahr (Erhebungszeitraum) festgesetzt und, soweit mehrere Gemeinden beteiligt sind (§ 5 Satz 2), zerlegt. Als Rechnungsjahr gilt der Zeitraum vom 1. April bis 31. März.

Festsetzung und Erhebung der Steuer

§ 11: Festsetzung der Steuer und Hebesatz

(1) Die Steuer wird auf Grund des Steuermeßbetrags nach dem von der Gemeinde für jedes Rechnungsjahr zu bestimmenden Hundertsatz (Hebesatz) festgesetzt und erhoben. Die Festsetzung der Steuer und des Steuermeßbetrags erfolgt außer im Fall der Zerlegung in einem Bescheid. Der Hebesatz muß für alle in der Gemeinde vorhandenen Unternehmen der gleiche sein.

(2) Der Hebesatz darf 200 v. H. nicht übersteigen. Die Festsetzung des Hebesatzes bedarf der Genehmigung der staatlichen Aufsichtsbehörde.

(3) Die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Finanzen) kann für ein Rechnungsjahr allgemein oder für einzelne Gemeinden einen anderen Höchst-satz bestimmen.

§ 12: Gewerbesteuer und Registergebühr

(1) Die Gewerbesteuer nach dem Gewinn aus Gewerbebetrieb wird neben der Registergebühr erhoben.

(2) Übersteigt der Gewinn aus Gewerbebetrieb nicht 20 000 Zloty, so ist die Registergebühr für das Kalenderjahr, in das der Beginn des Erhebungszeitraums der Gewerbesteuer fällt, von der Gewerbesteuer abzuziehen, soweit die Registergebühr auf den Gewerbebetrieb entfällt.

(3) Im Fall der Zerlegung ist die Registergebühr nur insoweit abzugsfähig, als Registergebühr und Steueranteil derselben Gemeinde zufließen.

(4) Die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Finanzen) kann die Bestimmungen über die Abzugsfähigkeit der Registergebühr ändern.

§ 13: Fälligkeit

(1) Die Steuer ist mit je einem Viertel ihres Jahresbetrags am 15. Mai, 15. August, 15. November und 15. Februar fällig.

(2) Für das Rechnungsjahr 1941 ist der gesamte Jahresbetrag bis zum 15. April 1942 zu entrichten.

(3) Abweichend von Abs. 1 ist die Steuer am 15. Mai mit ihrem Jahresbetrag fällig, wenn der 20 Zloty nicht übersteigt.

(5) Jeżeli przedsiębiorstwo założono w ciągu okresu poboru lub istniejące już przedsiębiorstwo wskutek zgaśnięcia warunków zwolnienia podlega opodatkowaniu, to obowiązuje odpowiednio ust. 4.

§ 9: Liczba wymiarowa podatku i kwota wymiarowa podatku

(1) Przy obliczaniu podatku przemysłowego według zysku z przedsiębiorstwa należy przyjąć za podstawę kwotę wymiarową podatku, którą należy ustalić przez zastosowanie stopy procentowej (liczby wymiarowej podatku od zysku z przedsiębiorstwa). Zysk z przedsiębiorstwa należy zaokrąglić w dół do pełnych 100 zł.

() Liczby wymiarowe podatku od zysku z przedsiębiorstwa wynoszą:

1. u osób fizycznych i spółek w myśl § 2 ust. 2 p. 1:

dla pierwszych 2 400 zł. zysku z przedsiębiorstwa	0%
dla dalszych 2 400 zł. zysku z przedsiębiorstwa	1%
dla dalszych 2 400 zł. zysku z przedsiębiorstwa	2%
dla dalszych 2 400 zł. zysku z przedsiębiorstwa	3%
dla dalszych 2 400 zł. zysku z przedsiębiorstwa	4%
dla wszystkich dalszych kwot	5%
2. u innych przedsiębiorstw 5%

§ 10: Ustalanie kwoty wymiarowej podatku

Kwotę wymiarową podatku ustala się na rok obrachunkowy (okres poboru) i rozkłada się ją, o ile uczestniczą kilka gmin (§ 5 zdanie 2). Za rok obrachunkowy uważa się okres od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca.

Ustalanie i pobór podatku

§ 11: Ustalanie podatku i stawka poboru

(1) Podatek ustala się i pobiera na podstawie kwoty wymiarowej podatku według stopy procentowej (stawki poboru), jaką winna oznaczyć gmina na każdy rok obrachunkowy. Ustalanie podatku i kwoty wymiarowej podatku następuje na mocy orzeczenia, z wyjątkiem wypadku rozkładu. Stawka poboru musi być równa dla wszystkich przedsiębiorstw, znajdujących się na terenie gminy.

(2) Stawka poboru nie może przekraczać 200%. Ustalenie stawki poboru wymaga zatwierdzenia państwowej władzy nadzorczej.

(3) Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Finansów) może określić na rok obrachunkowy ogólnie lub dla poszczególnych gmin inną stawkę maksymalną.

§ 12: Podatek przemysłowy i opłata rejestracyjna

(1) Podatek przemysłowy według zysku z przedsiębiorstwa pobiera się obok opłaty rejestracyjnej.

(2) Jeśli zysk z przedsiębiorstwa nie przekracza 20 000 zł., to należy opłatę rejestracyjną za rok kalendarzowy, na który przypada początek okresu poboru podatku przemysłowego, potrącić z podatku przemysłowego, o ile opłata rejestracyjna przypada na przedsiębiorstwo.

(3) W wypadku rozkładu opłata rejestracyjna nadaje się do potrącenia tylko wówczas, o ile opłata rejestracyjna i udział w podatku wpływają na rzecz tej samej gminy.

(4) Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Finansów) może zmienić postanowienia, dotyczące zdolności do potrącenia opłaty rejestracyjnej.

§ 13: Płatność

(1) Podatek jest płatny każdorazowo w $\frac{1}{4}$ części kwoty rocznej w dniu 15 maja, 15 sierpnia, 15 listopada i 15 lutego.

(2) Za rok obrachunkowy 1941 należy uiścić całą kwotę roczną do dnia 15 kwietnia 1942 r.

(3) Odmienne od ust. 1 podatek płatny jest w dniu 15 maja z jego kwotą roczną, o ile ona nie przekracza 20 zł.

§ 14: Vorauszahlungen

Der Steuerschuldner hat bis zur Bekanntgabe eines neuen Steuerbescheids zu den im § 13 bezeichneten Zeitpunkten entsprechende Vorauszahlungen unter Zugrundelegung der zuletzt festgesetzten Jahressteuerschuld zu entrichten.

§ 15: Abrechnung über die Vorauszahlungen

(1) Ist die Summe der Vorauszahlungen, die bis zur Bekanntgabe des neuen Steuerbescheids zu entrichten waren (§ 14), kleiner als die Steuerschuld, die sich nach dem bekanntgegebenen Steuerbescheid für die vorangegangenen Fälligkeitstage ergibt (§ 13), so hat der Steuerschuldner den Unterschiedsbetrag innerhalb 30 Tagen nach Bekanntgabe des neuen Steuerbescheids zu entrichten. (Nachzahlung). Die Verpflichtung, rückständige Vorauszahlungen schon früher zu entrichten, bleibt unberührt.

(2) Ist die Summe der Vorauszahlungen, die bis zur Bekanntgabe des neuen Steuerbescheids entrichtet worden sind, größer als die Steuerschuld, die sich nach dem bekanntgegebenen Steuerbescheid für die vorangegangenen Fälligkeitstage ergibt, so wird der Unterschiedsbetrag durch Aufrechnung oder Zurückzahlung ausgeglichen.

(3) Die Vorschriften der Absätze 1 und 2 gelten entsprechend, wenn die Festsetzung durch einen neuen Bescheid (z. B. Berichtigungsfestsetzung, Rechtsmittelentscheidung) geändert wird.

§ 16: Nachentrichtung der Steuer

Hatte der Steuerschuldner bis zur Bekanntgabe der Jahressteuerschuld keine Vorauszahlungen nach § 14 zu entrichten, so hat er die Steuerschuld, die sich nach dem bekanntgegebenen Steuerbescheid für die vorangegangenen Fälligkeitstage ergibt (§ 13), innerhalb 30 Tagen nach Bekanntgabe des Steuerbescheids zu entrichten.

§ 17: Erhebung bei Beginn und Erlöschen der Steuerpflicht

(1) Wird im Laufe des Erhebungszeitraums ein Gewerbebetrieb neu gegründet oder tritt ein bereits bestehender Gewerbebetrieb infolge Wegfalls des Befreiungsgrundes in die Steuerpflicht ein, so wird die Steuer vom Beginn des Monats ab erhoben, der auf den Eintritt in die Steuerpflicht folgt.

(2) Erlischt die Steuerpflicht im Laufe des Erhebungszeitraums, so wird die Steuer bis zum Ende des Kalendermonats erhoben, in dem die Steuerpflicht wegfällt. Entsprechendes gilt für die Fälle, in denen eine Betriebsstätte in einer Gemeinde im Laufe des Erhebungszeitraums wegfällt, es sei denn, daß in dieser Gemeinde eine von mehreren Betriebsstätten bestehen bleibt. Vorübergehende Unterbrechungen, die durch die Art des Betriebs veranlaßt sind, heben die Steuerpflicht für die Zwischenzeit bis zur Wiederaufnahme des Betriebs nicht auf.

(3) Geht ein Gewerbebetrieb auf einen anderen bereits bestehenden Gewerbebetrieb über, so wird die Steuer bis zum Schluß des Erhebungszeitraums erhoben, in dem der Übergang erfolgt.

Lohnsummensteuer

§ 18: Besteuerungsgrundlage

Besteuerungsgrundlage ist die Lohnsumme, die in jedem Kalendermonat an die Arbeitnehmer der in der Gemeinde belegenen Betriebsstätte gezahlt worden ist.

§ 19: Lohnsumme

(1) Lohnsumme ist die Summe der Vergütungen, die an die Arbeitnehmer der in der Gemeinde belegenen Betriebsstätte gezahlt worden sind.

(2) Vergütungen sind:

Gehälter, Löhne, Gratifikationen, Tantiemen und andere Bezüge und Vorteile, die für eine Beschäftigung im öffentlichen oder privaten Dienst gewährt werden,

§ 14: Przedpłaty

Podatnik winien uiścić aż do zawiadomienia go o nowym wymiarze podatku, w terminach, oznaczonych w § 13, odpowiednie przedpłaty, biorąc za podstawę ostatnio ustalony roczny podatek.

§ 15: Rozliczenie przedpłat

(1) Jeżeli suma przedpłat, które miały być uiszczone (§ 14) do chwili zawiadomienia o nowym orzeczeniu podatkowym, jest niższa niż podatek, wynikający z podanego do wiadomości orzeczenia podatkowego za poprzednie dni płatności (§ 13), to podatnik winien uiścić różnicę kwoty w przeciągu 30 dni po zawiadomieniu go o nowym orzeczeniu podatkowym (dopłata). Zobowiązanie do wcześniejszego uiszczenia zaległych przedpłat pozostaje nienaruszone.

(2) Jeżeli suma przedpłat, uiszczonych do chwili zawiadomienia o nowym orzeczeniu podatkowym, jest wyższa niż suma podatku, wynikająca po zawiadomieniu go o podatku, za uprzednie dni płatności, to różnicę kwoty wyrównuje się przez zaliczenie lub zwrot wpłaty.

(3) Przepisy ust. 1 i 2 obowiązują odpowiednio, jeżeli ustalenie ulegnie zmianie wskutek nowego orzeczenia (np. sprostowania, orzeczenia odwoławczego).

§ 16: Dodatkowe uiszczenie podatku

Jeżeli podatnik aż do chwili zawiadomienia go o rocznym podatku nie miał obowiązku uiszczenia przedpłat według § 14, to winien on uiścić podatek wynikający z podanego do wiadomości orzeczenia podatkowego za poprzednie dni płatności (§ 13) w ciągu 30 dni po zawiadomieniu o orzeczeniu podatkowym.

§ 17: Pobór przy powstaniu i wygaśnięciu obowiązku podatkowego

(1) Jeżeli przedsiębiorstwo zostaje nowo założone w ciągu okresu poboru lub jeżeli dla istniejącego już przedsiębiorstwa powstaje wskutek zgaśnięcia warunków zwolnienia obowiązek podatkowy to pobiera się podatek od początku miesiąca, następującego po powstaniu obowiązku podatkowego.

(2) Jeżeli obowiązek podatkowy wygasa w okresie poboru, to pobiera się podatek aż do końca tego miesiąca kalendarzowego, w którym wygasa obowiązek podatkowy. Odpowiednie przepisy obowiązują w wypadkach, w których został zwinięty zakład pracy w gminie w ciągu okresu poboru. chyba, że w tej gminie pozostaje nadal jeden z kilku zakładów pracy. Przejściowe przerwy, spowodowane rodzajem przedsiębiorstwa, nie uchylają obowiązku podatkowego dla okresu przejściowego aż do ponownego uruchomienia zakładu.

(3) Jeżeli przedsiębiorstwo przechodzi na inne istniejące już przedsiębiorstwo, to pobiera się podatek aż do końca okresu poboru, w którym odbywa się przejście.

Podatek od sumy płac

§ 18: Podstawa opodatkowania

Podstawą opodatkowania jest suma wynagrodzeń, wypłacona w każdym miesiącu kalendarzowym pracownikom zakładu pracy, położonego w gminie.

§ 19: Suma płac

(1) Suma płac jest sumą wynagrodzeń, otrzymywanych przez pracowników zakładu pracy, położonego w gminie.

(2) Wynagrodzeniami są:

uposażenia, płace, gratyfikacje, tantiemy oraz inne pobory i korzyści, udzielone z tytułu zatrudnienia w służbie publicznej lub prywatnej, o ile nie zostały

soweit sie nicht durch Anweisungen der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Finanzen) oder kraft besonderer Vorschriften von der Lohnsteuer befreit sind.

(3) Zur Lohnsumme gehören nicht:

1. die Beträge die den im privaten Dienst angestellten Personen für Reisekosten und Fahrtauslagen gezahlt werden soweit sie die tatsächlichen Aufwendungen nicht übersteigen;
2. Entschädigungen die einem Arbeitnehmer als Ersatz für entgangene oder entgehende Einnahmen oder für die Aufgabe oder Nichtausübung einer Tätigkeit, einer Gewinnbeteiligung oder einer Anwartschaft auf eine solche gewährt worden sind.

§ 20: Steuermeßzahl, Steuermeßbetrag und Hebesatz

(1) Bei der Berechnung der Lohnsummensteuer ist von einem Steuermeßbetrag auszugehen. Dieser ist durch Anwendung eines Tausendsatzes (Steuermeßzahl) auf die Lohnsumme zu ermitteln. Die Lohnsumme ist auf volle 10 Zloty nach unten abzurunden.

(2) Die Steuermeßzahl bei der Lohnsummensteuer beträgt 2 v. Tausend.

(3) Der Hebesatz für die Lohnsummensteuer muß für alle in der Gemeinde vorhandenen Unternehmen der gleiche sein. Er kann von dem Hebesatz für die Gewerbesteuer nach dem Gewinn aus Gewerbebetrieb abweichen und darf 200 v. H. nicht übersteigen. Die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Finanzen) kann für ein Rechnungsjahr allgemein oder für einzelne Gemeinden einen anderen Höchstsatz bestimmen.

§ 21: Fälligkeit

Die Lohnsummensteuer für einen Kalendermonat ist am 15. des darauf folgenden Monats fällig. Gleichzeitig mit der Entrichtung der Steuer ist dem Steueramt eine Erklärung über die Berechnungsgrundlagen abzugeben.

§ 22: Festsetzung des Steuermeßbetrags und des Steuerbetrags

(1) Der Steuermeßbetrag und der Steuerbetrag werden nur auf Antrag des Steuerschuldners oder einer beteiligten Gemeinde und nur dann festgesetzt, wenn ein berechtigtes Interesse an der Festsetzung dargetan wird. Die Festsetzung erfolgt jeweils für ein Rechnungsjahr unter Zugrundelegung der Lohnsumme, die der Unternehmer in dem Rechnungsjahr gezahlt hat.

(2) Der Antrag auf Festsetzung muß innerhalb der ersten sechs Monate nach Ablauf des Rechnungsjahres gestellt werden.

Zerlegung

§ 23: Allgemeines

(1) Werden Betriebsstätten zur Ausübung des Gewerbes in mehreren Gemeinden unterhalten, so ist der Steuermeßbetrag in die auf die einzelnen Gemeinden entfallenden Anteile (Zerlegungsanteile) zu zerlegen. Das gleiche gilt in den Fällen, in denen eine Betriebsstätte sich über mehrere Gemeinden erstreckt.

(2) Maßgebend für die Zerlegung sind die Verhältnisse zu Beginn des Erhebungszeitraums. In den Fällen des § 17 Abs. 1 sind die Verhältnisse zu Beginn des Monats maßgebend, der auf den Eintritt in die Steuerpflicht folgt.

§ 24: Zerlegungsmaßstab

(1) Zerlegungsmaßstab ist:

1. bei Versicherungs-, Bank- und Kreditunternehmen: das Verhältnis, in dem die Summe der in allen inländischen Betriebsstätten erzielten Betriebseinnahmen zu den in den Betriebsstätten der einzelnen Gemeinden erzielten Betriebseinnahmen steht;
2. in den übrigen Fällen, vorbehaltlich der Ziffer 3: das Verhältnis, in dem die Summe der Arbeitslöhne,

zweimal von dem Betrag der Lohnsumme abgezogen, zu der Lohnsumme in dem Verhältnis stehen, in dem die Summe der Arbeitslöhne zu den in den Betriebsstätten der einzelnen Gemeinden erzielten Betriebseinnahmen steht.

(3) Do sumy płac nie należą:

1. kwoty wypłacone osobom, zatrudnionym w służbie prywatnej, tytułem kosztów podróży i wydatków jazdy, o ile nie przekraczają rzeczywistych wydatków;
2. odszkodowania, przyznane pracownikowi jako zwrot za przychody, których nie osiągnął lub nie osiąga lub za zaniechanie lub niewykonywane czynności, udziału w zysku lub ubieganie się o tenże zysk.

§ 20: Liczba wymiarowa podatku, kwota wymiarowa podatku i stawka poboru

(1) Przy obliczaniu podatku od sumy płac należy przyjąć za podstawę kwotę wymiarową podatku, którą należy ustalić przez zastosowanie stawki tysięcznej (liczby wymiarowej podatku) do sumy płac. Sumę płac należy zaokrąglić w dół do pełnych 10.— zł.

(2) Liczba wymiarowa przy podatku od sumy płac wynosi 2⁰/₁₀₀.

(3) Stawka poboru dla podatku od sumy płac musi być równa dla wszystkich przedsiębiorstw, znajdujących się na terenie gminy. Może ona odbiegać od stawki poboru dla podatku przemysłowego od zysku z przedsiębiorstwa i nie może przekraczać 200⁰/₁₀₀. Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Finansów) może na rok obrachunkowy ustalić ogólnie lub dla poszczególnych gmin inną stawkę maksymalną.

§ 21: Płatność

Podatek od sumy płac za miesiąc kalendarzowy jest płatny dnia 15 następującego po nim miesiąca. Jednocześnie z uiszczeniem podatku należy złożyć urzędowi skarbowemu deklarację o podstawach obliczenia.

§ 22: Ustalenie kwoty wymiarowej podatku i kwoty podatku

(1) Kwotę wymiarową podatku i kwotę podatku ustala się tylko na wniosek płatnika lub zainteresowanej gminy, i tylko wtedy, jeżeli wykaże się uzasadniony interes w ustaleniu. Ustalenie następuje każdorazowo na rok obrachunkowy, przy czym należy przyjąć za podstawę sumę płac, wypłaconą przez przedsiębiorcę w roku obrachunkowym.

(2) Wniosek o ustalenie musi być złożony w ciągu pierwszych sześciu miesięcy po upływie roku obrachunkowego.

Rozkład

§ 23: Przepisy ogólne

(1) Jeżeli celem wykonywania przedsiębiorstwa utrzymuje się zakłady pracy w kilku gminach, to należy rozłożyć kwotę wymiarową podatku na udziały (udziały rozkładu), przypadające na poszczególne gminy. To samo obowiązuje w wypadkach, w których zakład pracy znajduje się na terenie kilku gmin.

(2) Miarodajne dla rozłożenia są stosunki na początku okresu poboru. W wypadkach § 17 ust. 1 miarodajne są stosunki na początku miesiąca, następującego po powstaniu obowiązku podatkowego.

§ 24: Spółczynnik rozkładu

(1) Spółczynnikiem rozkładu jest:

1. przy przedsiębiorstwach ubezpieczonych, bankowych i kredytowych stosunek, w jakim pozostaje suma przychodów przedsiębiorstwa, osiągniętych we wszystkich krajowych zakładach pracy, do przychodów przedsiębiorstwa, osiągniętych w zakładach pracy poszczególnych gmin;
2. w innych wypadkach, z zastrzeżeniem pkt. 3 stosunek,

die an die bei allen inländischen Betriebsstätten beschäftigten Arbeitnehmer gezahlt worden sind, zu den Arbeitslöhnen steht, die an die bei den Betriebsstätten der einzelnen Gemeinden beschäftigten Arbeitnehmer gezahlt worden sind;

3. bei Wareneinzelhandelsunternehmen: zur Hälfte das in Ziffer 1 und zur Hälfte das in Ziffer 2 bezeichnete Verhältnis.

(2) Bei der Zerlegung nach Abs. 1 sind die Betriebs-einnahmen oder Arbeitslöhne anzusetzen, die in dem nach § 8 Abs. 2 maßgebenden Kalenderjahr (Wirtschaftsjahr) erzielt oder gezahlt worden sind. In den Fällen des § 8 Abs. 3 bis 5 sind die mutmaßlichen Betriebseinnahmen oder Arbeitslöhne der ersten zwölf Monate zugrunde zu legen.

(3) Bei Ermittlung der Verhältniszahlen sind die Betriebseinnahmen oder Arbeitslöhne auf volle 1000 Zloty nach unten abzurunden.

§ 25: Zerlegung bei mehrgemeindlichen Betriebsstätten

Erstreckt sich die Betriebsstätte auf mehrere Gemeinden, so ist der Steuermeßbetrag oder Zerlegungsanteil auf die sich die Betriebsstätte erstreckt, und zwar nach der Lage der örtlichen Verhältnisse unter Berücksichtigung der durch das Vorhandensein der Betriebsstätte erwachsenden Gemeindelasten.

§ 26: Begriff der Arbeitslöhne für die Zerlegung

Arbeitslöhne sind die Vergütungen im Sinn des § 19 Abs. 2 und 3 mit folgenden Abweichungen:

1. nach dem Gewinn berechnete einmalige Vergütungen (z. B. Tantiemen, Gratifikationen) sind nicht anzusetzen. Das gleiche gilt für sonstige Vergütungen, soweit sie bei dem einzelnen Arbeitnehmer 80 000 Zloty übersteigen;
2. bei Unternehmen, die nicht von einer juristischen Person betrieben werden, sind für die im Betrieb tätigen Unternehmer (Mitunternehmer) insgesamt 12 000 Zloty jährlich anzusetzen.

§ 27: Zeitraum für die Zerlegung in besonderen Fällen

Ist in der Zeit nach dem Beginn des Zeitraums, der für die Ermittlung des Gewinns aus Gewerbebetrieb maßgebend ist (§ 8 Abs. 2 bis 4), und vor dem Beginn des Erhebungszeitraums eine Betriebsstätte neu errichtet worden, so sind bei der Ermittlung der Verhältniszahlen für den Erhebungszeitraum die Betriebseinnahmen oder Arbeitslöhne zu berücksichtigen, die in den auf die Errichtung folgenden zwölf Monaten mutmaßlich in dieser Betriebsstätte erzielt gezahlt werden.

§ 28: Zerlegung in besonderen Fällen

(1) Führt die Zerlegung nach §§ 23 bis 27 zu einem offenbar unbilligen Ergebnis, so ist nach einem Maßstab zu zerlegen, der die tatsächlichen Verhältnisse besser berücksichtigt. In dem Zerlegungsbescheid hat das Steueramt darauf hinzuweisen, daß bei der Zerlegung Satz 1 angewendet worden ist.

(2) Einigen sich die Gemeinden mit dem Steuerschuldner über die Zerlegung, so ist der Steuermeßbetrag nach Maßgabe der Einigung zu zerlegen.

§ 29: Kleinbeträge

(1) Übersteigt der Steuermeßbetrag nicht den Betrag von 20 Zloty, so ist er in voller Höhe der Gemeinde zuzuweisen, in der sich die Geschäftsleitung befindet. Befindet sich die Geschäftsleitung außerhalb des Generalgouvernements, so ist der Steuermeßbetrag der Gemeinde zuzuweisen, in der sich die wirtschaftlich bedeutendste der inländischen Betriebsstätten befindet.

(2) Übersteigt der Steuermeßbetrag zwar den Betrag von 20 Zloty, würde aber nach den Zerlegungsvorschriften

w jakim pozostaje suma płać za pracę, wypłacanych pracownikom, zatrudnionym we wszystkich krajowych zakładach pracy, do płać za pracę, wypłacanych pracownikom, zatrudnionym w zakładach pracy poszczególnych gmin:

3. przy przedsiębiorstwach towarowych handlu detalicznego, do połowy stosunek, określony w punkcie 1 i do połowy w punkcie 2.

(2) Przy rozkładzie według ust. 1 należy wstawić przychody zakładu lub płać za pracę, osiągnięte lub wypłacone w roku kalendarzowym roku gospodarczym, miarodajnym po myśli § 8 ust. 2 W wypadkach § 8 ust. 3 do 5 należy wziąć za podstawę przypuszczalne przychody z zakładu lub płać za pracę, w pierwszych dwunastu miesiącach.

(3) Przy ustalaniu liczb stosunku należy zaokrąglić w dół przychody z zakładu lub płać za pracę do pełnych 1000 zł.

§ 25: Rozkład przy zakładach pracy położonych na terenie kilku gmin

Jeżeli zakład pracy jest położony na terenie kilku gmin, to kwotę wymiarową podatku lub udział rozkładu rozłożyć należy na te gminy, na których położony jest zakład pracy, a mianowicie według stanu miejscowych stosunków, przy uwzględnieniu ciężarów gminy, powstałych wskutek istnienia zakładu pracy.

§ 26: Definicja płać za pracę dla rozkładu

Płacami za pracę są wynagrodzenia w rozumieniu § 19 ust. 2 i 3 z następującymi odchyleniami:

1. nie należy wstawiać jednorazowych wynagrodzeń, obliczonych według zysku (np. tantiem, gratyfikacji). To samo obowiązuje dla innych wynagrodzeń, o ile przy poszczególnych pracownikach przekraczają 80 000 zł;
2. przy przedsiębiorstwach, które nie są prowadzone przez osobę prawną, należy wstawić dla czynnych w zakładzie przedsiębiorców (współprzedsiębiorców) łącznie 12 000 złotych rocznie.

§ 27 Czasokres miarodajny dla rozkładu w poszczególnych wypadkach

Jeżeli w czasie po rozpoczęciu czasokresu, miarodajnego dla ustalenia zysku przedsiębiorstwa (§ 8 ust. 2 do 4) i przed rozpoczęciem okresu poboru założono nowy zakład pracy, to przy ustalaniu liczb stosunku dla okresu poboru należy uwzględnić przychody z zakładu lub płać za pracę, które przypuszczalnie uzyska się lub wypłaci się w tym zakładzie pracy w ciągu 12 miesięcy, następujących po jego założeniu.

§ 28: Rozkład w szczególnych wypadkach

(1) Jeżeli rozkład według §§ 23 do 27 prowadzi do widocznie niesłusznego wyniku, to rozkładać należy według współczynnika, który lepiej uwzględnia rzeczywiste stosunki. W orzeczeniu o rozkładzie winien urząd skarbowy wskazać na to, że przy rozkładzie zastosowano zdanie 1.

(2) Jeżeli gminy zawrą z podatnikiem ugodę w kwestii rozkładu, to kwotę wymiarową podatku rozłożyć należy stosownie do ugody.

§ 29: Drobne kwoty

(1) Jeżeli drobna kwota wymiarowa podatku nie przekracza kwoty 20,— złotych, to należy ją przyznać w pełnej wysokości tej gminie, w której znajduje się kierownictwo przedsiębiorstwa. Jeżeli kierownictwo przedsiębiorstwa znajduje się poza obrębem Generalnego Gubernatorstwa, to kwotę wymiarową podatku należy przyznać tej gminie, w której znajduje się najważniejszy pod względem gospodarczym spośród krajowych zakład pracy.

(2) Jeżeli kwota wymiarowa podatku przekracza wprawdzie kwotę 20,— złotych, lecz według przepisu o rozkła-

einer Gemeinde ein Zerlegungsanteil von nicht mehr als 20 Zloty zuzuweisen sein, so ist dieser Anteil der Gemeinde zuzuweisen, in der sich die Geschäftsleitung befindet. Abs. 1 Satz 2 ist entsprechend anzuwenden.

§ 30: Zerlegung bei der Lohnsummensteuer

Erstreckt sich eine Betriebsstätte über mehrere Gemeinden, so ist der unter Zugrundelegung der Lohnsumme berechnete Steuermeßbetrag durch den Unternehmer auf die beteiligten Gemeinden in entsprechender Anwendung der §§ 25 und 26 zu zerlegen. Auf Antrag einer beteiligten Gemeinde setzt das Steueramt den Zerlegungsanteil fest.

Verfahrensvorschriften

§ 31: Verfahren bei der Festsetzung Erhebung und Beitreibung der Gewerbesteuer

Auf das Verfahren bei der Festsetzung, Erhebung und Beitreibung der Gewerbesteuer finden die Bestimmungen der Steuerordnung vom 14. Februar 1936 (Gesetzblatt der Republik Polen Nr. 14 Pos. 134) mit den dazu ergangenen Vorschriften entsprechende Anwendung, soweit nicht in den §§ 32 bis 35 oder von der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Finanzen) etwas anderes bestimmt wird.

§ 32: Sachliche Zuständigkeit

Zuständig für die Festsetzung, Erhebung und Beitreibung der Gewerbesteuer sind die Steuerämter.

§ 33: Örtliche Zuständigkeit

Örtlich zuständig ist das Steueramt, in dessen Bezirk sich

- bei einem Gewerbebetrieb im Generalgouvernement: die Geschäftsleitung,
- bei der Betriebsstätte eines ausländischen Gewerbebetriebs: die Betriebsstätte im Generalgouvernement oder bei mehreren Betriebsstätten im Generalgouvernement die wirtschaftlich bedeutendste dieser Betriebsstätten befindet (Betriebssteueramt).

§ 34: Rechtsmittel

Gegen sämtliche Bescheide, die auf Grund dieser Verordnung von den Steuerämtern erlassen werden, hat der Steuerpflichtige die Rechtsmittel nach der Siebenten Durchführungsverordnung zur Verordnung vom 17. November 1939 über Steuerrecht und Steuerverwaltung vom 30. Juli 1940 (VBIGG. II S. 409).

§ 35: Abführung des Aufkommens

(1) Die Steuerämter haben das monatliche Aufkommen an der Gewerbesteuer bis zum 14. des nächsten Monats an die heheberechtigte Gemeinde abzuführen.

(2) Zur Deckung der Unkosten der Verwaltung werden 5 v. H. des tatsächlichen Aufkommens zugunsten des Generalgouvernements einbehalten.

Schlußvorschriften

§ 36: Erstmalige Anwendung der Verordnung

(1) Die Verordnung ist erstmals für das Rechnungsjahr 1941 anzuwenden.

(2) Für den Distrikt Galizien gilt die Verordnung erstmals für das Rechnungsjahr 1942. Die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Finanzen) kann anordnen, daß die Verordnung im Distrikt Galizien mit besonderen Maßgaben anzuwenden ist.

§ 37: Anordnungen

Die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Finanzen) wird ermächtigt, Anordnungen zu dieser Verordnung zu erlassen. Sie kann Bestimmungen über einen Gewerbesteuerausgleich zwischen Wohngemeinden und Betriebsgemeinden treffen.

die należałoby przyznać gminie udział rozkładu w kwocie nie wyższej niż 20,— złotych, to udział ten należy przyznać tej gminie, w której znajduje się kierownictwo przedsiębiorstwa. Ust. 1 zdanie 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 30: Rozkład podatku od sumy płac

Jeżeli zakład pracy znajduje się na terenie kilku gmin, to kwotę wymiarową podatku, obliczoną przy przyjęciu za podstawę sumy płac, rozłożyć na przedsiębiorca na zainteresowane gminy przy odpowiednim zastosowaniu §§ 25 i 26. Na wniosek zainteresowanej gminy urząd skarbowy ustala udział rozkładu.

Przepisy o postępowaniu

§ 31: Postępowanie przy ustalaniu, poborze i ściąganiu podatku przemysłowego

Odnosnie do postępowania przy ustalaniu, poborze i ściąganiu podatku przemysłowego mają odpowiednie zastosowanie postanowienia ordynacji podatkowej z dnia 14 lutego 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 14 poz. 134) wraz z wydanymi do nich przepisami, o ile w §§ 32 do 35 lub przez Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Finansów) inaczej nie postanowiono.

§ 32: Właściwość rzeczowa

Właściwymi dla ustalenia poboru i ściągania podatku przemysłowego są urzędy skarbowe.

§ 33: Właściwość miejscowa

Właściwym miejscowo jest ten urząd skarbowy, w którego okręgu znajduje się

- przy przedsiębiorstwie w Generalnym Gubernatorstwie: kierownictwo przedsiębiorstwa,
- przy zakładzie pracy zagranicznego przedsiębiorstwa: zakład pracy w Generalnym Gubernatorstwie lub w wypadku istnienia kilku zakładów pracy w Generalnym Gubernatorstwie najważniejszy pod względem gospodarczym spośród tych zakładów pracy (urząd skarbowy dla zakładu).

§ 34: Środki prawne

Przeciw wszystkim orzeczeniom, wydanym na podstawie niniejszego rozporządzenia przez urzędy skarbowe, służą podatnikowi środki prawne po myśli siódmego rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia z dnia 17 listopada 1939 r. o prawie podatkowym i administracji podatkowej z dnia 30 lipca 1940 r. (Dz. Rozp. GG. II str. 409).

§ 35: Odprowadzanie wpływów

(1) Urzędy skarbowe winny odprowadzić miesięczne wpływy z podatku przemysłowego do dnia 14 następnego miesiąca do gminy, uprawnionej do poboru.

(2) Na pokrycie kosztów administracji zatrzymuje się 5% rzeczywistych wpływów na rzecz Generalnego Gubernatorstwa.

Przepisy końcowe

§ 36: Pierwsze zastosowanie rozporządzenia

(1) Rozporządzenie należy zastosować po raz pierwszy na rok obrotowy 1941.

(2) Dla Okręgu Galizien (Galicja) rozporządzenie obowiązuje po raz pierwszy na rok obrotowy 1942. Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Finansów) może zarządzić, że rozporządzenie stosować należy w Okręgu Galizien (Galicja) ze specjalnymi zarządzeniami.

§ 37: Zarządzenia

Upoważnia się Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Finansów) do wydawania zarządzeń do niniejszego rozporządzenia. Może on wydać postanowienia o rozliczeniu podatku przemysłowego między gminami i miejscami zamieszkania a gminami zakładu.

Der Verkehr mit Pachtland

Die soeben veröffentlichte Verordnung bringt wichtige Bestimmungen, deren Kenntnis für jeden Pächter und Verpächter landwirtschaftlicher und forstwirtschaftlicher Flächen von großer Bedeutung ist.

Wer nicht Gefahr laufen will, wirtschaftliche Nachteile zu erleiden, erkundigt sich zweckmäßig bei dem für ihn zuständigen Kreishauptmann (Stadthauptmann), ob das von ihm geplante Rechtsgeschäft über Pacht den Bestimmungen der Verordnung unterliegt.

Kündigungen von Pachtverträgen der genannten Art sind nur dann wirksam, wenn der Kreishauptmann (Stadthauptmann) vorher seine Zustimmung zur Kündigung erteilt hat.

Die Verordnung sieht vor, daß der Abschluß, die Abänderung und die Verlängerung von Pachtverträgen sowie die Kündigung von Pachtverträgen an land- und forstwirtschaftlichem Grund und Boden sowie an Nebenbetrieben der Genehmigungspflicht unterliegen. Den Pächterträgen sind sonstige Vereinbarungen gleichgestellt, die zum Genuß der Erzeugnisse des land- und forstwirtschaftlichen Grund und Bodens berechtigen. Alle die der Genehmigung bedürftigen Rechtsgeschäfte müssen schriftlich vorgenommen werden da sie sonst ungültig sind.

Zuständig für die Erteilung oder Versagung der Genehmigung ist der Kreishauptmann (Stadthauptmann).

Der Kreishauptmann (Stadthauptmann) wird in der Verordnung ermächtigt, auf Antrag eines Pächters Pachtverträge zu verlängern. Das ist eine besonders wichtige Bestimmung für solche Pächter, deren Pachtverträge in der nächsten Zeit ablaufen.

Als gute Wirtschaftler erwiesen haben, bis zu 5 Jahren Auf der anderen Seite hat der Kreishauptmann (Stadthauptmann) die Befugnis erhalten, ein Pachtverhältnis aufzulösen, wenn die Fortdauer des Pachtverhältnisses den öffentlichen Belangen widerspricht.

Bei seinen Entscheidungen geht der Kreishauptmann (Stadthauptmann) von der Sicherung der landwirtschaftlichen Erzeugung aus. Er wird alle Pächter durch seine Maßnahmen unterstützen, die ihre Pflicht bei der Landbestellung und Ablieferung der Kontingente in vollem Umfange erfüllen. Solche Pächter brauchen nicht zu befürchten, daß ihr Pachtverhältnis aufgelöst wird. Im Gegenteil, der Kreishauptmann (Stadthauptmann) wird dafür sorgen, daß bei normalem Ablauf des Pachtvertrages auch gegen den Willen des Verpächters eine Verlängerung des Pachtverhältnisses eintritt. Allen Verpächtern wird der Kreishauptmann (Stadthauptmann) dabei behilflich sein, daß der Boden von den Pächtern ordnungsgemäß genutzt wird. Er wird die Verpächter bei der Auflösung unerwünschter Pachtverhältnisse unterstützen; denn es kommt darauf an, daß nur tüchtige Fachleute das kostbare Gut, das die Erde darstellt, bewirtschaften.

Neue Bierpreise

Im Distrikt Galizien gelten folgende Bierpreise:

1. Bei Abgabe von Brauereien an Faßbiergroßhändler, Gaststätten und Werkskantinen 100,— Zł.
2. Bei Abgabe von Faßbiergroßverteilern an Gaststätten und Werkskantinen 114,— Zł.
3. Die Kleinverkaufshöchstpreise von der Gaststätte an den letzten Verbraucher betragen je $\frac{1}{2}$ Liter

für die Gaststätten I. Klasse	1,— Zł.
für die Gaststätten II. Klasse	0,90 Zł.
für die Gaststätten III. Klasse	0,80 Zł.
bei Werkskantinen	0,70—0,80 Zł.

O obrocie ziemią

Ostatnio ogłoszone rozporządzenie przynosi ważne postanowienia, których znajomość ma wielkie znaczenie dla każdego dzierżawcy i wydzierżawiającego obszary rolnicze i leśne. Odnosi się ono także do rolniczych, jako też leśnych i drzewnych przedsiębiorstw ubocznych.

Dla uniknięcia materialnej szkody wskazaniem jest do wiedzieć się u właściwego Starosty Powiatowego (Miejskiego), czy zamierzona czynność prawna w sprawie dzierżawy podlega postanowieniom rozporządzenia.

Wypowiedzenia umów dzierżawy wymienionego rodzaju są tylko wtedy skuteczne, gdy Starosta Powiatowy (Miejski) udzielił uprzednio zezwolenia na wypowiedzenie.

Rozporządzenie przewiduje, że zawarcie, zmiana i przedłużenie umów dzierżawy jako też wypowiedzenie umów dzierżawy o rolniczy i leśny grunt i rolę oraz o przedsiębiorstwa uboczne podlegają obowiązkowi uzyskania zezwolenia. Z umowami dzierżawy stoją na równi inne umowy, uprawniające do używania pól rolniczego i leśnego gruntu i roli. Wszystkie czynności prawne, wymagające zezwolenia, muszą być dokonane pisemnie, gdyż w przeciwnym razie są nieważne.

Do udzielania lub odmowy zezwolenia jest uprawniony Starosta Powiatowy (Miejski).

Starosta Powiatowy (Miejski) upoważniony jest rozporządzeniem przedłużyć umowę dzierżawy na wniosek dzierżawcy. Postanowienie to jest szczególnie ważne dla tych dzierżawców, których umowy dzierżawy kończą się w najbliższym czasie. Starosta Powiatowy (Miejski) może takie umowy przedłużyć na okres pięciu lat, jeśli dzierżawcy okazali się dobrymi gospodarzami.

Z drugiej strony otrzymał Starosta Powiatowy (Miejski) uprawnienie do rozwiązywania stosunku dzierżawnego, jeśli dalsze trwanie tego stosunku sprzeciwia się publicznym potrzebom.

Przy tych decyzjach kieruje się on zabezpieczeniem rolniczej wytwórczości. Będzie on popierał swoimi środkami tych wszystkich dzierżawców, którzy wypełniają w pełnym rozmiarze obowiązek uprawy roli i dostarczania kontyngentu. Tacy dzierżawcy nie potrzebują się obawiać, że ich stosunek dzierżawny będzie rozwiązany.

Przeciwnie Starosta Powiatowy (Miejski) troszczyć się będzie o to, by przy normalnym zakończeniu umowy dzierżawnej nastąpiło przedłużenie stosunku dzierżawnego także wbrew woli wydzierżawiającego. Starosta Powiatowy (Miejski) będzie pomocny wydzierżawiającym w tym, by ziemia była należycie użytkowana przez dzierżawców. Pomagać będzie wydzierżawiającym przy rozwiązaniu niepożądanych stosunków dzierżawnych: chodzi bowiem o to, by tylko wybitni fachowcy gospodarowali cennym dobrem, jakim jest ziemia.

To samo odnosi się do stosunków dzierżawnych odnośnie do przedsiębiorstw ubocznych rolniczej i leśnej gospodarki. Także i tu: pomoc dla wybitnych, a wykluczenie niefachowców i niezdolnych.

Nowe ceny za piwo

W Okręgu Galicja obowiązują następujące ceny za piwo:

1. Przy oddaniu przez browary hurtownikom piwa beczkowego, restauracjom i kantynom fabrycznym 100,— zł.
2. Przy oddaniu przez hurtowników piwa beczkowego restauracjom i kantynom fabrycznym 114,— zł.
3. Ceny maksymalne sprzedaży detalicznej w restauracjach ostatnim konsumentom wynoszą za każde $\frac{1}{2}$ litra

dla restauracyj I. klasy	1,— zł.
dla restauracyj II. klasy	0,90 zł.
dla restauracyj III. klasy	0,80 zł.
w kantynach fabrycznych	0,70—0,80 zł.

4. Für Flaschenbier gelten folgende Preise:

Bei Abgabe von Brauereien an Abfüller je hl Faßbier	100,— Zl.
Bei Abgabe von Brauereien an Flaschenbiergroßverteiler	1,40 Zl.
Bei Abgabe von Brauereien, Abfüllern, Flaschenbiergroßverteilern an Gaststätten und Flaschenbiereinzelhändler (z. B. Lebensmittelgeschäfte)	1,60 Zl.
Bei Abgabe von Brauereien, Abfüllern, Flaschenbiereinzelhändlern an letzte Verbraucher	1,80 Zl.
an Gaststätten I. Klasse	2,40 Zl.
an Gaststätten II. Klasse	2,20 Zl.
an Gaststätten III. Klasse und Werkskantinen	2,— Zl.

5. Diese Preise sind Höchstpreise, deren Überschreitung auf Grund der Preisbildungsverordnung bestraft wird.

4. Za piwo butelkowe obowiązują następujące ceny:

Przy oddaniu przez browary rozlewniom za każdy hl piwa beczkowego	100,— zł.
przy oddaniu przez browary hurtownikom piwa butelkowego	1,40 zł.
przy oddaniu przez browary, rozlewnie piwa, hurtownikom piwa restauracjom i detalistom piwa butelkowego (np. sklepom spożywezym)	1,60 zł.
przy oddaniu przez browary, rozlewnie, detalistów piwa butelkowego ostatnim konsumentom	1,80 zł.
restauracjom I klasy	2,40 zł.
restauracjom II klasy	2,20 zł.
restauracjom III klasy i kantynom fabrycznym	2,— zł.

5. Ceny niniejsze są cenami maksymalnymi i przekroczenie tychże karane będzie na podstawie rozporządzenia o kształtowaniu cen.

Aus dem

SPÓŁDZIELCA

ORGAN DLA SPÓŁDZIELNI W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

„Genossenschaftsweiden“ heißt der erste Aufsatz in der Folge Nr. 7 des „Spółdzielca“ vom 10. April 1942. Die gemeinschaftliche Nutzung der Weiden, wie sie auf den Gemeindefeiden und Hutungen betrieben wird, ist die älteste Form der Weidennutzung überhaupt. Wie die Erfahrungen gezeigt haben, ist jedoch diese Art der Weidennutzung wenig ertragreich. Die Tiere werden meist im freien Weidegang gehütet. Es ist dem Hirten überlassen, die Plätze aufzusuchen, die ihm gutdünken, sofern nicht das Vieh sich von selbst seinen Weg sucht. Lagerplätze sind im allgemeinen, da eine planmäßige Verteilung von Fladen nicht stattfindet, überdüngt und stark verunkrautet, während die übrige Weidefläche wegen Mangel an Dünger immer weiter zurückgeht und häufig wesentliche Bestandverschlechterungen dadurch auftreten, daß zu stark geweidet wird. Eine dem Futterwachstum entsprechende Nutzung und Pflege der Weideflächen findet meist nicht statt. Künstliche und natürliche Düngung wird wenig oder garnicht verabfolgt, so daß der Ertrag der Weide außerordentlich niedrig liegt.

Wird die Gemeinschaftsweide dagegen in die Form der Weidegenossenschaft oder dem Weideverein überführt und tritt an Stelle der freien Hutweide eine befriedigte Koppelweide, so lassen sich auch auf Gemeinschaftsweiden außerordentlich hohe Erfolge erzielen. Während bei der Gemeinschafts- oder Gemeindefeide jeder gerne nimmt, aber nichts geben will, sind die in der Genossenschaft zusammengeschlossenen Bauern und Landwirte daran interessiert, nicht nur zu nehmen, sondern auch der Weide das zu geben, was sie verlangt, nämlich ausreichende Düngung, Pflege und sorgfältige Behandlung.

Es steht einwandfrei fest, daß wir auf die Gemeinschaftsweide heute weniger denn je verzichten können, weil die Beschaffung von Jungviehweiden im eigenen Betrieb schwierig ist. Dabei ist aber gerade der bäuerliche Züchter von besonderer Bedeutung für die Erhaltung bodenständiger Viehbestände. In Siedlungsgebieten sollte man daher stets Sorge tragen, daß, sofern nicht jeder Siedler mit ausreichender Weidefläche versorgt werden kann, eine Genossenschaftsweide vorgesehen wird. In Gebieten, wo bisher die Gemeindefeide vorherrscht, muß man sich im Interesse

der Erzeugungssteigerung bemühen, diese Flächen in die Form einer Weidegenossenschaft zu bringen.

Genossenschaftsweiden sollen möglichst lange und ungestört genutzt werden. Daher ist es am besten, wenn die Genossenschaft das für die Weide bestimmte Grundstück als Eigentum erwirbt.

Voraussetzung für das Gedeihen einer Genossenschaftsweide sind u. a.:

- zielbewußte Leitung der Weide
- Auftrieb von nur gesundem Weidevieh, das grundsätzlich beim Auftrieb und Abtrieb gewogen wird, um einzelnen Besitzern Mängel und Fehler der Behandlung zeigen zu können
- Aufklärung der Genossenschaftsmitglieder und ständige Beratung über richtige Viehzucht
- ausreichende Düngung und Pflege der Weiden
- rechtzeitiger Auftrieb im Frühjahr, entsprechende Entlastung der Weide im Spätherbst und nicht zu später Abtrieb.

Die Weide besitzt als Genossenschaft eine Satzung und eine Betriebsordnung. Vor allen Dingen ist die Betriebsordnung von außerordentlicher Bedeutung, da sie den inneren Dienst auf der Weide regelt.

Die Weidetiere sind rechtzeitig beim Vorstand zu melden, damit der Besatz der Weide im voraus berechnet werden kann. Jeder Genosse ist nicht nur berechtigt, aber auch verpflichtet, Vieh aufzutreiben. Bei der Aufnahme der Tiere wird eine Aufnahmebescheinigung ausgestellt und dem Besitzer ausgehändigt. Außer den verschiedenen Kennzeichen des Tieres ist hier das Gewicht einzutragen. Der Vorstand der Weidegenossenschaft soll dafür Sorge tragen, daß das Gesamtergebnis der Weide sorgfältig festgestellt und veröffentlicht wird, um auf diese Weise für die richtige Durchführung der Weidewirtschaft zu werben.

Anschließend des Aufsatzes ist eine Betriebsordnung einer Weidegenossenschaft gegeben, welche den Gründern von derartigen Genossenschaften als Rahmennuster zur Verfügung steht.

Zwar gibt es im Generalgouvernement bisher keine genossenschaftlich genutzte Weiden. Es bestehen aber ander-

artige Gemeinschaftsweiden, deren Umorganisierung zwecks Förderung der Viehzucht erwünscht wäre.

In dem zweiten Aufsatz: „Organisatorische Grundlagen der Genossenschaften“ werden die markantesten Merkmale der genossenschaftlichen Wirtschaft und Organisation dargelegt. Es kommt darauf an, klare Abgrenzungslinien zwischen der Genossenschaft und eines auf kapitalistischen Grundsätzen aufgebauten und geführten Betriebes zu veranschaulichen. Die Unterschiede zwischen Kapital- und Arbeitsgemeinschaft, zwischen dem Begriff des Reservefonds einer Genossenschaft und der Gewinnaufteilung in sonstigen Unternehmen, zwischen der beschränkten Anzahl von Gesellschaftern in öffentlichen, Aktien- und anderen Gesellschaften und der wesentlich unbeschränkten Möglichkeit von Mitgliederbeitritt zu der Genossenschaft, sowie auch der damit bedingten immer wechselnden Kapitalspanne, zwischen dem persönlichen und dem vom Kapitalanteil abhängigen Stimmungsrecht — werden hier erörtert.

In der Spalte „Verbrauchergenossenschaften“ werden Steuervoranmeldungen, pauschalierte Einkommensteuern

und Schiedsämter behandelt. Außerdem regelt ein Rundschreiben die Bezugsgebühren für die Verbrauchergenossenschaften. Über den Mitgliederverkehr des „Spółem-Verbandes“ unterrichtet eine Tabelle aufgenommenener und gestrichener Verbrauchergenossenschaften.

Der Teil „Amtlicher Bekanntmachungen“ enthält Erläuterungen von Verordnungen über die Beschränkung der Kraftwagenbenutzung, über die Genossenschaftsregister in den Ostgebieten, Pflichtenstellung von Kriegsbeschädigten, Handelsumsatz mit Glas-, Keramik- und Porzellanwaren, Frachtgenehmigungen und Sonderfrachttarif.

Eine Buchbesprechung gilt dem im Verlag des Revisionsverbandes der Genossenschaften neulich erschienenen Handbuch für Steuersachen von Mgr. W. Fischer.

Das Rechnungswesen der Genossenschaften hat in dem „Spółdzielca“ seine besondere Spalte. Diesmal enthält sie zwei kurze Anweisungen betr. die Buchhaltungstechnik und zwei tabellarische Pläne des amerikanischen und des Durchschreibesystems in der Buchhaltung der Landw. Waren-genossenschaften.

Wollen Sie gesunde volle Ernten erzielen, dann alles Saatgut beizen mit

CERESAN

użyty do zaprawienia całego siewu zapewni zdrowe pełne plony.

Gegen Krähenfrass schützt
Przed placiwem chroni

MORKIT

Zu beziehen durch die Distriktsstellen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle Krakau, die Landwirtschaftlichen Genossenschaften u. den einschlägigen Handel

HURTOWNIA ROZDZIELCZA
OWOCÓW i WARZYW

Apolinary Żychowicz

Warszawa, Pl. Mirowski 5
Telefon 624-92 Biuro 538-70

Rok założenia 1902

HURTOWNIA ROZDZIELCZA
OWOCÓW i WARZYW

Ferruccio Comincini

Warszawa, Pl. Mirowski 5
Telefon 210-30 Biuro 538-70

ZARZĄDCA ROLNY szuka posady. 20 lat praktyki, mała rodzina. Buchalteria rolna, nasiennictwo, przemysł rolny. Znajomość ustaw i wymagań władz. Niemiecki, rosyjski. Studia, świadectwa, referencje. Oferty do „Ernährungswirtschaft“ pod Zarządca rolny.

Zur

Rattenvernichtung!

»Ratinin«
und
»Meerzwiebelmakronen«

Amtlich geprüfte und
zugelassene Präparate

Gesellschaft f. Erzeugungs-
und Vorratsschutz m. b. H.

»Gervos«

Halle a. S., Freimfelder Straße 68

GEGRÜNDET 1856. ROK ZAŁOŻENIA 1856.

INDUSTRIE - u HANDELSWERKE ZAKŁADY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE

G.m.b.H. **FELIKS PAWŁOWSKI** Sp.z o.o.

WARSCHAU-OKĘCIE, KRAKAUER ALLEE 2 WARSZAWA-OKĘCIE, ALEJA KRAKOWSKA 2

DIE FABRIK ERZEUGT:
VON BEKANNTER QUALITÄT:
MARMELADE
KUNSTHONIG
GELEES

FABRYKA PRODUKUJE:
ZNANE ZE SWEJ JAKOŚCI.
MARMELADĘ
MIOD SZTUCZNY
GALARETKI

Iskra i Karmański

Fabryka w Krakowie

Założona w roku 1894

PRODUKUJE:

Farby akwarelowe i olejne dla artystów-malarzy i celów szkolnych
Atramenty • Tusze • Laki • Ołówki grafitowe, kopiowe i kolorowe oraz różne przybory biurowe i szkolne

Największa fabryka tej branży w Generalnym Gubernatorstwie

WARSCHAUER MÜHLE „PRAGA“

EWALD BEHSLER

Kommanditgesellschaft

WARSCHAU, SCHEROKASTHASSE 22

TEL. 10-43-56

WARSZAWSKI MŁYN „PRAGA“

EWALD BEHSLER

Spółka Komandytowa

WARSZAWA, ULICA SZEROKA 22

TEL. 10-43-56

Callrich

Rok założenia 1805

CENTRALA-WARSZAWA
CEGLANA 11.

Tel.: 56860

**NASIONA - DRZEWKA
NARZĘDZIA OGRODNICZE
CEBULKI - ROŚLINY**

Cenniki bezpłatnie

**HURTOWNIA ROZDZIELCZA OWOCÓW I WARZYW
II-GO HALO MIROWSKA - TEL. 609-30**

SENF- u. LEBENSMITTELFABRIK

WACŁAW KACZOROWSKI

Wytwórnia musztardy i artykułów spożywczych

WARSCHAU

GRZYBOWSKASTRASSE 71

WARSZAWA

FERNRUF 290-66 TELEFON

Senf

Säfte

Branntweinzutaten
Gemahlene Gewürze
Suppenpulver
Backpulver
Tee-Ersatz
Vanilienzucker

Musztarda

Soki naturalne

Zaprawy do wódek
Korzenie mielone
Barszcz w proszku
Proszek do pieczenia
Namiastka herbaty
Cukier „Vanillin“

SUROGAT HERBATY

artykuł zastępczy
jest produkowany z odżywczych
składników roślinnych — bez do-
mieszek szkodliwych dla zdrowia

TONGA

to napój zarowny, aromatyczny, łagodny w smaku,
a w użyciu ekonomiczny. Nie wpływa ujemnie ani na
serce, ani na system nerwowy

Wytwórnia i sprzedaż

kupcom hurtowym, detalicznym i Spółdzielniom

WARSAWA, ul. Hoża 23, m. 5 • Telefon 745-87

W
E
S
K
O-MILL •DER TREUHÄNDER DER
PAPIERWARENFABRIK

empfehlen ihre

berühmten Qualitätszeugnisse.

Alle Arten Briefumschläge
Briefpapiere in Mappen
Kästchen u. Blocks u. a.

Verkauf nur an Wiederverkäufer!

FABRIK: Krakau, Górnianstrasse 24. Tel. 130-19, 130-39

VERKAUFLAGER IN WARSAU:

Fa. »Interprinte B. S. Szczepalski, Bahnhofstr. 32, Tel. 683-38

INTERNATIONALE TRANSPORT G

POLNISCHER LLOYD

ZENTRALE WARSAU - FOKSAL 5. RUF 331-60 / 61
NIEDERLASSUNG KRAKAU - FLORIANNGASSE 25. RUF 101-59, 162-09
TELEGRAMM-ADRESSE LLOYDPOL

Speisewürze

in Würfel
und in Flüssigkeit
u. s. w.

Przyprawy w płynie
i kostkach
itp.

SCHOKOLADEN- und ZUCKERWARENFABRIK

CZESŁAW TWAROWSKI & Co.

G. m. b. H.

Warschau - Prag

Stalowastr. 67 • Tel. 10.25-06

FABRYKA CUKRÓW I CZEKOLADY

CZESŁAW TWAROWSKI i Ska

Sp. z o. o.

Warszawa-Praga

ul. Stalowa 67 • Tel. 10.25-06

DEUTSCH
KOMMISSARISCHE
LEITUNG

TEIGWARENFABRIK »MAZOLI«

G. m. b. H.

KRAKAU, KOPERNIKUSSTRASSE 8.

Tel. Nr. 201-10.

Verkauf
nur gegen
Belegschein

„HAWU“

WARSCHAUER VERSORGUNGSGROSSHANDLUNG

G. m. b. H.

WARSCHAU, POSTSTRASSE 15

TELEGRAMMADRESSE: „HAWU“ — WARSCHAU

TEL. ZENTRALE 507-90

Grosshandlung für

Salz, Zucker, Kartoffel und Brennholz

WARSAWSKA HURTOWNIA APROWIZACYJNA

Sp. z o. o.

WARSAWA, WARECKA 15

ADRES TELEGRAFICZNY: „HAWU“ — WARSAWA

TEL. CENTRALA 507-90

Hurtownia

sol, cukru, ziemniaków i drewna opałowego

**Konserven-
und Nahrungsmittel - Fabrik**

**Fabryka Konserw
i przetworów spożywczych**

» **W A N D A** «

W A R S C H A U

Bracia Pakulscy

W A R S Z A W A

**HANDELSGESELLSCHAFT
FÜR LANDWIRTSCHAFTLICHE PRODUKTE**

G. m. b. H.

Warschau, Wspólna Str. 56. Tel. 7.14-11, 8.21-07

**T O W A R Z Y S T W O
DLA HANDLU PRODUKTAMI ROLNYMI**

Sp. z o. o.

Warszawa, Wspólna 56. Tel. 7.14-11, 8.21-07

Grossverteilung für Obst und Gemüse

STANISŁAW LIPECKI

Kurtoonia Rozdzieleka Owoców i Warzyw

Warschau an der Markthalle 10, Fernspr. 63381

Warszawa, Plac Mirowski 10, Telefon 63381

Wohnung: 633-02

Mieszkanie: 633-02

WSZYSCY GRAMY W LOTTO LICZBOWE

Już od kilku miesięcy gra ludność Generalnego Gubernatorstwa, a zwłaszcza mieszkańcy większych miast, jak Kraków, Warszawy, Lublina, Lwowa, Radomia, z zapalem i z wielkim zainteresowaniem w Lotto Liczbowe. Z zapałem oddechem oczekują szerokiej masy grających na wynik ciągnięcia w nadziei, że ta wpłacona stawka 1.— zł. przyniesie im setki a nawet tysiące złotych wygranych. W licznych Lotto-Kolekturach zjawiają się chętni ze wszystkich prawie warstw społecznych i stawiają na numery, które nieraz im się w snach objawiły, lub które wyczytali w sennikach. Każdy grający otrzymuje jako potwierdzenie stawki (od 50 gr. wzwyż) specjalne pokwitowanie (kupon), na podstawie którego wypłaca się w razie wygranej wielokrotność stawki. Im większa stawka, tym wyższa wygrana; im bardziej różnorodne

*Już za 50 groszy
możesz być bogaczem!*

rodzaje gry, tym pewniejsze i liczniejsze możliwości wygrania. Ponieważ Lotto-ciągnięcie odbywa się dwa razy w tygodniu (w Krakowie i w Warszawie), jest więc okazja do częstego grania i wygrywania.

Spośród liczb od 1—90 wybiera się jedną liczbę, na którą stawia się stawkę. Grać można nie tylko na jedną, ale także na 2, 3, 4, lub 5 liczb (numerów).

Przy odgadnięciu jednego numeru wypłaca się przy wygranej 10-krotną stawkę, 50-krotną stawkę wygrać można, jeżeli oprócz numeru odgadnie się i kolejność jego wylosowania.

Przy odgadnięciu 2 numerów wygrywa się 180-krotną stawkę — gdy zaś od-

gadnie się wszystkie trzy numery, wysokość wygranej wynosi 3.600-krotną stawkę.

Wysokie wygrane (w tym także powyżej 10 tysięcy złotych) powtarzały się w ostatnich tygodniach często.

Blizszych informacji o umowach gry, wysokości stawek i planie gry udziela każda LOTTO-KOLEKTURA

Bewährte Getreide-Silos sind die
Gleitbau-Silos u. Lüftungs-Silos
 System Gleitbau Klotz & Co.
 Auskünfte, Referenzen und Angebote durch:
GLEITBAU KLOTZ & Co.
 Eisenbetonbau, Hoch- und Tiefbau ♦ Seit 1897
 Frankfurt a. M., Grüneburgweg 98, Telefon 57206 ♦ Berlin C2,
 Monbijouplatz 10, Telefon 41 2014 ♦ Krakau, Postachillesfach 384
 Bamberg ♦ Breslau ♦ Königsberg (Pr.) ♦ Erfurt ♦ Kottwitz

GROSSVERTEILUNG FÜR OBST UND GEMÜSE
WŁADYSŁAW JACZEWSKI u. Co.
 Warszawa, Mirowski Pl. 11, - Fernspr. 277-15 - 501-09 - 513-85
 • • •
 HURTOWNIA ROZDZIELCZA OWOCÓW I WARZYW
WŁADYSŁAW JACZEWSKI i S-KA
 WARSZAWA, Pl. Mirowski 11, Tel. 277-15 - 501 09 - 513-85

Gegründet 1851.
SCHOKOLADENFABRIK
E. Dedel
 a.g. s.a.
FABRYKA CZEKOLADY
 Rok założ. 1851.

GROSSVERTEILUNG
 FÜR OBST u. GEMÜSE
Eduard Mehring
 Warszawa, Mirowskastrasse 11
 FERNSPRECHER: 692-18, 664-35

HURTOWNIA ROZDZIELCZA
 OWOCÓW I WARZYW

Józef Milewski
 Warszawa, Pl. Mirowski 13
 tel. 522-35

Weine Gegründet *Wina*
1886
 OBSTWEINKELLEREI Rok założenia FABRYKA WIN OWOCOWYCH
K. MIESZKOWSKI A. G.
A. S.
 Warszawa Sandomierska 13 Warszawa

Nährmittelfabrik

Fabryka Przetworów Spożywczych

G. m. b. H.

L. NASIEROWSKI

Sp. z o. o.

WARSCHAU

KALISKA 9

WARSAWA

Marmelade,

Marmolada,

Kunsthonig

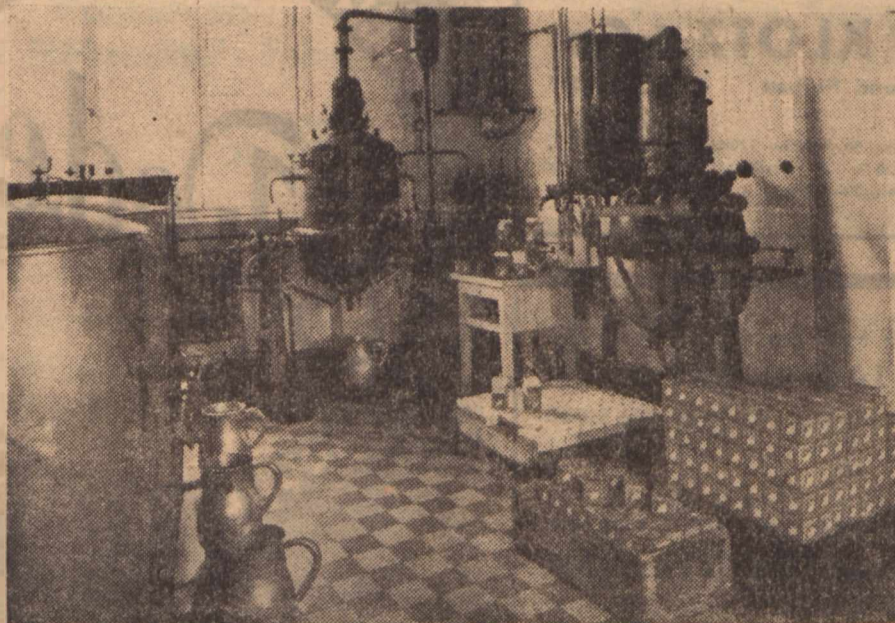
Miód sztuczny

und

i

Süßmost

Owoce płynne

Wir trinken nur
BIER · BRANNTWEIN · LIMONADEN
HABERBUSCH & SCHIELE A.G.
Warschau, Grzybowskastr. 58

Pijcie tylko — **PIWO**
WÓDKI · LEMONIADY

S.A. HABERBUSCH & SCHIELE

Warschau, Grzybowska 58